

Upravništvo: Ljubljana, Kranjska ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 3. — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842. Praga čisto 78.180. Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan, razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo: Ljubljana, Kranjska ulica 5. Telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440. Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1. Telefon št. 65.

Rokopis se ne vračaja.

Hitlerjevska iredenta na Poljskem

Pred sodiščem v Katovicah se razvija proces, ki bi v manj nemirnih prilikah povsod vzbujal ogromno pozornost in v nemškem svetu povzročil veliko razburjenje. Nad sto poljskih Nemcev je obtoženih veleizdaj, ker so bili člani tajne hitlerjevske stranke in so, kakor jim obtožnica očita, delali za odepitev Šlezije od Poljske in njeno priključitev k Nemčiji.

Poljsko sodišče ima tedaj opravka z nemško iredentistično organizacijo, kakršne v državah, sosedah Nemčije, niso nič izrednega. Saj so v Nemčiji na delu neštete moči za nemško stvar v ozemljih izven nemške državne oblasti. Nemško skrbstvo za manjšine v inozemstvu je že staro. Prišlo se je že kmalu po novi razmejitvi Evrope, ki je zaključila svetovno vojno, prav posebno intenzivno pa je postalo po zmagoviti hitlerjevski revoluciji. Od takrat dalje se je to skrbstvo bolj in bolj prenašalo na politično področje, kar je moralo nujno dovesti pri pripadnikih nemške manjšine v obrobnih državah Nemčije na žalost precej pogosta stvar.

Taki tajni iredentistični organizaciji sodi sedaj tudi katoviški sodišče. Med podrobnostmi vse afere je posebno značilen samomor enega glavnih vodij te organizacije. Značilen je že samomor sam po sebi, še bolj pa po dejstvu, da zvrčajo soobtoženci na samomorilca glavno krivdo, hkratu pa ga označujejo kot zaupnika poljske politične policije. Pozornost javnosti je postala še večja, ko je prvemu samomorilcu v kratkem sledil še drugi, prav tako eden glavnih obtožencev.

Razumljivo je, da sta ta dva samomora postala predmet živahnih političnih debat. Na eni strani se trdi, da sta obtožena šla v smrt zaradi tega, ker sta bila od sozarotnikov obsojena na smrt in sta se zavedala, da bi tej obsodbi ne ušla, četudi bi se jima morda posrečilo uiti obsodbi sodišča. Od svojih tovarišev pa sta bila obsojena, ker sta baje pri zasliševanju ali morda še poprej izdala poljski policiji preveč tajnosti o organizaciji. Na nemški strani zopet poskušajo razlagati samomora s tem, da je bila zarotniška organizacija, ki je postavljena na zatožno klop, je delo agentov provokaterjev, med katerimi da sta bila tudi oba samomorilca. Ta argumentacija je pri današnjih odnošajih med Poljsko in Nemčijo pač zelo na trhljih nogah. Njen cilj je očitveno ta, da postavi kompromitirane obtožence v nedolžnejšo luč.

Naj bo tako ali tako, navedene podrobnosti vsekakor pričajo, da so na delu zelo močne in zelo spretno sile, s katerimi borba nikakor ni lahka. Ob enem pa katoviški proces razkriva, kako nezdravo je politično ozračje tudi na tej državni meji, tudi v poljsko-nemškem obmejnem področju, ki ga naj bi bil berlinski pakt med Poljsko in Nemčijo pomiril vsaj za deset let. Vidi se, da se podrobna propaganda dejansko ne briga za to politično premirje, pa da zakulisne sile ne mirujejo, čeprav se vse drugo, kar se more smatrati kot uradni aparat države, drži več ali manj korektno v skladu z diplomatskim paktom.

Take nezdrave razmere se dajo težko vzdržati na daljšo dobo. Prav nič se ni čuditi, če o priliki tudi uradnim osebam uidega izjave, ki so nastale iz povsem drugačnega koncepta. Tako je bila svojevčasna izjava v govoru ministra Schachta, ki je sprožila zelo energično reakcijo z enega najvišjih mest v Poljski. Toda v glavnem se vendarle drži politična linija sklenjenega pakta in se akcija preprišča neodgovornim, zakulisnim činitelem. Njihova je krivda in zasluga, da pride do pojavov, kakršnih eden se razkriva v velikem sodnem procesu v poljski Šleziji.

Interesantno je zadržanje rajhovske. ga tiska. Izredno malo pozornosti posveča temu procesu. Podobna taktika je v praksi že ves čas odkar se je sklenil berlinski pakt. Vprašanje koridorja, poljske Šlezije in slična so od takrat takorekoč izginila iz velikega nemškega časopisa. Niso pa izginila iz manjših pokrajinskih, zlasti obmejnih listov, še manj pa iz specialnih publikacij, ki z vnmom skrbijo za ocvanje prejšnjih tradicij. Ko se je pred letom dni vršil v Litvi sličen proces proti klajpedskim hitlerjevcem, je nemški tisk organiziral ogromno propagando in mobiliziral vse sile novinskega aparata, tako da je iz procesa napravil afero, ki je obrnila nase pozornost domala vse Evrope. Velešile, ki garantirajo klajpedsko avtonomijo, so opozorile Litvo na statute te samouprave in v Kovnu si niso upali niti izvršiti smrtnih obsodb, niti nadaljevati energično politiko v Klajpedi. To je bilo takrat, ko je Evropa mislila, da bi mogla Nemčija svojo obnovljeno moč preizkusiti najprej na mali Litvi. Poljska je seveda v povsem drugačnem položaju. To je velika država, ki hoče, da bi dobila značaj in pomen ve-

Angleška politika na novih potih
Zunanji minister Eden je včeraj v spodnji zbornici službeno sporočil, da bo Anglija predlagala ukinitvev sankcij proti Italiji

London, 18. junija. w. Današnja seja spodnje zbornice je imela obležje z napetostjo pričakovanega dogodka. Zunanje-politično razpravo je otvoril zunanji minister Eden med burnim odobravanjem članov vladnih strank. dočim je delavska opozicija vzklikala ironično: Držite se!

Edenov govor je bil razdeljen v dva dela. Prvi del je bil posvečen italijansko-abesinskemu sporu in v zvezi s tem reformi Društva narodov. drugi del pa je veljal nemškemu vprašanju

Sankcije so zgrešile svoj cilj

Eden je naglašal v uvodnu, da se je angleška vlada popolnoma in v celoti udeležila kolektivne akcije, in je pristavil takoj, da bo tudi v bodoče sodelovala pri vsaki odločitvi, ki bi jo utegnilo storiti DN. Priznati je treba, da namen zaradi katerega so bile uvedene sankcije, ni bil dosežen. Treba je imeti pred očmi, da so sankcije popolnoma zgrešile svoj cilj. Vojaški pohod Italije se je končal z uspehom in ker vemo, da v nobenem delu neguševga cesarstva ni več nobene abesinske vlade, je položaj takšen, da se — razen če bi vojaške akcije ne začela katerakoli druga država — ne more ničesar več spremeniti. Ali je sploh država, kjer je bil del prebivalstva prepričan, da bi Anglija hotela uvesti tako vojaško akcijo? To so dejstva in na podlagi teh dejstev smo morali priti do zaključka, da je treba — če hoče DN doseči cilje, zaradi katerih je bilo prvotno ustanovljeno —, sedaj uvesti ukrepe, ki bodo imeli popolnoma drugačen značaj od onih, ki so se uporabljali do sedaj. Kar je angleška vlada storila do sedaj, ji ni treba niti obdelovati, niti se zaradi tega opravičevati. V Zenevi bodo morali sedaj proučiti trenutni položaj, pri čemer pa bo sankcijsko vprašanje tvorilo le izrezek. Kaj bodo v Zenevi sklenili, se ne da reči. Angleška vlada je prišla do zaključka, da nadaljevanje pritiska na Italijo ne obeta nobene koristi več. Razen tega angleška vlada tudi ne namerava vojaško posredovati. Sankcije morajo imeti določeni cilji. Ta cilj je bil obnova Abesinije, ki pa danes ni več dosegljiv. Zato bi sankcije v bodoče pomenile le še nevarnost in bi morda celo spravile v nered lepo urejene vrste držav članic DN.

Eden je nato nadaljeval, da je vlada smatrala za svojo dolžnost, da to stališče obrazloži prej, preden grejo njeni zastopniki v Zenevo. Pri tej izjavi je začela opozicija spet vzklikati in nekateri konservativni poslanci so se celo spravili na klopi socialistov, kar je še povečalo nered. Govornik je poslance pozval k redu in nato nadaljeval obravnavanje sredozemskega vprašanja.

Sredozemski dogovor ostane v veljavi

V zadnjih mesecih, je nadaljeval Eden, je bilo še nekaj dogodkov, glede katerih mora vlada podati svojo izjavo. Lani v decembru so angleška vlada in nekatere države ob Sredozemskem morju izmenjale misli. Pri tej priliki so bila dana medsebojna zagotovila v okviru določb člena 16 pakta DN glede medsebojne podpore, če bi bila ena izmed teh sredozemskih držav napadena. Te obveznosti bi morale ostati v veljavi tudi v bodoče in sicer ves čas trajanja negotovega stanja, ki bo brez dvoma sledilo ukinitvi sankcij. Anglija smatra sicer, da je ta nevarnost neverjetna, kljub temu pa hoče zagotoviti, ki so bila dana začasno, smatrati za obvezna in bo to tudi izrečno poudarila v Zenevi. V ostalem se je vlada prepričala, da mora Anglija v Sredozemskem morju ojačiti svoje obrambne postojanke, in sicer preko stanja, kakor je bilo ob začetku spora.

Bodočnost Društva narodov

Važnejše kot vsa ta vprašanja pa je vse obvladujoči problem bodočnosti DN samega. O tem se bo lahko razpravljalo, ko bodo razčiščena vsa vprašanja, ki so združena s sankcijami. Angleška vlada je trdo odločena ohraniti to institucijo, pri čemer pa je mnenja, da jo je treba organizirati tako, da bo imela največje izgleda za uspeh v vseh bodočih primerih. Treba je analizirati skušati zadnjih mesecev in na tej podlagi zasnovati nov temelj DN. Tega vprašanja na tem zasedanju še ne bo mogoče vzeti v razpravo, temveč najbrže šele v septem-

lesile; njeno prijateljstvo je Nemčiji vsaj za sedaj še zelo potrebno. Zato se ob priliki šleskega procesa nemški tisk ni mobiliziral in se ni Evropa z velikopotezno propagando opozorila nanj. Zato tudi ni pričakovati, da bi izid procesa motil nemško-poljske odnošaje. Toda za celotno stanje v obmejnem ozemlju med Poljsko in Nemčijo in za pravilno presojo resničnih odnošajev med obema državama so proces in okoliščine, ki so ga povzročile, nad vse zanimivi in poučni.

bru. V zvezi s tem bodo morale vse države proučiti tudi svoje napake. Sicer pa je vprašanje, ali se da svet na novo organizirati na temelju miru. Mnenja sem, da bi se komaj dalo ustanoviti ves svet obsegajoče Društvo narodov razoroženih držav na kratki podlagi. Danes so se pojavili popolnoma drugačni problemi in je treba računati z vladami, ki so usmerjene popolnoma drugače. Angleška vlada bo storila, kar je v njenih močeh, da pomaga DN po tem neuspehu, ki ga je treba odkrito priznati, do nove moči.

Pogajanja z Nemčijo

Eden se je nato spustil v razpravo o pogajanjih z Nemčijo, ki so se začela takoj potem, ko je Nemčija zasedla Porenje. Angleško vlado je že davno vodila želja, da bi mogla doseči dobre odnošaje z Nemčijo in bivšimi sovražniki. Mi smo skušali doseči to na podlagi enakosti in neodvisnosti Nemčije, ter enakosti in neodvisnosti ostalih, kakor tudi na podlagi spoštovanja prevzetih obveznosti. Sodelovanje Nemčije je za mir v Evropi neobhodno potrebno. Angleška vlada nima druge zahteve kot da bi mogla

z Nemčijo vred čim intenzivneje delovati za dosego tega cilja. Pred in po zasedbi demilitariziranega pasu v Porenju je Anglija storila vse, da bi spet oživila medsebojno zaupanje. Razen tega je jasno povedala, da je pripravljena začeti z Nemčijo, Francijo in Belgijo pogajanja o nenapadnih in varnostnih dogovorih za Vzhodno Evropo.

Česa se boji Anglija

London, 18. junija o. V Foreign Officeu sta se dopolne sestala francoski poslanik Corbin in državni podtajnik Vansittart, ki je Corbinu pojasnil zakaj se je angleška vlada odločila za ukinitvev sankcij. Vansittart je poudaril, da je angleška vlada spoznala, da ne more računati na skorajšnje zblizanje z Nemčijo, ki še ni odgovorila na angleška vprašanja, na drugi strani pa bo italijanski minister Ciano odpotoval v Monakovo na sestanku s Hitlerjem. Angliji v nobenem primeru ne prija da bi se sredi Evrope ustvaril močan italijansko-nemški blok, z nekaterimi manjšimi državami, ki bi lahko postal nevaren jez proti vsakršnemu stremljenju po ohranitvi evropskega statusa quo.

Francija in novi položaj

Stališče Blumove vlade napram novemu položaju je še povsem negotovo

Pariz, 18. junija. o. Francoski vladni krogi so zaradi včerajšnjega sklepa angleške vlade glede ukinitvev sankcij zelo v skrbeh. Po informacijah iz posluzbenih virov je pričakovati, da bo sedaj tudi francoska vlada v najkrajšem času zavzela definitivno stališče glede italijansko-abesinskega problema. Pri tem naglašajo vladni krogi, da Francija ne more uvideti potrebe, da bi se ukinitvev sankcij, preden Italija ne pristane na pogajanja za kolektivno ureditev vsega kompleksa vprašanj, ki jih je izzval italijansko-abesinski spor. Za Francijo bi pomenila enostavna ukinitvev sankcij veliko nevarnost. Vladni krogi ugotavljajo z nezadovoljstvom, da angleški zunanji minister Eden na vsa igranja francoske vlade ni hotel odgovoriti, kakšno stališče zavzema angleška vlada glede vprašanja o kolektivni varnosti po morebitni ukinitvi sankcij. Eden ni hotel priti v Pariz, da bi se spoznamel s francosko vlado o tej stvari. Izprememba angleške zunanje politike pomeni za Francijo hud udarec, ker so splošno pričakovali, da bo sedanji socialistični režim v Franciji zastavil vse svoje sile, da prisili fašistično Italijo h kapitulaciji.

Kakšen vtis je napravil včerajšnji sklep angleške vlade na francosko javnost, najbolje dokazujejo današnji listi, ki skušajo interpretirati razpoloženje in nazore strankarskih političnih krogov. Levičarski tisk odkrito kritizira izpremembo angleškega stališča glede sankcij in očita Angliji, da obrača hrbet sistemu kolektivne varnosti ter da zahteva reformo Društva narodov le zato, da zaščiti svoje lastne interese. Tako zahtevajo »Quotidien«, »Populaire« in »Humanite«, naj se italijanska okupacija ne prizna, ker bi to pomenilo nagrado napadalcu, ki je nekaznovano ne le kršil, nego tudi brezobzirno okupiral ozemlje države, katere in-

tegralnost je Društvo narodov dolžno braniti. »Quotidien« naglašja, da bi sprejem angleške teze brez vsakega pridržka pomenil konec politike, ki so jo evropske zapadne velesile začele v Stresi, obenem pa tudi polom Društva narodov. Zato opozarja francosko vlado, naj se čuva pogršk, kakršne so zagrešile prejšnje vlade, in naj odločno nastopi, kakor je potrebno v interesu mednarodnega mira Francije in malih držav.

»Populaire« ugotavlja, da mora francoska vlada že zaradi spletk italijanske diplomacije zavzeti odločno stališče in za vsako ceno znova omogočiti čim tesnejše sodelovanje med Anglijo, Rusijo, Francijo in ostalimi zavezniki državam, ker bo le tako mogoče zopet postaviti na trdna, realna tla načela kolektivne varnosti v Evropi. V ostalem se Blumovo glasilo podrobno bavi s politiko angleške vlade in skuša dognati, da se bo Eden pred Društvom narodov skliceval na nemško oboroževanje in nevarnost novih spopadov, ter poudaril, da se bo Anglija zavzela za končno ureditev porenjskega in sredozemskega problema; za Francijo pa nastaja predvsem problem, kako zavarovati na novi osnovi kolektivno varnost in ohraniti mir v Evropi.

Drugi listi ukinitvev sankcij in angleške pobude ne presojujejo tako pesimistično ali pa je njihova sodba mnogo milejša. Tako očita »Excelsior« angleški vladi le, da o svojih sklepih ni pravočasno obvestila francoske vlade. »Jour« celo obžaluje, da pobuda za ukinitvev sankcij ni izšla iz Francije same. »Journal« pa naravnost zagovarja Angleži in meni, da bo ukinitvev sankcij zopet omogočila politično sodelovanje v Evropi ter da bo tako izprememba angleške zunanje politike v zadnjih posledicah vendarle služila miru.

Mussolinijev uspeh

Italija se ne bo zadovoljila samo z ukinitvijo sankcij, zahtevala bo tudi razveljavljenje ženevske obsodbe

Rim, 18. junija o. Preokret v angleški zunanji politiki proglašajo italijanski listi splošno za velik Mussolinijev uspeh; pri tem poudarjajo, da bo Italija, preden bo zopet sodelovala z evropskimi državami v mednarodnih političnih zadevah, dobro proučila sedanji položaj. Predvsem mora vedeti, kdaj in kako se bodo sankcije ukinitve, kakor tudi ali angleška vlada za res ne namerava zahtevati nikakršnih posebnih koncesij za svoj pristonek na njihovo ukinitve. Angleži gotovo računajo s tem, da bodo lahko zahtevali takojšnjo obnovo normalnih trgovinskih odnošajev med Italijo ter Anglijo in drugim sankcijskimi državami. V tem primeru bi morala Italija preklcati vse represivne ukrepe, ki jih je izdala proti sankcijskim državam ukinitvijo, z sankcij bi se morale ukiniti tudi italijanske protisankcije, takšen pogoj pa bi bil po mnenju italijanskih listov popolnoma depuliran.

Vprašanje je tudi, ali bo ukinitvev sankcij pomenila tudi končno likvidacijo italijansko-abesinskega spora z vidika mednarodne politike. Angleška vlada je sklenila, da bo pristala na ukinitvev sankcij proti Italiji, če se za njo odloči večina članic Društva narodov, sama zase pa jih ne namerava ukiniti. To angleško stališče ne bo povzročilo nikakršnih težav pri likvidaciji sankcijske politike, ker sodi velika večina sankcijskih držav, da so sankcije škodljive evropskemu gospodarstvu in da niso bile v interesu vsake posamezne izmed njih. Razen tega angleška vlada ne namerava

priznati italijanske aneksije Abesinije. Zenevska obsodba Italije se torej ne bo razveljavila in bo Italiji ostal madež napadalcu. »Tribuna« sicer skuša z nekega moralnega stališča dokazati, da bi pomenila ukinitvev sankcij vendarle tudi razveljavljenje ženevske obsodbe, drugi listi pa se v take problematične razprave sploh ne spuščajo. Nekateri le beležijo informacijo agencije »United Press«, da smatrajo aneksijski službeni krogi vprašanje abesinske aneksije za čisto separaten problem, ki ga lahko likvidira Društvo narodov šele tedaj, ko bo Italija docela pojasnila svoje stališče napram Zenevi. »Stampa« pripominja le, da po tej polji ni mogoče doseči sporazuma, ker bo Italija slej ko prej vztrajala na svojem stališču, da ni napadalka

in da je ženevska obsodba neutemeljena, zaradi česar tudi kljub ukinitvi sankcij ne bo hotela sodelovati v mednarodni politiki z ostalimi evropskimi državami.

Zanimiva izjava ministra Lessone

Italijanski kolonialni minister Lessone je imel sicer zanimiv razgovor s poročevalcem pariškega »Journala«. Minister je dejal:

Oč vseh strani nam ponujajo milijarde. Ko bi hoteli, bi lahko razpolagali z ogromnim domačim in tujim ter celo angleškim kapitalom. V Franciji niti ne veste, da nas je Anglija v času vojne in sankcij pri naši akciji celo podpirala. Mi nismo proti sodelovanju inozemskega kapitala, toda predvsem se moramo ozirati na naše lastno gospodarstvo, ki je sedaj pod kontrolo. Pravno je vsa abesinska zemlja last italijanske države. Kar se tiče industrije, nismo proti temu, da nas inozemski kapital podpre, kar pa se tiče zemlje, moramo dati prednost predvsem našim korporacijam in našim vojakom.

Ameriško stališče ostane neizpremenjeno

Washington, 18. junija. o. Snoči je državni tajnik za zunanje zadeve Hull izjavil novinarjem, da bo vlada Zedinjenih držav tudi v bodoče izvajala docela samostojno politiko napram Italiji. Morebitni sklepi Anglije in drugih držav, članic Društva narodov, da se sankcije proti Italiji ukinejo, ne bodo vplivali na stališče ameriške vlade, ki bo postopala izključno v smislu določil svojega zakona o nevtralnosti Zedinjenih držav.

Abesinske želje

London, 18. junija o. »Times« je objavil članek abesinskega poslanika v Londonu dr. Martina, ki označuje stališče Abesinije glede na bližnje razpravo o sankcijah v Zenevi. Abesinija želi predvsem, da bi ves svet, zlasti članice Društva narodov energično branile abesinsko neodvisnost. Če bi se čutila za to preslabe in če bi ne moge prisiliti napadalec h kapitulaciji in umiku z zasedenega ozemlja, naj bi dale abesinski vladni vsaj zadostno finančno pomoč, da bi se lahko abesinski narod sam toril dalje. Če tudi to ne bi bilo mogoče, tedaj bo skupno z najstarejšim državo v Afriki uničen tudi prestiž Društva narodov in njegovih članic.

Abesinski cesar na škotskem

London 18. junija AA. (Havas) Cesar Haile Selasi je z družino včeraj odpotoval na Škotsko, kjer bo ostal nekaj dni na posestvu ne daleč od Glasgowa. Abesinsko poslanništvo v Londonu poroča, da bo cesar Haile Selasi odšel v Zenevo o priliki sestanka DN, vendar pa ne bo zahteval, da bi se mu dovolilo, da bi prisostvoval sejam sveta DN.

Argentina grozi z izstopom iz DN?

Buenos Aires, 18. junija AA. Narodni poslanec Franco Uriguru je vložil predlog v parlamentu, da naj Argentina zapusti DN. V svojem predlogu pravi, da se je izkazalo, da se ženevska ustanova ne more rešiti svojih birokratskih navad, ki stanejo vse članice DN zelo veliko žrtve.

Himmler

šef nemške policije

Berlin, 18. junija. o. S posebnim dekretom je bil šef tajne policije »Gestapo«, poveljnik milice Himmler, imenovan za šefa celokupne državne policije. Himmler bo dodeljen notranjemu ministrstvu in bo zastopal tudi notranjega ministra. Sodeloval bo na sejah vlade, v kolikor se bo bavila s policijskimi vprašanji.

Uredba o minimalnih mezdah

Beograd, 18. junija. p. V kabinetu finančnega ministra je bila dopolnena seja gospodarsko-finančnega odbora ministrov. Razpravljali so tudi o izzvozu našega žita. Po nekih informacijah so Nemci pripravljali kupiti dober del presežkov naše letine. Dalje so začeli z obravnavanjem načrta uredbe o minimalnih mezdah.

Pred razpustom desničarskih bojnih organizacij v Franciji

Pariz, 18. junija. AA. Seja vlade, ki se je vršila popoldne v Elizejski palači je proučila celo vrsto zakonskih načrtov kakor načrt zakona o razpustu raznih bojnih organizacij itd. Kakor govore, gre predvsem za desničarske organizacije ognjenih križev, patriotske mladine, franciste in za stranko francoske solidarnosti. Finančni minister Vincent Aurioi bo predložil ministrskemu svetu zakonski načrt o reformi statutov francoske narodne banke, delovni minister bo podal ekspozice o ukinitvi napisnine, minister za narodno obrambo Daladier pa bo poročal o podržavljenju iz-

delave vojnega materiala in trgovine z orožjem. V desničarskih krogih vlada zaradi nameravanega razpusta bojnih organizacij veliko razburjenje. Predsednik organizacije Ognjenih križev Della Rocque je izjavil: Vrste se provokacije, ki bi utegnile zapeljati moje tovariše k dejanjem, ki bi samo škodila gibanju na narodno pomirje, ki to sami zagovarjajo. Prosim svoje tovariše, naj ostanejo mirni, naj se ne razburjajo in naj počakajo na moje kasnejše izjave, preden kaj ukrenejo. V tem oziru računam na njihovo zaupanje in na njihovo zvestobo.

Češkoslovaška in Rusija

Zanimiva debata v zunanje-političnem odboru poslanske zbornice

Praga, 18. junija. r. V zunanje-političnem odboru poslanske zbornice se je večeraj razvila debata o ekspozeju zunanje ministra dr. Krofite. Glede na mednarodni položaj je vladalo za debato veliko zanimanje, bila pa je tudi zelo značilna, ker se je pokazalo, da se v zunanji politiki dokaj strinjajo celo klerikalci in komunisti, ki oboji pripisujejo zavestnosti s Sovjetsko unijo odločen pomen za Češkoslovaško. Posebno zanimiva so bila izvajanja poslanka češkoslovaške klerikalne stranke msgr. Svetlika, ki je primerjal sedanji mednarodni položaj s položajem nekdanjega rimskega imperija, ki je segal vse do Dunava in je tu prišel v nasprotje z germanstvom. Za CSR nastaja sedaj vprašanje, s kom naj krene, ali z Rimom, ali z Berlinom. Po njegovem mnenju mora CSR z Italijo vedno računati, nikdar pa se ne sme na njo zanašati, kajti Italija zasleduje vselej se svoje imperialistične cilje. Če se dva diktatorska režima v srednji Evropi pripravljata na spopad, potem se CSR ne sme naslanjati na ne enega, ne na drugega. Edina zaslomba CSR je sedaj Sovjetska unija, čije pomen kot svetovne sile stalno narašča. Napram Nemčiji je zavzela CSR vedno stališče sprave, nezapuščaje do Nemčije podizajo splošni mednarodni položaji, zlasti še, ker Nemčija še dosedaj ni odgovorila na angleško vprašalno pismo, ki vsebuje tudi vprašanja glede CSR. Evropsko ravnanje se vedno bolj nagiba k Sovjetski uniji, ki je danes močna dovolj, da lahko vodi vojno tudi na dve fronti. Zavestnost CSR s Sovjetsko unijo je bila edino prava in zdrava ideja. CSR mora ostati neodvisna od diktatorskih vesil, kakršni sta Nemčija in Italija ter mora voditi s pomočjo Sovjetske unije in Male antante politiko neodvisnosti Srednje Evrope.

Poslanec narodne zajednice Holeček je omenjal vesti, da se zavzema Nencića za plebiscit v Avstriji in v nemških pokrajinah CSR ter je izrazil mnenje, da gre pri vsej stvari le za pozorno propagando, ki naj bi zbujala vznemirjenje. Pač pa ni podcenjevali potovanja dr. Schachta po balkanskih državah, ki kaže, da hoče Nemčija gospodarsko podjarmiti južnovzhodno Evropo. To je poleg Habsburžanov največja ovira za gospodarsko konsolidacijo Srednje Evrope.

Zastopnik Hlinkove slovaške klerikalne stranke, poslanec Sidor, je odločno nastopil proti zvezi s Sovjetsko unijo, češ da ogroža Slovaško in ustvarja nevarnost boljše zveze CSR. Zavzemanje se je za sporazum s Poljsko.

Komunistični poslanec Kopecký je izrazil popolno zaupanje zunanemu ministru in čl. zunanji politiki, ki je sedaj na prvi poti. Odobrava prizadevanja za okrepitev Male antante, ki je najjačji steber miru v Srednji Evropi. Ostro je napadel poslanka slovaške klerikalne stranke Sidorja, ki mu je očital, da podpira ono politiko, ki stremi po razdelitvi Slovaške med Poljsko in Madžarsko. Navajal je, da je bil Sidor kot zaupnik svoje stranke v Varšavi, kjer je imel sestanek z voditelji poljske iredente in slovaškimi emigranti.

Zastopnik sudetsko-nemške stranke je zamerjal, da vlada ne upošteva v dovoljni meri Nemčije in ne stremi po prijateljstvu s to najmočnejšo sosedo CSR. Prijateljstvo z boljšeizvom pomeni po njegovem mnenju začetek pogina. CSR more rešiti samo popolna nevtralizacija po zgledu Švice.

Seja je bila nato zaključena. Zunanji minister dr. Krofita bo na prihodnji seji odgovoril na pripombe govornikov.

Metaxas o grški zunanji politiki

Atene, 18. junija. AA. Predsednik grške vlade in zunanji minister Metaxas je dopoldne sprejel poročevalce tujih listov in najprej energično zavrnil vse glasove o možnosti uvedbe diktature na Grškem, nato pa je odgovoril na naslednja vprašanja:

Kakšno stališče bo zavzela Grčija na konferenci v Montreuxu o ponovni utrditvi Dardanelov?

Grčija je zaveznica Turčije in se strinjamo z njo, je odgovoril g. Metaxas. Podpirali jo bomo pri njenih upravičenih zahtevah. Naša naziranja so v vseh glavnih zadevah tega vprašanja enaka.

Kaj nam lahko poveste o obisku Schachta?

Obisk Schachta je imel edino namen, urediti nekatera vprašanja gospodarskega značaja med Nemčijo in Grčijo. Sporazum

se tiče izključno uporabe grških zamrzlih kreditov v Nemčiji, glede bodočega sodelovanja na gospodarskem polju pa med našima državama še ni sklenjen noben dogovor.

Zadnje dni mnogo govore o možnosti sklenitve sredozemskega pakta. Kakšno je grško stališče o tem vprašanju?

Grčija je majhna država in ne more dati nobene pobude za sklenitev takega pakta, sicer pa doslej še nismo dobili nobenega takega predloga. Mi bi zelo radi podpisali pakt, ki bi obsegal vse države ob bregovih Sredozemskega morja.

O grško-bolgarskem razmerju je Metaxas poudaril, da so vse težkoče, ki danes obstoje med Grčijo in Bolgarijo, izključno gospodarske, nikakor pa ne političnega značaja.

Načelen sporazum s stavkajočimi v Belgiji

Bruselj, 18. junija. AA. Na sestanku zastopnikov delodajalcev in delavcev, ki mu je predsedoval ministrijski predsednik Van Zeeland, je bil dosežen načelen sporazum s sledečim:

1. Minimalna mezda bo za odrasle delavce za osemurno delo znašala 32 frankov.
 2. Delodajalci bodo v najkrajšem času vse storili, da omogočijo delavstvu šestdnevni plačani dopust.
 3. V industrijah, kjer je delo nevarno in nezdavno, se bo postopoma uvedel 40-urni delovni teden.
- Ker delegaciji delodajalcev in delavcev nista imeli pooblastil, da bi podpisali sporazum, sta izjavili, da bosta predložili svojim organizacijam predloge in jih priporočili.

Avstrijski demanti o zbliznanju z Nemčijo

Dunaj, 18. junija. p. Zadnje dni po Schuschniggovem obisku pri Mussoliniju eo se širili v političnih krogih glasovi, da bo v kratkem sklenjen poseben sporazum med Avstrijo in Nemčijo. Za ta sporazum naj bi posredovala Italija, ki ga je tudi zahtevala. Sročji je vlada te govorice demantirala. Njen komuniké pravi: 1.) Na Dunaju o takem sporazumu ni ničesar znanega. 2.) Avstrijska vlada vztraja pri svojem trdnem sklepu, da ne opusti emer-

čili. Takoj po sestanku je Van Zeeland sklical sejo vlade, po kateri je bilo izdano poročilo, ki pravi, da se je položaj znatno zboljšal in da je upati, da se bo do ponedeljka vse delavstvo vrnilo na delo.

Ntranje ministrstvo in županstva so sklenila izdati vse potrebne ukrepe za ohranitev miru in reda. Guvernerji vseh pokrajin so prepovedali spredevo in zbiranje na javnih krajih. V rudnikih pokrajine Campinaijske vlada splošna stavka, ki je obsegala 18.000 delavcev. V Charleroiu so davi zaprli vse veletrgovine in vsa podjetja. Na trgih v spodnjem delu mesta so stavkaši dovolili samo prodajo živeža. V Namuru, je guverner prepovedal promet tovornih avtomobilov v obmejnem pasu.

nič pokojnega Dollfusa niti v zunanji niti v notranji politiki. 3.) Avstrija ne more sprejeti nikakih pogojev za normalizacijo odnošajev z Nemčijo, ker jih sama ni motila. V ostalem je kancelar dr. Schuschnigg v svojem govoru 10. t. m. na današnjem magistratu naglasil, da zahteva Avstrija od vseh in vsakogar spoštovanje svoje neodvisnosti. Proglasil je načelo »Avstrija Avstrijcem.«

„Slovenec“ in sovjetska ustava

V torkovi številki našega lista smo na uvodnem mestu po svoji poročevalski dolžnosti objavili kratek oris nove sovjetske ustave, ne da bi bili zavisti kakršnokoli stališče napram temu pojavu, ki ga je za beležil ves svetovni tisk in ga je celo tudi »Slovenec« obdelal v uvodniku. Ker pa nismo zavzeli stališča, kakršnega so predpisali v Jugoslovanski tiskarni, smo se onim gospodom zelo zamerili. In ne očitalo nam nič več in nič manj, kakor da simpatiziramo s sovjeti in s tem seveda s komunizmom. Pri tem pa niso našli v našem članku niti besedice, ob kateri bi se bilo lahko spokalnili. Šele na koncu so obstali kakor vkopani pred našo opazko, da je nova ustava zgornjo znamenje, da »matrajo moskovski oblastniki svoj režim za utrjen in globoko zasidran med narodi Sovjetske zveze.« Ta opazka je v »Slovenec« otehl poklon boljšeizvom, kdor pa za neko-liko slavkove analize, se bo vprašal: Kdo smatra boljšeizviški režim za utrjen in globoko zasidran? Odgovor izhaja iz samega stavka: Moskovski oblastniki.

vnrla ruskemu ljudstvu vsaj del človeških in državljanskih svobod.

»Slovenec«evga podkajanja glede simpatiziranja s komunizmom ne bomo zavrečali. Naše stališče je splošno znano in vedno enako. Ravno tako pa je splošno znano, da niso bili vedno tako hudi na nje, kakor se kažejo sedaj. Pa še sedaj jim uide večasi kaka nerodna. Prav poleg članičva, v katerem se je spotalnil ob nas zaradi uvodnika o sovjetski ustavi, poroča »Slovenec«, da so komunistični poslanci zahtevali v francoskem parlamentu zakon, ki bi vsak časopis obvezal povedati, odkod se mu stekajo dohodki. In uredništvo »Slovenec« je v naslovu »ereko komunizem praznanje in pohvalo, da je ta njihova zahteva »Pameten predlog«. Jaj, ko bi to zapisalo »Jutro«!

Balkanska gospodarska konferenca bo na Bledu

Split, 18. junija. o. Po informacijah tujakšnih turističnih krogov bo prihodnja redna konferenca gospodarskega sveta Balkanske zveze na Bledu. Konferenca, ki se bo vršila meseca julija, se bo poleg naših udeležilo okrog 50 delegatov Turčije, Grčije in Rumunije. Zavezniki delegacije bodo potovale na Bled preko Dubrovnika in Splita, kjer se bodo nastavile po par dni.

Iz prometne službe

Beograd, 18. junija. AA. Upokojen je Svetolik Gajić, načelnik splošnega oddelka beogradskega železniškega ravnanstva.

Beleške

Predlog „Kmetškega lista“ za razdolžitev kmetov

»Kmetški list« razpravlja v zadnji številki o izvedbi kmetške razdolitve. Naslednji predlog postavlja:

»Uspešna rešitev tega vprašanja je možna le, če prevzame država, oziroma od nje ustanovljeni zavod vse kmetške dolgov. Dolžniki naj bi plačali dolgove v letnih obrokih tako, da bi bili plačani v 25-30 letih, med tem pa naj bi se obrestovali kvečjemu po 2%, in sicer naj bi služil 1% za upravne stroške amortizacijske službe, drugi odstotek pa za kritje izgub pri onih dolžnikih, ki bi morda ne mogli plačati vsega dolga.

Glede na neprisposobnost kmetijstva, ki utegne trajati še dolgo, naj bi država skušala iz splošnih dohodkov zbrati primerna sredstva za pomoč vsem tistim dolžnikom, ki ne bodo mogli plačati dolgov, oziroma letnih obrokov vsled splošne krize, torej brez svoje krivde.

Za odkup dolgov pri denarnih zavodih naj bi država izdala novi dinar, torej denar s popolno obtočno in plačilno sposobnostjo na podlagi hipotekarno zavarovanih kmetških dolgov. Na ta način bi bila ukinjena dosedanja škodljiva deflacijska politika, ker bi prišlo v obtok okoli tri milijarde novih dinarjev. Novi dinar bi bil 100% krit in bi ne pomenil nikake inflacije. Z obveznicami bi se razdolitve ne smela izvršiti, ker bi v tem slučaju ostali denarni zavodi še naprej nelikvidni in bi ne izplačevali vlog.

Fronte v taboru dr. Mačka

Včerajšnji »Obzor« piše v posebnem članku, da se v zadnjem času pojavljata v hrvatski javnosti dve novi struji: prva propagira ustanovitev delavsko-kmetške fronte, druga pa ustanovitev kmetške fronte. Delavsko-kmetško fronto predlagajo ljudje, ki so čisti marksisti. Ti bi radi izvedli svoj politično-socialni program na razredni podlagi. Ker pa se zavedajo, da bi se jim to ne posrežilo, ako bi odkrito nastopili s svojim programom, se skušajo pod različni firmami utihotapiti v narodne vrste. Propagatorji kmetške fronte sicer zatrjujejo, da niso marksisti, dejansko pa zagovarjajo isto ideologijo, kakor prvi, ker zahtevajo nastavlno kmetške razreda nad drugimi. Stjepan Radić in bivša Hrvatska seljačka stranka nista nikdar smatrala kmeta kot razred, zato tudi nista zagovarjala ustanovitve kmetške fronte. Stjepan Radić je črpal svojo moč iz vasi, naslanjal se je na kmetске gospodarje in je odkrito in odločno zagovarjal načelo privatne lastnine. Bil pa je načelen nasprotnik anovanja kmetске fronte, zlasti odkar se je vrnil iz Moskve. Takrat je najostreje obsodil sovjetsko politiko napram kmetu in ostal do smrti neizprosen protivnik marksizma. To stališče zastopa tudi dr. Maček.

»Obzor« res mnogokrat tolnači nazore dr. Mačka, a prav v tej zadevi, o kmetški fronti, bi bilo zelo zanimivo vedeti, ali je dr. Maček res mnenja, kakršnega mu pripisuje »Obzor«.

Prezident Beneš o pomenu kulture za državo

Prezident dr. Beneš je v Brnu posetil tudi tamkajšnje vseučilišče. Sprejel in pozdravil ga je rektor dr. Dobroslav Krejčí. Prezident mu je odgovoril s daljšim govorom, v katerem je med drugim rekel:

»Država je fin mehanizem, v katerem ima vsako kolesce natanko določeno mesto in določeno opravilo. Vsi moramo skrbeti za to, da bo vsako kolesce redno opravljalo svojo funkcijo. Drugeče se stroj pokvari, ne teče enakomerno in končno se ustavi. Eno izmed najvažnejših kolesc državnega in narodnega stroja je kulturna panoga. Na to ne sme politika nikdar pozabiti, ker samo potem lahko narod vsestransko uspeva in se država uspešno razvija.

Podrčtal bi rad še drugo važno dejstvo. V današnji težki dobi prevratov in desorientacij tako rekoč vse Evrope, v času revolucij, pučev in državljanskih vojn je naša država ostala prihranjena marsikatera težka preizkušnja. Naša država je stala tu kakor svetilnik na morju. Znanstvena renica in znanstvena toleranca sta nam ostali sveti. Država Komenskega, Dobrovskega, Palackega in Masaryka vodi v boju med materijo in duhom zmagovito borbo in varuje premoč duha nad gmoto. Je to znak duhovne popolnosti, moralne zrelosti in zdravja duha in državnega organizma. Upravičeno smo lahko ponosni na to zmagovito duha nad nasilstvom in moralne sile nad gmoto.

Kamerun naj postane poljska kolonija

Italijanski zgodovinar dr. Remo Renato Pettito je nedavno predaval na varšavski univerzi o Italiji kot kolonialni sili. Med predavanjem je odkril zanimivo, doslej nikomur znano dejstvo o sličnosti kolonialnih interesov Poljake in Italije ter jim svečano priznal pravico do kolonij. Rekel je, da so že ob koncu prejšnjega stoletja nekateri Poljaki odkrili neznane predele v Afriki in jih proglasili za poljsko posest. Bili so to Stefan Rogozinski, Klement Tomczak in Leopold Janikowski, ki so del današnje Kameruna označili za poljsko kolonijo. Profesor Pettito je obljubil Poljakom pomoč Italije pri morebitni novi razdelitvi kolonij. Predavatelj je to obljubo utemeljil s tem, da smatrajo v Rimu Poljsko za trdnjavo latinske kulture na vzhodu, zato mora Rim v lastnem interesu podpirati vse latinske narode in države. Gospod Remo je očividno napravil velik skok, ko je Poljake prišel med latinske narode. Ravno tako je bil precej velikopotezen, ko jim je indirektno prezentiral del Kameruna, ki je danes deloma angleška, deloma francoska last.

Spomenik kralju Aleksandru in Kragujevcu

Beograd, 18. junija. p. Na Vidov dan bodo v Kragujevcu svečano odkrili spomenik pokojnemu kralju Aleksandru I. Za spomenik so pripevali delavci vojaškega tehniškega zavoda.

Maksim Gorkij umrl

Včeraj popoldne je umrl v Moskvi Maksim Gorkij, eden izmed najznamenitejših ruskih književnikov

Moskva, 18. junija. d. Veliki ruski književnik Maksim Gorkij je danes popoldne umrl v Moskvi. O njegovi boleznii so poročali že pred tedni, da je zelo nevarna, ker mu je predvsem oslabilo srce. Zadnje dni so delovanje srca vzdrževali samo z injekcijami kisika, vendar pa ni bilo nobenega upanja, da bi mogli Gorkiga obdržati pri življenju in je končno danes tudi izdihnil. Z njim je izgubila Rusija enega izmed najbolj značilnih zastopnikov svoje književnosti.

Maksim Gorkij je bil rojen 14. marca 1868 v Nižnjem Novgorodu. Njegovo pravo ime je A. M. Peškov. Pseudonim Gorkij, ki pomeni v ruščini grenak, si je navzel zaradi svojega težkega življenja. Njegov oče, ki je bil tapetnik, in njegova mati sta umrla zelo zgodaj. Solo je obiskoval le pet mesecev in ko po smrti staršev ni nihče zanj skrbel, je postal komaj 10 let star vajence pri nekem čevljarju, kjer pa ni dolgo časa vzdržal, nakar je prišel v uk k nekemu risarju načrtno in kasneje k slikarju ikon. Tudi od tu je kmalu pobegnil in je bil dalje časa kuharski vajence na nekem parniku na Volgi. Pozneje je zopet našel delo pri nekem čevljarju in nato v pekariji. Slično je potekalo njegovo življenje do pričetka devetdesetih let. L. 1893 je delal v železniških delavnicah v Tiflisu, kjer mu je prišlo na misel, da bi napisal svoje življenjske dogodke. Tako je nastala njegova prva povest »Makar Čudra«, ki je izšla v listu »Kavkaz«. Gorkij se je vrnil potem v svoje rojstno mesto, kjer je objavil razne črtice in se seznanil s slovitim ruskim pripovednikom Vladimirjem Korolenkom. Ta je spoznal Gorkijev talent ter mu je pomagal po svojih močeh. Gorkij je postal tipičen zastopnik ruske literature bosjakov, katerih življenje je spoznal sam v mladosti iz neposredne bližine. Od l. 1898 dalje je pričel svoja dela izključno v petrogradskem listu »Zizen« in sta istega leta izšla dva zvezka njegovih pripovedk, ki sta mu sledila tretji zvezek l. 1901 in četrti l. 1902. Gorkij je bil izredno plodovit do zadnjega časa. Nešteto njegovih del je bilo prevedenih tudi v slovenščino. Tako je že pred vojno izšel pri Gabršku v Gorici v prevodu Vladimirja Levstika njegov »Foma Gordejev«, dočim je njegovo novelico »Šestindvajset in ena« objavil dr.

Prijatelj se »Ljubljanskem Zvonu« že l. 1901. V slovenščino je bil preveden tudi njegov roman »Troje ljudi«, na odru Narodnega gledališča v Ljubljani pa se je igrala pri nas njegova ena najbolj znanih dram »Na dnus.

L. 1905 ga je tedanja carska vlada zaradi nekaterih njegovih spisov poslala v ječo. L. 1906 je odpotoval v inozemstvo ter obiskal tudi Ameriko. Po večini je živel do izbruha vojne v Capriju, kjer je imel svojo vilo, nekaj časa pa se je tudi zdravil pri Sv. Blažu v Schwarzwald.

Po izbruhu svetovne vojne se je vrnil v Rusijo, kjer je celo stopil za nekaj časa v vojsko. Po revoluciji l. 1918 je na željo svojega prijatelja Ljulina osnoval v Petrogradu »dom učencakov« ter je kot vodja boljšeizviških intelektualcev nastopil proti usmrčenju znamenitih ruskih učenjakov. Kmalu na to se je odpovedal vsaki politični delavnosti ter se je mudil zaradi slabega zdravja po večini v Sorrentu v Italiji.

L. 1928 se je vrnil v Moskvo ter so ga pri tej priliki sprejeli na meji kot prvaka pesnikov Sovjetske unije z velikimi častmi, ki jih je vžival do konca svoje smrti. Kot novo imenovan član komunistične akademije v Moskvi je prejel nalogo, da spiše zgodovino državljanske vojne od l. 1917 do 1921, mesto Nižnji Novgorod pa je bilo njemu v čast preimenovano v Gorkij. Trdijo, da mu kasneje odhod iz Rusije ni bil več mogoč, ker je bila v juniju l. 1935. njegova udeležba na kongresu revolucionarnih pisateljev v Parizu odpovedana v zadnjem trenutku, čeprav je bil že tedne prej prijavljen kot vodja ruske delegacije. Baje je bilo njegovo prijateljstvo z Jenukidejem, ki je prišel tedaj v nemolost pri Stalinu, povod, da mu niso več dovolili potovati v inozemstvo in da je bil posled pod stalnim nadzorstvom tajne policije.

Maksim Gorkij je bil eden najbolj značilnih soborcev ruske moderne ter eden izmed največjih prijateljev slovitega ruskega basista Šaljapina in ruskih realističnih pisateljev, med njimi tudi Bunina, ki je edini izmed te generacije prejel Nobelovo nagrado za književnost. V zadnjih letih svojega življenja je delal največ publicistično.

Za duha časa je značilno, da so njegova dela od l. 1933 dalje v Nemčiji prepovedana.

Mariborski mestni svet

Maribor, 18. junija. Današnje sejo mestnega sveta je namesto odsotnega predsednika dr. Juvana otvoril in vodil podpredsednik Zebot, ki je sporočil, da je imenovan za člana kura-torija Glasbene Matice dr. Franc Sušnik. Na dnevnem redu današnje seje je bila predvsem oddaja del v magdalenski šoli, ker bo moral odslej oddajati vsa javna dela mestni svet sam.

Mestni svet je odobril zamenjavo erarne zemljišča v Stritarjevi ulici z zemljišči v Jadranski in Linhartovi ulici.

Linolej za hodnike v novi šoli v magdalenskem predmestju bo dobavila tvrdka Veka iz Maribora za 165.000 Din, pri čemer je popustila za 10%. Zaradi meznega gibanja stavbiškega delavstva je mestni svet votiral za delavstvo, zaposleno pri

tej gradnji, 40.000 do 50.000 Din. Mestni svetnik Petejan je predlagal, naj bi se obremen zvišale mezde delavstva, ki je zaposleno pri javnih delih iz sredstev pomožne akcije. Za zvišanje plač delavstva, zaposlenemu iz sredstev bednostnega fonda in pomožne akcije, se je zavzel tudi m.s. Kores, ki je poudarjal potrebo, da bi mariborska občina sledila dobremu vzgledu ljubljanske in ptujske občine, ki sta zadevo delavskih mezd že davno uredili.

Podpredsednik Zebot je nato sporočil, da bo imel mestni svet prihodnji teden zopet sejo, na kateri bodo oddana nekatera manjša dela v novi šoli.

Javni seji je sledila tajna, na kateri so razpravljali o vprašanju prodajalne mestnih podjetij.

Naši lahkoatleti v Gradcu

Na povratku s Češke se je del naše reprezentance ustavil v Gradcu, kjer je večeraj popoldne absolval uspešen miting

Gradec, 18. junija. Jugoslovanska lahkoatletska reprezentanca se je na povratku iz Češkoslovaške ustavila v Gradcu in nastopila na mitingu z najboljšimi graškimi atleti. Zal je ekipa pripelala precej okrnjena, ker je nekaj najboljših ostalo še na Češkoslovaškem, tako da se miting ni vršil kot medmestni ali medklubski, temveč samo kot konkurenčni. Med drugimi niso prispeili v Gradec ing. Stepišnik, Kovačević, Zupančič, Krevis in še nekateri. Jugoslovenci so bili zelo simpatični gostje in so tudi sportno pokazali visoko kvaliteto. Huda vročina je deloma ovirala tekmovalce. Tehnični rezultati so bili naslednji:

Tek 100 m: 1. predtek: Bauer (J.) 11,6. 2. Karf (G.) 11,7. 3. Hübl (J) 2 m zadaj. 2. predtek: 1. Hanžeković (J) 11,8. 2. Hietner (G) 12,1. Finala: 1. Bauer (J) 11,1. 2. Karf (G) 11,2. 3. Hanžeković (J) 11,7. 4. Hietner (G) 12.

Disk: 1. dr. Narančič (J) 43,04. 2. Tunner

(G) 40,20. 3. dr. Manojlović (J) 38,54. Skok v daljino: 1. dr. Buratović (J) 6,92. 2. Karf (G) 6,775. 3. Tunner (G) 6,52. Koplje: 1. Alpassy (G) 55,01. 2. Zalhruekner (G) 54,36. 3. Miloš (J) 53,44. Skok v višino: 1. in 2. dr. Buratović in Vučević (oba J) 1,75. 3. Alpassy (G) 1,70. Krogla: 1. dr. Narančič (J) 14,22. 2. Vučević (J) 13,67. 3. Schwarz - Bergkampf (G) 13,07. Tek 200 m: 1. Bauer (J) 23,2. 2. Karf (G) 23,4. 3. Gangl (G) 23,7. 4. Dremil (J) 2 m zadaj. Tek 1500 m handicap: 1. Haderer (G) (150 m prednosti) 4 : 01. 2. Markušić (150 m) 4 : 10,6. 3. Friebe (od starta) 4 : 13,4. 4. Bručan (od starta) 4 : 18,2. Stafeta 4 x 100 m: 1. Gradec 44,6. 2. Jugoslavija (Erlch, dr. Buratović, Hanžeković, Bauer) 45,2. Jugoslovanska ekipa je v večernim brzovlakom odpotovala domov.

Predsednik dr. Skubl ministru dr. Korošču

Beograd, 18. junija. AA. O priliki 12. rednega zasedanja mednarodne komisije kriminalne policije, ki se je vršilo meseca maja t. l. v Beogradu je predsednik policijskega ravnanstva na Dunaju dr. Mihael Skubl poslal notrajnemu ministru dr. Antonu Korošču tole pismo:

»Vaša ekselencija, zelo spoštovani gospod ministre! Po zaključku tako sijajnega zasedanja mednarodne komisije kriminalne policije smatram kot predsednik te komisije predvsem za zelo prijetno dolžnost, da se vam, spoštovani g. ministre, zahvalim za ljubeznivi sprejem, ki smo ga doživeli udeleženci tega zasedanja in ki nam je bil v veliko čast. Za udeležence beogradskega zasedanja je bilo v ponos in radost, ko so videli, kolikšen pomen pripisuje kraljevska vlada zasedanju komisije. To visoko priznanje, povečano še z visokim odlikovanjem glavnih funkcionarjev komisije, je kar najgloblje ganilo vse člane mednarodne komisije kriminalne policije in jim bo plemenita spodbuda za nadaljevanje dela po sedanji poti.

Posebno sem hvaležen, ker je vaša ekselencija bila tako dobra, da je sprejela predsedstvo in funkcionarje komisije in da je osebno otvorila svečano zasedanje. Spomin

na to zasedanje, ki bo za zmerom ohranilo častno mesto v zgodovini komisije, ne bo nikoli obledel. Plemenita gostoljubnost, ki smo jo doživeli v tolikanj bogati meri v vaši lepi domovini, je še bolj okrepila prijateljstvo, ki družijo člane komisije. Ta uspeh je posebnega pomena za mednarodno sodelovanje med organi javne varnosti.

Bolgarska delegacija za konferenco v Montreuxu

Sofija, 18. junija. AA. Bolgarsko delegacijo na konferenci v Montreuxu bo vodil glavni tajnik zunajega ministrstva Nikolajev, v delegaciji pa bodo stalni bolgarski delegat v DN Momčilov, ravnatelj za politična vprašanja zunajega ministrstva Nejkov, tajnika zunajega ministrstva Karandjulov in Milev, kapitan bojne ladje Varkiteckov in šef oddelka za pomorski promet pri železniškem ravnanstvu Slavljanov kot eksperti. Delegacija bo odpotovala v Montreux jutri.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved za petek; Toplo, jasno, na severozapadu morda krajevne nevihte. Zagrebška vremenska napoved za danes; Pretežno jasno in zelo toplo, ponekod morda nenadne nevihte in nalivi. Dunajska vremenska napoved za petek; Vroče in jasno vreme bo trajalo dalje.

Svilene preproge, gosposka ljubezen

Skrita zaloga preprog v dr. Bodijeve hiši — „Pupi, čuvaj mene!“ — Ljubavni odnošaji gospe Lidije in skrivnostno življenje nekdanjega postopača Nečajeva — Nova odkritja

Beograd, 18. junija. V stanovanju dr. Bodija v Beogradu so našli skrito zalogo z dragocenimi perzijskimi preprogami. Vreme ve danes poročati o tem naslednje: V zvezi s preiskavo, ki jo vodi oddelk splošne policije glede afere dr. Aleksandra Bodija in tovarišev, se je zvedelo, da so v stanovanju dr. Bodija posebno urejeni skriti prostori, ki so služili za skrivanje vtihotapljenega blaga iz inozemstva. Ko se je policija preprčala, da so te informacije resnične, je bila večeraj (v sredo) izvršena hišna preiskava in so zares našli precej prostorno, posebno zgrajeno skrivališče. Ko so policijski organi stopili v zagonetni prostor v dr. Bodijeve hiši v Požarevački ulici 36, so našli 26 velikih dragocenih perzijskih preprog, ki tehtajo skupno okrog 634 kg. Polovica teh finih preprog je izdelana v svili in debele so skoro po 5 cm. Vsa zaloga je bila takoj zaplenjena in prenešana k policijski upravi, kjer bo izročena carinski oblasti. Razen tega so našli starinsko pohištvo, lesence, vaze, kipe in različno srebrnino, kar je pač bilo skupno vtihotapljeno v enem vagonu.

Po zaslujanju Lidije Bodijeve in Ivana Nečajeva ter po odkritju opisane zaloge je v središču pozornosti vprašanje skrivde dr. Ilije Novakovića, bivšega šefa protokola v znanem ministru. Ko je bil te dni zadržan, je odločno tajil, da bi bil kdaj zagotovil gospe Lidiji vso svojo naklonjenost in sodelovanje pri vtihotapljenju. Sledilo je

— Ali verjamete, da je ona resnično sestrična vašega moža?

Gospa Nečajeva je nekoliko omahovala, potem pa odvrnila odločno: »Kako naj jaz to vem!... Moj mož me nikoli ni vmešaval v svoje zadeve. Kadar je prihajal domov, je bil bolj gost, saj je bil stalno na poti. Svoje poslovne in druge skrivnosti je puščal pred vrati. O vsem nisem imela pojma, dokler ni planila na dan vsa afera. V stanovanje pa policija, ki je moža odvedla.«

Na vprašanje, kdaj se je seznanila z Lidijo Bodijevo in z ostalo družbo, je gospa Nečajeva povedala: »Letos ob veliki noči me je mož vzel s seboj v Beograd in na veliki ponedeljek sva bila povabljeni h gospe Bodijevi na večerjo. Takrat sem jo prvič v življenju videla in se seznanila z njenim možem, nadalje z dr. Ilijom Novakovičem in ostalo družbo, ki se je zbrala k bridgeu. Cela kompanija jih je bila. Kako je le moj mož mogel pasti med nje!«

Gospa je znova zajokala, a ko so se novinarji poslovili, je rekla: »Vi se gotovo žudite, da ni v hiši nobene preproge. Tako je bilo pogosto pri nas. Kadar je bil velik promet ali razstava ali vselejsem, je mož odnesel poslednjo preprogo iz hiše. Tako je bilo tudi to pot. Tik pred razkritjem afere je odpravil vso zalogo na vselejsem...«

O Nečajevu se zdaj v Osičku širijo fantastične govorice, ki v mnogem niso brez podlage, saj tudi v Jugoslaviji ne moreš

kar čez noč postati od navadnega sluga težak bogataš. Povsem upravičena je domneva, da se je Nečajev bavil tudi s tihotapstvom mamil, ker je bil stalno v zvezi s kokainisti. V Ljubljani, kamor se je svojčas pripeljal kot siromak, je vedno zabahal obiskovat svojo sestrično Lidijo na Mirju. Katere pa pred prihodom v Ljubljano sploh ni poznal. Po zvežah z njo je začel hitro bogateti. Največ so mu nesle preproge in zarje, je imel v Ljubljani glavnega preprodajalca Nikolaja Miljutina, pri katerem je policija zidal tudi zaplenila njegov avtomobil. V »Volgi« na vselejsem, v elegantnem hotelu na Bledu in drugod po odličnih lokalih je Nečajev z gospo Lidijo in njeno hčerko, katero je pa zaradi lepšega predstavljala za svojo sestro, živel grofovsko, zapravljajal neumiljeno in si časih privoščil burne orgije. Zlaj je njegove slave konec in lahko se sodi, da je glavna zaloga njegovih preprog zaplenjena v Osičku kakor v Zagrebu in v Ljubljani.

Koliko bo znašala skupna vrednost velikanške plena dr. Bodijeve in Nečajeve družbe, je težko reči, ko še ni ves zaplenjen. Dovolj je, če povemo, da znaša carina za vsak kilogram dragocenih perzijskih preprog 2000 Din. Teda je n. pr. dr. Aleksander Bodi samo z zalogo onih desetih bal (634 kg.), ki so jih našli v njegovem skrivališču in ki predstavljajo njegov poslednji »šverc«, oškodoval državo na carini za 1.258.000 Din.

Corpora delicti iz Šmartna ob Savi

Obširno poročilo državnemu tožilstvu o tridnevni preiskavi

Ljubljana, 18. junija. Aretirani Lojze Marn je v ponedeljek pri zaslišanju sam naznačil komandirju g. Ivanu Sušniku smer, kod naj iščejo pogrešanega brata Viktorja. Najprej je se na vse načine izmotaval, nič ni hotel vedeti o bratu ter je na vprašanje: »Kje je brat?« lakonično odvrnil: »Saj se bo kmalu pojavil!« Na odločnejša vprašanja je naposled toliko popustil, da je rekel: »Iščite ga ob Savil Ga boste že čez 10 dni našli.« S temi besedami je skušal naznačiti orožnikom, da je brat gotovo izvršil samomor, da je skočil v bližnjo Savo, kjer je prav deroča. Orožniki so takoj nato usmerili nadaljnja raziskovanja proti Savi.

Danes je komandir Sušnik poslal državnemu tožilstvu izčrpno poročilo o vseh podrobnostih tridnevne preiskave na licu mesta v Šmartnem ob Savi. Predložil je tudi previdno zavita in shranjena 4 corpora delicti. Prvi corpus delicti tvori kuverta, v katero je spravljena okrvavljena trava, odrezana na prostoru, oddeljenem kakih 300 korakov od Marnove hiše. Tam na travniku, kjer je bila trava močno pohojena in so našli mlako korva, — sodijo — se je morala vršiti huda borba med dvema nasprotnikoma, od katerih je bil eden naj-

brž z nožem ranjen tako, da je poteklo mnogo krvi. Drugi corpus delicti je plast betona, ki so ga s krampom odtrgali na betonski škarpji ob Savi. Na tem betonu so večji madeži strjene krvi. Tu s škarpe je bila mogoče žrte vržena v Savo, ki je prav tu zelo deroča in globoka do 5 m. Tretji corpus delicti je okrvavljena telovnik aretiranege Loizoa Marna. Kot četrti corpus delicti je bil sodišču predložen vzorec suknjiča, v katerega je bil obložen pogrešani Viktor Marn pred kritično nočjo, v kateri je potem izgubil revolver, okrvavljen na koncu cevi, so orožniki poslali že predvečernim državnemu tožilstvu.

Vevška orožniška postaja je obvestila vse postaje ob Savi doli do Brežic o pogrešanem Viktorju Marnu. Dodala je obvestilo njegov točen osebni popis. Obenem pa vevški orožniki nadaljujejo s poizvedbami in raziskovanjem teren ob Savi. Do danes popoldne tudi še ni bilo uspeha.

Preiskovalni sodnik g. Alojzij Zalokar še ni uvedel generalneog zaslišanja Alojzija Marna. Treba je počakati, da najdejo pogrešanega Viktorja Marna in da se zbere še drugo gradivo, potrebno za vestno preiskavo.

Delo v Ljubljani teče dalje

Kmalu se bo pričelo tlakovanje dna Ljubljanice v vsej širini

Ljubljana, 18. junija. Mnogo Ljubljančanov se izprašuje, kako napredujejo regulacijska dela. Po 14-dnevnem počitku so ta teden Dukičevi delavci znova pričeli tlakovati desno brežino in z odvažanjem rečnega materijala. Precejšnji nalivi in mezdni štrajk so bili glavni vzrok prekinjenih del. Poleg tega je nastopila košnja, Barjani in kmetje, ki imajo na Barju svoje travnike, so zaprosili na pristojnem mestu, naj bi se odprla celotna zavornica na Spici, da bi mogla Ljubljanica vsaj za 40 cm upasti in bi tako mogli ob suhih dneh pokositi travo in pospraviti seno. In ustreženo jim je bilo.

Regulacijska dela v strugi

Trenutno je ondudaj zaposlenih okrog 150 delavcev, ki so si izvojevali vprav te dni malenkosten povisek dnevne mezdne, namreč oni, ki delajo v vodi in blatu, vstevši kamnoseke, dobe po 4 Din, vsi drugi, ki stojijo na suhem pa po 2 Din dnevno več ob normalnem osemurnem delavniku. V nedeljo 14. t. m. so zaprli zavornice na Spici, jih dobro zamašili z ilovico in dve črpalki na električen pogon sta neutrudljivo brizgali vodo iz struge. Tako je

mogla skupina kamnosekov že v sredo pričeti z oblogo desne (prulske) brežine. Eni dovažajo po posebnem tiru sredi brege, nasuten z drobnim peskom, do že položene ploščadi, kjer podpeško kamenje pravilno okležejo in skladišča drugo na drugo.

Kmalu bodo pričeli s tlakovanjem Ljubljanicega dna po vsej širini, kjer je strugin teren že okoličen in kamenje že pripravljeno na kupih. Na nasprotni, levi strani ob Trnovskem pristanu že stoji betonski opornik, dograjen in razopažen v dolžini okrog sto metrov. Lokomotiva je stopila vnovič v akcijo preteklo sredo in opravlja svojo službo tja do Kotezja, kakor doslej, v dveh šitah

Prulski most so že temeljito pregledali v vsem ustroju, z obeh strani ga krepko podprli z debelim brunom; v spodnjem delu, v strugi namreč, pa bodo kozice še posebej močno zavarovali z betonom. Ta most je pred mnogo leti stal tik ob šentpotrekm lesenem mostu in je služil tramvaju, a so ga pozneje, ko je bil zgrajen sedanji moderni most, prestavili v Prule. Na levi strani od prulskega mosta prav

ILIJA NOVAKOVIĆ

soočenje. Teda je dr. Ilija Novaković rekel gospe Lidiji tako nežno, kakor je bil navajen: »Pupi, čuvaj mene!« Njegova salonska nežnost, ki se je sicer zdela komična pred strognimi policijskimi prislušniki, pa je očitno našla enako nežen odmev v gospe Lidiji, ki je odgovorila, kakor se to spodobi v gosposkih krogih: »Oprostite, Ilike, jaz sem te upropastila...«

Po tem dramatičnem soočenju z dialogom medsebojne nežnosti sta hotela gospa Lidija in gospod Ilija skupno demantirati prvotne navode. Zlasti gospa Lidija se je trudila, da bi ovrgla vse, kar je v prvem razburjenju izblebetala. Toda policija pribavlja vedno nove dokaze o dr. Ilijem Novakoviču in krog kompromitiranih se širi, enako pa tudi število deliktov, zaradi katerih pridejo pod paragraf.

Ze je tudi pojasnjena neslavna zgodovina Ivana Nečajeva. Izkazalo se je, da Nečajev ni nikakr plemenitost, še manj carski oficir in tudi njegovo sorodstvo z Lidijo se je čisto izprevržlo. V Osičku je bil precej skrivnostna oseba, ne samo za široko javnost, marveč tudi za lastno ženo, gospo Olgo, rojeno Nikoljevo, ki je zdaj vsa obupana, ker ni imela pravega pojma, da vodi njen mož dvojno življenje. Gospa Nečajeva je med solzami pripovedovala novinarjem:

— Po poroki sva bila tako srečna... Stori je vse, da bi me razveselil, delal je noč in dan. Kar je zaslužil, mi je prinesel. Ves nežen je bil z menoj. Nekoč pa mi je razodel: »Zamislite, našel sem povsem slučajno neko svojo sestrično iz Rusije. Toliko let se nisva videla. Seznanil te bom z njo!... In to je bila ona fatalna gospa Bodi. Ona je vsega kriva!...«

Če ne zatremo alkoholizma

... bo alkoholizem dalje uničeval mili narod!

V nedeljo bomo imeli v Ljubljani veliko zborovanje, na katerem bo ustvarjena fronta za pobijanje alkoholizma in za moralni dvig naroda. Skrajni čas je, zlo je treba zdraviti pri korenini. Če ne nedavno predaval predsednik »Treznosti« Rudolf Horvat v Delavski zbornici o slovenskem alkoholizmu, je imel celih 67 poslušalcev. Pa prav na tistem predavanju se odgovoril na eno najvažnejših vprašanj v tej borbi: ali ni nobenega zdravila proti pijačniti?

Večkrat me vprašujejo zlasti žene, je pripovedoval gorčiči apostol abstinence, kaj naj stori, da odvadijo svoje pijačevanje. Na to odgovarjajo skoro vsi zdravniki, da pravega zdravila proti strašni bolezni prav za prav ni. Le dobra volja pijačevca in vpliv okolice ga moreta ozdraviti. V naprednejših državah imajo posebne analize. Pri nas ni takih zdravilišč, zato moramo upoštevati le domače zdravljenje. Največ se doseže z ljubeznivo besedo, mnogo več, kakor s surovo zahtevo Muhe se rajši love na med, kakor na kis Z zdravljenjem je treba pričeti že v otroški dobi. Ni prav, če oče vpriči otrok hvali zlato vinsko kapljico. Kmalu jo pozele tudi otroci, in prvemu požirku sledijo čaše, kakršno je pač razpoložen otrok do alkohola.

Statistični podatki mesta Ljubljane bi dali soditi, da se zmanjšuje poročna opojnih pijač, zlasti piva. Treba je priznati, da je sport velik nasprotnik pijačevanja, predvsem pa je delo najboljša pot k zdravju,

moralnosti, borbenosti in sreči mladih ljudi. Posebno nudi se nadarjeni otroci vdaajo pijačevanju. Poiščite jim priliko, da se razvedrijo z glasbo, slikarstvom ali z ročnimi deli, posebno pa z igranjem šaha, ki naj na deželi prav tako kakor po mestih odvrča mladino od kvartanja. Intenzivno protialkoholno gibanje se razvija po naših osnovnih in srednjih šolah. V dravski banovini je okrog 100.000 mladih junakov abstinence. Zveza skavtov zahteva abstinence. Sokol od 18. leta tudi. Znatno sta prispevali k delnemu iztrenjenju našega naroda društvi Sveta vojska in Treznost. Prvo je ustanovil duhovni svetnik Janez Kalan že pred vojno, drugo pred desetimi leti zdravnik dr. Fedor Mikšič.

Oba škofa sta letos pozvala duhovščino in vernike k treznosti. Kakor duhovnik, bi moral biti vsak čas trezen zdravnik, ker le tako lahko resnično pomaga bolniku, še posebno pa z dobrim zgledom stopata pred množico. Književniki in vsi moške peresa lahko ustvarijo zdrava dela le v treznem stanju. Veliki državniki in strategji so se do boro obnesli v visoki starosti, ki pa so jo dosegli le kot trezni možje. Absolutno je treba, da so abstinence vsi pikioti, šoferji, strojevodje. V Rusiji kaznujejo z ustrelitvijo šoferja, ki v pijanosti do smrti povzroči človeka.

Ne glede na to, da je vsakomur, ki trpi na živcih ali na srcu, abstinence potrebna, se vsakdo le okrepi, ako spremeni dosedanja običajna hrana. Manj soli, manj svinji-

ne in masti, pa več svežega sadja! Pri nas konsumirajo delavci več ko petkrat marj sadja, kakor v Nemčiji, kjer je veliko dražje. Naj osiromašimo vinogradnike? Ne, še pomagamo jim lahko. Naj velja tudi za nas, kar je rekel Leon Douarache, predsednik Mednarodnega vinskega biroja v Parizu: »Če bi vsak Francoz pozobal na leto po 30 kg grozdja, kar ne predstavlja pretirane količine, bi bilo francoskemu vinogradniku takoj pomagano.«

Da se naš narod v celoti iztrezni, se mora izpremeniti marsikaj v kmetijskem gospodarstvu. Odpraviti je treba divjo trto šmarnico, ukiniti svobodo domače žganjake. Delno odpraviti žganjake so že skušali doseči na ta način, da so hoteli odavčeti dvakrat kuhano žganje. Predlog pa je propadel, preden je prišel pred finančni odbor narodne skupščine. Abstinence smatrajo za potrebno, da se vsi učitelji, duhovniki in strokovnjaki ponovno vržejo med ves narod Jugoslavije, ter ga pouče o strašni škodi, ki jo povzroča žganje. Namesto žganjarskih kotlov naj se upeljujejo sušilnice za sadje. Tako bomo dobili zdravo ljudsko hrano. Odpravijo naj se oni vinogradniki, ki so v slabih legah, kakor dežajo to v drugih državah, Italija je že pred več leti izpremenila mnogo svojih vinogradov v lepa žitna polja, ki jih je kravvo potrebovala. Pri nas naj bi se zasedali opuščeni vinogradi z drevesi zgodnjega žlahtnega sadja. Tudi v tem ne bi vinogradnikov uničili, saj zgodovina dokazuje nasprotno: ko je trtna us uročila v zadnjem desetletju preteklega stoletja vinograde, da skoro ni bilo vina za maševanje, so Dolenci zasedali vinograde z drugimi kultu-

ALBUS DOMAČE MILO

ČUVA VAŠE PERILO! Dobiva se povsod! Pazite na ime Albus!

tja do zatvoernic je navožen in že nalozena silna množina kamenja iz domačih kamnolomov v Preserju in so morali presčno malo preozko izkladišče nad Spico celo razširiti s tem, da so prestavili doslej ondi stoječo izposojevalnico čolnov, ki je last g. Albina Jančarja, na nasprotno stran blizu kopalnice.

Pri betonskem jezcu ob čevljarskem mostu se delavci pravkar ukarjajo z očiščevalnimi in popravilnimi deli obrežne kanalizacije.

Podaljšanje termna

Tvrdba inž. Dukič & drug je, uvidevajoč razne ovire pri dosedanjih delih, zaprosila za podaljšanje roka pri regulacijskih delih zadnjega odeska Ljubljanice, menda za pet mesecev. O podaljšanju od-

loči gradbeno ministrstvo v Beogradu.

Iz starih časov pred 229 leti

Marsikoga bo zanimalo, zlasti ker sta imeli 11. in 14. t. m. šentjakovski in šentjakobska župnija svoji običajni telovski procesiji, kar ve pripovedovati zgodovinar Vrhovnik o trnovskih in krakovskih čolnarjih, ki so se izkazali l. 1707., ko so na praznik sv. Rešnjega telesa privrkat napravili most iz ročnih čolnov čez Ljubljanico na Bregu, da je šla čezenj stolna procesija. Prej je hodila po zadržu Steeke čez leseni čevljarski most, Letopisi poročajo, da so čolnarji tudi v naslednjih letih prirejali tako uslugo šentjakovski telovski procesiji, dokler ni bil v l. 1824. zgrajen leseni šentjakovski most, ki ga že dolgo ni več.

Gornji grad Viteškemu kralju

Gornji grad, 16. junija. Čez dober mesec dni se bo Gornji grad odel v slavnostno obleko. Na lep način se bomo oddolžili spominu blagopokojnega velikega kralja Zednitelja. 19. julija mu odkrijemo na trgu pred občinsko hišo spomenik, ki bo še vovoke opominjal znanca na velika dela največjega Jugoslovana. Ta dan se bo zbral ves Gornji grad z obširno okolico k slavnosti, ki bo imela svoj simbolični pomen v tem, da hkrati pokaže, kako živa in močna je misel jugoslovskega edinstva v vsem našem narodu brez razlike stanu.

Narodna odbrana, ki se je s svojim predsednikom dr. Ervinom Mejakom tako zavzela za doseg tega lepega namena, zasluži vse priznanje. V teh hudih časih ji je uspelo med patriotskim narodom zbrati dovolj sredstev za monumentalen spomenik, ki bo delal čast zavednim Gornjegračanom.

Spomenik je delo kiparja prof. Ivana Sajevica iz Ljubljane. Kraljevo poprsje nadnaravne velikosti bo stalo na marmornem podstavku in bo spomenik visok preko 3 m. Poprsje bo lito iz bronu. Domača tvrda Mostar na Galjevici se je za taka dela že ponovno izkazala. V reprodukciji prinašamo fragment krasno uspelega poprsja. Odlikuje ga preprosta, a monumentalna kompozicija in velika podobnost. Ne v naj-

manjši meri je prednost dela naravnost oblik in se je kipar z dolžnostjo ognji tistih nemogočih stilizacij, s kakršnimi hočejo nekateri mlajši umetniki ugajati.

Strahotno dejanje divjega lovca

Neumiljeno je pobil in obstreljeval lovskega paznika, nato pa se je sam ubil z elektriko

Ptuj, 18. junija. Preteklo nedeljo je šel Vincenc Zadravec lovski paznik ormoškega graščaka Georgjeviča v gozd, da po svoji dolžnosti pregleda lovski revir. Na kraju gozda pri Koracičih blizu Središča je nepričakovano uzrl divjega lovca Franca Stibera, ki je doma iz Obreža v središnji občini. Prav blizu sta si stala nasproti. Zadravec je takoj pozval divjega lovca: »Odložij puško!« Toda Stibera je bil urnejši in je že zamahnil s puško po Zadravevi glavi, da se je lovski paznik na mestu zgrudil nezavesten. Razsrjenemu divjemu lovcu je bilo to še premalo. Svojo enočevko je naperil proti Zdravcu in sprožil. K sreči pa ga je zadel samo v levo. Nato je odvel paznika puško in se enkrat ustrelil vanj. Očividno je njegova srditost in nervoznost bila kriva, da tudi drugi strel ni smrtno zadel paznika. V silni razburjenosti je divji lovec hotel potem še tretjič streljati, toda patrona je odpovedala, več jih pa divji lovec ni imel na razpolago. Da pa vendar zadosti svoji srditosti, je s paznikovo puško tako dolgo udrihal paznika po glavi in telesu, dokler ni bil preverjen, da je paznik mrtev. Vsi ti strahotni prizori so se seveda odigrali v kratkih minutah, naker je Stibera pobegnil.

Sele čez dobro uro se je lovski paznik Zadravec začel počasi osvoboditi. Ves omotičen in z vsemi naporji svojih moči se je podal domov, kamor ni imel preveč bode. Ko so ga domači ugledali, jim je bilo takoj jasno, da je postal žrtev napadaleca. In ko si je Zadravec opomogel, je lahko svojim povedal, kaj se je zgodilo in jih je poslal v Središče, da o napadu obvestijo orožnike. Pod vodstvom komandirja Boliča se je podala patrulja na Stiberčev dom, kjer ga pa niso našli, naker so ga šli zasledovati v gozd. A tudi tu se so trudili zaman. Na kraju zločina so le še našli puško paznika Zadravca, ki je bila vsa razbita in je dovolj pričevala, kako sirovo je divji lovec obdeloval paznika.

Toda po strašnem dejanju se je v divjem lovcu oglasil kes. V strahu pred zasledovalci in kaznijo se je odločil, da si sodi sam. Včeraj zjutraj so našli kmetje, ki so sušili seno, Stibera mrtvega na polju pod daljnovidom, ki vodi v Koraciče in dalje proti Varaždinu. Stibera se je končal tako, da si je privezal na desno nogo in na levo roko žico, na katero je pritrdil kamen, in jo potem vrgel čez električni vod visoke napetosti. Električna ga je na mestu ubila. Samomorilca so prepeljali v bližnjo mrtvašnico, kjer so ga danes pokopali. Zadravec pa bo navzlic hudim poškodbam ostal pri življenju.

Za potujoče knjižnice v Prekmurju

Klub prekmurskih akademikov smatra za eno svojih glavnih nalog duhovno spajanje Prekmurja z ostalo Slovenijo. Eno najtrdnjših vezi med tema mora biti slovenska knjiga.

Predno pa se je klub odločil, da nastavi elovenski javnosti pričujoči apel, je polovico tako zamišljene knjižne akcije v teku tega šolskega leta v tihem delu že udeležtil. Obrnil se je na slovenske obrambne organizacije, založbe, knjižarne in druge ustanove, ki so vse z znanim razumevanjem šle na rolo. Tudi slovenska srednješolska mladina je na blagohotno intervencijo pristojne oblasti dobila priliko prispevati svoj delež v blagor Prekmurja. Tako ima klub do sedaj blizu 1000 različnih knjig.

Toda s tem je opravljena le polovica dela. Treba bo še mnogo knjig in preden nastopijo svojo službo, jih bo šlo mnogo skozi roke knjižgozva. Nekaj jih bo treba tudi brez dvoma še dokupiti. S prevozom in z nabavo omar, bodo stroški še narasli. Tem nalogam klub ni kos; živimo pa v razmerah, da je mimo javnosti v še tako koristne namene nemogoče priti do potrebnega denarja.

Tako se klub obrača na vse prijatelje Prekmurja s prošnjo, da ga podprejo s knjigami. Prosi, da jih pošljejo na njegov naslov na univerzo, ali pa ga z dopisnico obvestijo, da jih pridejo akademiki sami iskat. One pa, ki kluba ne morejo podpreti s knjigami akademikim vjdno prosijo, da blagovotno podpreti klub s kakršnokoli majhno vsoto denarja!

Tel. 22-21 KINO UNION Tel. 22-21
Ob 16., 19.15 in 21.15 uri
VARLJIVA LJUBEZEN
JOAN CRAWFORD in CLARK GABLE

Domače vesti

* **K odkritju spomenika Viteškemu kralju v Kragujevcu.** Največji spomenik Viteškemu kralju Aleksandru se gradi v Kragujevcu ter bo slavnostno odkritje na Vidovdan 28. t. m. Spomenik je umetniško delo kiparja Dragomira Arambašića iz Beograda in bo stal 1.000.000 Din. Vzenek je bil zbran s prostovoljnimi prispevki delavstva vojno-tehniškega zavoda iz Kragujevca, Čačka, Sarajeva, Zagreba, Skoplja in Kamnika. Podstavek za spomenik je visok 7 m, sam kip pa nad 6 m.

Ker živi v Kragujevcu okoli 1000 Slovencev civilistov in nad 1000 Slovencev vojakov, je to najugodnejša prilika, da svoji izkoristijo četrtinsko vožnjo in obiščejo sirove, brate, sorodnike in znance, obenem je pa to lep izlet za dva praznika v Sumadijo! Vsa željena navodila in pojasnila daje država volje Dragotin Gobec, Kragujevac, Ljubljanska ulica 20.

* **Tečaj za izpopolnjevanje zdravnikov.** Po pravilniku o tečajih za zdravnike pri šoli narodnega zdravja v Zagrebu bo letos 15. oktobra otvorjen mesečni tečaj za izpopolnjevanje zdravnikov, ki so v službi pri oblastnih splošnih upravah, pri higijskih zavodih ali drugače v higijski službi. Ustanove pripravijo udeležence preko banke uprave dva meseca pred pričetkom tečaja. V tečaj pa so lahko sprejeti tudi vsi drugi zdravniki, ki to žele in ki poslej prošnjo šoli najpozneje do 15. avgusta.

* **Maturanti mariborske klasične gimnazije leta 1921** obhajajo v nedeljo 21. t. m. ob 8. zvečer v Mariborskem dvoru v Mariboru 15-letnico mature s sestankom in skupno večerjo. Prijave najpozneje do sobote 20. t. m. zjutraj na naslov: dr. Fran Vatovec, Maribor, Gosposka ulica 11, oz. Fr. Avsenak, Maribor, Strossmajerjeva 28.

**PLATNO-
HLAD V POLETJU:
MANUFAKTURA SOUVAN**

* **Avtor knjige »Zurnalizam-razarač človečanstva«** g. Dževad Sulejmanpašić nam je na poročilo, ki smo ga bili objavili prejšnjo sredo, poslal pojasnilo, ki ga v izveščku lojalno objavljamo, dasi nas ne prepričuje o naspornem stališču, kakor smo ga zavzeli do njegove knjige. Knjigo sem napisal, pravi g. Sulejmanpašić med drugim, da bi nekaj doprinesel k odstranitvi stranskega ubojnega parazita svobode tiska. Listi niso isto kakor žurnali, a vsi listi imajo nujno nagajenje, da se razvijajo v žurnale. To se nikakor ne da preprečiti v svobodni tisk, temveč samo z zakonsko ureditvijo novinstva. Če bi pisec poročila v resnici prečital celo knjigo, bi gotovo našel vsaj kakšnih dvajset mest, kjer se jasno govori o tem, da gre knjigi za osvoboditev tiska. Tako je na primer v zaključni besedi tudi stavek: To moje delo gre za tem, da se osvobodijo človeška volja, misel, fantazija in da postane tisk — da se tako izrazim za neko določeno področje — resnično svoboden. A kar se tiče političnega tiska, mu te svobode ne more dati noben zakon, pa naj bi bil še tako »svoboden«, dokler se žurnalom z zakonom ne odvzame svoboda, da ubijajo javno moralo in duha. V tem primeru bi bil tudi jaz za to, da se v naši državi sprejme takšen zakon o tisku, ki bi prinesel narodu čim popolnejšo politično svobodo, zajamčeno od sodne oblasti in s povsem jasno preciziranimi odgovornostmi in sankcijami nasproti vsakomur, ki bi jo kršil.

Na Kurešček

vozi avtobus v nedeljo ob 7. izpred Mestnega doma, od dolenskega mostu ob 7.15 do Zelimelj. Povratek ob 19. Vožnja sem in tja 12. Din. Prijave telefon 30-70.

* **Dan črešenj na Dolenskem.** Sadjarsko in vrtarsko društvo opozarja, da bo v Brusnicah pri Novem mestu to nedeljo »Črešnjev dan« in razstava črešenj. Vsi ste vabljeni na to prireditve. Odhod iz Ljubljane bo s prvim turističnim vlakom v Novo mesto. Prijave za voz iz Novega mesta v Brusnice pošljite takoj SVD, podružnici ali sreskemu kmetijskemu referentu v Novem mestu. Prireditve je pod okriljem podružnice SVD v Novem mestu in Brusnicah ter sreskega kmetijskega referenta Malaška iz Novega mesta. Kdor želi po primerni ceni dobrih črešenj, naj ne zamudi lepe prilike.

* **Monopolna uprava obeta izboljšanje cigare in cigar.** Agencija »Avalac« objavlja: Cigarette brez nikotina »Vardar«, ki so nedavno tega prišle v prodajo, so naletele na dober sprejem pri kadilcih. To je pobudilo monopolno upravo, da je začela izdelovati cigarete »Drinac« brez nikotina. Te cigarete pridejo v promet v treh, štirih tednih. Moje zlasti potreba, da se zboljšajo zavoji svojih tobačnih izdelkov, čeprav je v tem pogledu doslej že mnogo storila. Cutila se je zlasti potreba, da se zboljšajo zavoji naših boljših vrst cigar, ki so napravljene iz finega tujega tobaka, da bi jih bilo mogoče lažje nositi. Uprava monopola pripravila je zavoj finih cigar »Regalifase«, »Trabuko«, »Britanika« in »Operac« v kartonskih škatlah po 5 kosov. Prodajne cene ostanejo neizpremenjene. Skatle po 5 cigar »Regalifase« bodo stale 15 Din, cigare »Trabuko« in »Britanika« po 11,25 Din, cigare »Operac« pa 7,50 Din. Cigare v tih zavojih pridejo v prodajo že prihodnje dni.

* **Tovarna JOS, REICH** sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepšo izdelavo.

* **Na trikralski razglednik nad Vrhniko** in žirni vabijo Idrjanci vse prijatelje in znance prihodnje nedelje 21. t. m. Kdor more, se lahko priključi manjši skupini, ki odpotuje že jutri ob 13.55 iz Ljubljane. Poklonila se bo Cankarjevemu spominu in položila venec pred spomenik, na predvečer velikega izleta pa prižgala kres na Vrhu. Vsi ostali se odpeljejo iz Ljubljane v nedeljo ob 7.25. Ves napovedani program, združen s spominom na dan, ko so 22. junija l. 1508. z odkritjem bogate živosrebrne žile postavili vzradošeni naši predniki rudarji temelje Idrji, ostane neizpremenjen. Korajžo v noge, dobro voljo v srce — vse ostalo bo iz vseh vetrov zgrajeno družbo povezovalo samo od sebe.

* **Stanovito sončno vreme** je večerj še bolj pritisnilo z vročino. V Ljubljani je bilo 28,5, v Rogoški Slatini 29, v Zagrebu 31, v Beogradu 32, v Skoplju 30 stopinj. Najvišja temperatura v državi je bila 34 stopinj v Jaša Tomiču najnižja 8 stopinj v Plevlju. Posebno vroče je postalo tudi na Jadranu, kjer so kljub blažini bližini morja zabeležili v Splitu 31 stopinj v senci. Topli jug poganja iz afriške smeri tople sapa, zato so na Jadranu tudi noči prav tople, dosti nad 20 stopinj. Po vsej državi je zavladal zelo izenačen pritisk med 764 in 766 mm barometriškega tlaka. Nebo je v veliki meri jasno, le ponekod je zrak še nasičen vlage. In ker je takšno stanovitno vreme raztegnjeno po večini Evrope, bo z lokalnimi nevihtami ponekod, še trajalo.

* **Društvo »Bran-i-bor«**, osrednji odbor v Ljubljani ima v nedeljo 21. t. m. ob 10. svoj redni občni zbor v dvorani Kmetijske družbe, Ljubljana, Novi trg, 3.-I. Vsi delegati podružnic, narodno-obrambni delavci, kakor tudi zastopniki matičnih podružnic in poročevalci v zbor! Bran-i-bor, osrednji odbor v Ljubljani.

* **Polovična vozna cena** je dovoljena delegatom Hrvatskega kulturnega društva »Napredak« za glavno skupščino v Sarajevu od 5. do 8. julija. Pogojit občinjani.

* **Smrt uglednega Črnogorca.** V Skoplju je umrl v starosti 74 let Ilija Vuletič, bivši tajnik nekdanjega črnogorskega zunanje ministrstva. V Skoplju je prebival že 10 let in si je tudi tam pridobil velik ugled. Njegovega pogreba so se udeležili vsi Črnogorci, ki prebivajo v Skoplju in okolici.

* **Pastir na gimnazijskih izpitih.** Na gimnaziji v Sisku je napravil kot privatni učene izpit za prvi in drugi razred kmečki sin Stevan Repac iz Melinovec v bihaškem srezu, ki je doma pasel svinje in se na paši učil. Profesorji so se čudili njegovemu temeljitemu znanju. Oba razreda je dovršil z odličnim uspehom. Profesorji so med seboj zbrali nekoliko denarja, ki so ga z izpričevali vred izročili vrlemu pastirju. Obrnili pa so se tudi na javnost, na bi se našli dobrotniki, ki bi omogočili izredno nadarjenemu in pridnemu dečku nadaljevanje gimnazijskih studij.

* **Najcenejša avtomobilska vožnja** v naši državi je brez dvoma na cesti med Udovim in Strumico. Za to skoraj 40 km dolgo pot se namreč plača samo 5 Din. Mnogi poltniki pa se vozijo tudi zastoj. Gre namreč za konkurenco dveh podjetij, ki se neusmiljeno bijeta med seboj. Podjetje, ki prevaja pošto, prevaja tudi potnike, na nasprotni strani pa je družba šoferjev, ki si je tudi pridobila koncesijo. V Udovem se večkrat naravnost stepejo za potnike in zgodi se tudi, da sprejmeta tekmeča potnike kar zastoj.

Pri neredni stolici,

napihnjenosti črevesja zaradi zagatjanja, odvaja naravna

FRANZ-JOSEFOVA

grenčica zaostanke prebave, nakupitvene v črevesju. — V zdravniški praksi se uporablja.

FRANZ-JOSEFOVA

naravna grenčica s popolnim uspehom pri moških, ženah in takisto pri otrocih.

Ogl. reg. št. br. 15465/35

* **Požiralec vilice** je umrl. Poročali smo pred mesecem o Todorju Rošku iz Zbega pri Slavenskem Brodu, da je pogoltnil vilice, ki so jih potem pri operaciji spravili iz njegovega mehurja. Te dni je Roško začel v Lohišnici v Novi Gradski močno tožiti o bolečinah. Zdravniki so ugotovili vnetje trebušne mrene, in da ni rešitve. Tik pred svojo smrtjo je Roško priznal, da je nedavno pogoltnil še ene vilice in štiri železne palčice, ki jih je našel pri neki bolniški postelji. Nato je izidil. Ko so odprli truplo, so res našli za prst debele palčice v želodcu, vilice pa v dvanajsterniku. Roško je bil svojčas v norišnici in ga ni bilo mogoče izpametovati.

* **Pred 10 leti ustrelil lastnega očeta.** V začetku lanskega novembra so našli v gozdu pri Veliki Jaskovi v negotinskem okrožju ubitega kmeta iz iste vasi, Dimitrija Savića. Sum za ta zločin je padel na njegovega zelo imovitega sosedu Božidarja Prediča in dva druga sosedu. Vsi trije so morali v negotinski preiskovalni zapor, kjer so pa odločno zanikali krivdo. Tako je prišel sveti večer in se je zgodilo nekaj čudnega. Božidar je poprosil orožnika, ki je bil na straži, naj sporoči preiskovalnemu sodniku, da bi prišel k njemu. Na božični dan zjutraj je prišel preiskovalni sodnik, pa mu je Božidar priznal, da je pred desetimi leti ustrelil svojega lastnega očeta, katerega so potem mrtvega našli pred vrati ne pristavi, kjer je navadno živel. Tedaj niso mogli najti krivca, pa se stvar pozabila. Sedaj pa je Božidarja toliko pekla vest, da ni mogel več molčati. Kar se tiče umora Dimitrija Savića, pa je Božidar odločno tajil, da bi bil kriv njegove smrti. Preiskava pa je vendar dognala in izkazalo se je tudi na sedanjih razpravah, da se je Božidar nekdanj izdal Saviću, da je ustrelil svojega očeta. Savić je to njegovo izpoved neprestano izkoriščal in izsiljeval od njega denar. Da bi se iznebil izsiljevalca, ga je ubil. Negotinsko okrožno sodišče je Božidarja obsodilo za oba zločina v dosmrtno ječo. Oba soobtoženca pa je oprostil.

* **Razprava proti razbojnikom iz požeške okolice.** Pred okrožnim sodiščem v Osijeku se je začela razprava proti 35 članski razbojniški družbi, ki je izvršila lani v jeseni več zločinov v okolici Požege in ki ima na vesti tudi dva roparska umora. Obtožnica označuje kot voditelja nevarne tolpe nekoga 28letnega poljedelca. Zanj in za osem njegovih tovarišev zahteva državni tožilec smrtno kazen, za vse ostale odtužene pa ječjo 7 do 10 let. Razprava bo trajala več dni, ker je na njo pozvano veliko število priči iz okolice Požege.

Iz Ljubljane

u— **Ustanovitev Kluba reporterjev.** V okviru ljubljanske sekcije Jugoslovenskega novinarskega združenja se je pred kratkim konstituiral poseben Klub reporterjev, z namenom da skrbi za prosep poročevalske službe in ljubljani in dravski banovini in varuje interese lokalnih poročevalcev v javnosti. Na ustanovnem sestanku, ki je bil v ponedeljek v posebni sobi kavarnе Emone, je prislo 11 članov JNU svoj pristop v klub ostali stanovski tovariši — tudi oni v Mariboru in Celju — pa so vabljeni, da se še pridružio. Prijave sprejemajo načelnik kluba L. Mrzel (»Jutro«), tajnik France Slokan (»Slovenski Narod«), odbornik Ciril Kočevar (»Slovenec«), namestnika Janez Debevec in Janko Kač.

u— **Prva sklepna produkcija** drž. konservatorija, ki bo v ponedeljek 22. t. m. v filharmonični dvorani prinaša tudi instrumentalno glasbo. Nastopi želimka Jerajeva iz šole prof. Berana, pozavnist Pegan Leander iz šole prof. Karasa in fagotist Turšič Ivan iz šole prof. Pokornjaka. Poleg tega nastopijo še gojenci solopenskega oddelka iz šole gospe prof. Trostrove, prof. Foedranspergove in ravnatelj Betetta, dalje iz klavirskega oddelka gđ. prof. Vogelnikove in prof. Ravnika Antona ter iz violinskega oddelka prof. Staniča. Začetek točno ob četrt na 7., spored se dobi v knjigarni Glasbene Maticе. Zanjda produkcija bo v sredo 24. t. m. ob istem času.

Zvočni kino IDEAL
PREMIERA!
Trije zvezdniki:
Clark Gable, William Powell,
Myrna Loy v filmu
MANHATTAN
MELODRAMA
Danes ob 4., 7., in 9.15 zvečer!

u— **Javna produkcija.** Slogina glasbena šola prirediti danes ob 17. v svoji glasbeni dvorani, Pražakova ul. (železniška direkcija) javno produkcijo nekaterih svojih gojencev. Na sporedu so instrumentalne in vokalne skladbe za posameznike, mladinski zbor in orkester. — Vstopnine ni.

u— **Primorske rojake vabimo,** da se udeležijo izleta k Sv. Trem kraljem nad Vrhniko v nedeljo 21. t. m. — Organizator-propagandni odsek Zveze jugoslovenskih emigrantskih združenj v Ljubljani.

u— **»Tabor«** pevski zbor ima danes ob 20. pevsko vajo in važen razgovor, zato naj nihče ne manjka. Načelnik,

u— **V vročem poletju** je najudobnejše kuhanje na električni kuhalni plošči (rešo). Gospodinj prisojstvuje predavanju danes ob 16. na Bregu 8.

u— **Opozorilo.** Obveščamo gospodinj, da se vrše vsak petek zvečer ob 20. v radionski poslovalnici na Mestnem trgu predavanja o pravilnem pranju z Radionom. Vabimo vse tiste gospodinj, ki so že dan zaposlene, da se v lastnem interesu udeležijo teh večernih predavanj in da pridejo drevi ob 20. v radionsko poslovalnico.

u— **Pol tone (500 kg) premoza** za 1 Din, prvovrstnega trboveljskega, dobi v nedeljo 21. t. m. popoldne na kresni prireditvi ljubljanske Rdečega križa na Gradu, komur nakloni srečoval ta dobiček. Vsi dobitiki tega srečovalca, ki jih ni malo, so praktični in taki, da to vesel in zadovoljen, kdor bo zadel. Vsaka srečka stane samo 1 Din.

u— **Varovanci društva »Skrb za mladino«** se odpeljejo na Visoko. Naša človekoljubna organizacija pripravila tudi letos letovanje na Visokem v Poljanski dolini, kamor se bodo v začetku julija odpeljali varovanci pod vodstvom tajnika, ki pripravila vse potrebno, da se bo mladina kar najugodnejše počutila.

u— **Blazen vernik v frančiškanski cerkvi.** Žene, ki se na poti po opravkih skozi mesto rade za trenutek pomude v frančiškanski cerkvi, da pomolijo k Bogu, so bile večerj dopoldne priče precej razburjivega dogodka. Okrog 10.30 se je v cerkvi iznenada pojavil čedno oblečen na videz pravi simpatičen mlajši možki, ki je z vsemi znaki dal slutiti, da njegov razum ne more biti v redu. Pred glavnim oltarjem se je vrgel na tleh in je molil na način, kakršen v današnjih časih že zdavnaj ni več običajen. Ženske so poklicale cerkvenika, ki je neznanca povabil s seboj v zakristijo, mu ponudil kozarec vode in ga skušal s prigovarjanjem pomiriti. Mož je bil dovolj dovtopen za malo prijateljskega pomenka, a od svoje potrebe, da ti v cerkvi še nadalje molil na tako viharen način, se nikakor ni dal odvrtiti. Nazadnje je ljudem napol z besedo, napol s silo uspelo da so ga spravili čez cerkveni prag, a ko je zagledal živahni promet na trgu pred seboj, je začel na stonihah krilliti z rokami, se priklanjati in sipati iz sebe nerazumljive besede, da se je kmalu nabrala množica radovednežev okrog njega. Nazadnje ga je odvedel stražnik, da ga je rešil komedij lačne publike.

u— **27. do 29. avtomobilski izlet** Plitvice-Senj-Crikvenica. Informacije Okrožna izletna pisarna, hotel Slon, Ljubljana.

Iz Maribora

u— **Obrnška razstava na Mariborskem tednu.** Vsi obrtniki, ki se zanimajo za letošnjo obrtniško razstavo, se nujno vabijo na sestanek, ki se bo vršil drevi ob 20. v prostorih Okrožnega odbora obrtniških združenj v Mariboru, Vetrinjska ulica 11/I. Ker je do razstave čas itak že precej kratek, naj vsi zainteresirani zanesljivo pridejo na ta sestanek, na katerem se bodo določile smernice za potrebne priprave.

u— **Cerle français.** Odbor društva vabi vse prijatelje francoskega jezika na zaključno slavnost, otroških francoskih tečajev, ki bo v soboto 20. t. m. ob 16. v Vesni. Na sporedu so deklaracije, petje in igra »Rdeča kapičica«. Vstopnine ni.

u— **Slomskova razstava** se priredi v zvezi s Slomškoviimi prazniki v spodnji kazinski dvorani. Otvoritev bo v soboto ob 17. Razstavo otvoril prelat dr. Kovarčič, obrazložil pa jo bo prof. Baš.

u— **Mala matura na klasični gimnaziji.** Včeraj se je zaključila na tujakšnji klasični gimnaziji mala matura. Oproščenih je bilo 8 dijakov in ena dijakinja, napravilo je malo maturo 19 dijakov in 7 dijakinj. To so uspehi male mature v IV. a razredu. K izpitu se je prijavilo 40 pripravnikov. K mali maturi v IV. b razredu pa se je prijavilo 38 pripravnikov. Oproščenih polaganja izpitov je bilo 8 dijakov ter ena dijakinja, izpit je napravilo 19 dijakov in štiri dijakinje.

a— **Prometni red v Mariboru 21. in 29. t. m.** Predstojništvo mestne policije razglašuje glede ureditve prometa z osebnimi vozili dne 21. in 29. t. m. ob priliki Slomškoviimi praznikov: Za dovoz na Glavni trg in preko državnega mostu se morajo vsa vozila posluževati naslednjih ulic: Aleksandrova cesta-Frančiškanska ulica-Tattenbachova ulica-cestno območje ob hiši Miloša Oseta proti državnemu mostu. Za dovoz na Korosko cesto: državni most-Glavni trg mimo hiše Miloša Oseta-Tattenbachova ulica-Frančiškanska ulica-Aleksandrova cesta-Trg svobode-Gregorčičeva ulica-Strossmajerjeva ulica-Gospodstvska ulica-Vrtina ulica-Koroska cesta. Po vseh ostalih ulicah je dovoz in odvoz na Glavni trg prepovedan. Stanovanci teh ulic se opozarjajo, da ves nujni promet do njihovih stanovanj oskrbujejo do 8. zjutraj. Za časa spreveda pa je vsak promet z vozili po tih ulicah prepovedan. Prekrški te naredbе se kaznujejo z denarno kaznijo od 10 do 500 Din. v primeru neplačila globe v odrejenem roku pa z zaporom od 1 do 10 dni. Ta naredba velja samo dne 21. in 29. t. m. od 6. do 24. ure.

a— **Sreča v nesreči.** Svojevrsna avtomobilka nesreča je doletela trgovca Franca Lepoša, ki se je z dvema sinovoma peljal v avtomobilu iz Murske Sobote v Maribor. Pri Radehovi je počila pnevmatika in je avto, ki je k sreči vozil z umerjeno brzino, zdrčal v jarek in preko jarka na bližnji travnik. Pri tem pa se je pripetila nenavadna nesreča. Avtomobilski ležaji so se pri tem s perejem vred odtrgali od karoserije. K sreči se ni niti g. Lepoš, niti obema sinovoma nič pripetilo. Kmetje so pomagali razbiti avto spraviti na cesto.

a— **Prodajalci alkoholnih pijač** v originalnih zaprtih steklenicah so dolžni, pribaviti si najkasneje do 25. t. m. dovoljenje dravske finančne direkcije v Ljubljani, ker brez tega dovoljenja ne smejo vršiti omenjene prodaje alkoholnih pijač. Tako razglašata tujakšnja davna uprava. Proti prodajalcem, ki do tega roka ne zaprosijo za dovoljenje ali pa ne dobe predpisane dovoljenja po lastni krivdi, ker nimajo po obrtnem zakonu pravice, da opravljajo takšno prodajo, a z njo nadaljujejo tudi po tem roku, se bo uvedlo kazensko postopanje.

a— **Likvidacija.** V restavraciji »Pri stoncu« je bil v sredo občni zbor tujakšnje zadruge »Ribniška koča«. Na občnem zboru se je sklenila likvidacija zadruge.

a— **Lažna oporoka.** Dne 12. januarja t. l. je umrla v Zgornji Ročici posestnica Cecilija Avguštinova. Drugi dan se je zglasila pri sreskem sodišču pri Sv. Lenartu 40-letna želarjeva žena Frančiška Šauperlova ter predložila v svrhu razglasitve oporoko pokojne Avguštinove. V oporoki se je navajalo, da je glavni dedič do polovice premoženja pokojne Avguštinove strežnica Marija Šauperlova, hči Frančiške Šauperlove. Na oporoki so bile podpisane tudi tri priče. Ko so pa ti doznali, da so na oporoki podpisani kot priče, so seveda takoj zadevo prijavili sodišču, ki je dognalo, da so podpisani ponarejeni. Ker je bilo sodišče pri Sv. Lenartu mnenja, da je oporoka v celoti ponarejena, je zadevo odstopilo državnemu tožilstvu v Mariboru. Frančiška Šauperlova se je morala zaradi tega danes dopoldne zagovarjati pred malim kazenskim senatom okrožnega sodišča. Pri razpravi je Šauperlova izpovedala, da ji je pokojna Avguštinova oporoko diktilirala. Ker ni bilo v bližini nobenih prič, je pač sama podpisala priče. Obsojena je bila na 4 mesece strogega zapore, pogojno za dobo 2 let.

a— **Najdenka pred mestnim skladiščem.** Včeraj popoldne je našla šivilja Erna Štandekerjeva pred vratmi mestnega skladišča v Strmi ulici dveletno deklico, ki je ves čas bridko jokala. Policija, ki je uvedla preiskavo, je mogla razkriti vso tragiko robinskega življenja, ki je s tem v zvezi Štandekerjeva je otroka nesla na policijo, ki ga je izročila v oskrbnici babici.

Iz Celja

e— **Vpisovanje in zdravniški pregled** novincev bo za okoliško deško narodno šolo v ponedeljek 22. in torek 23. t. m. od 8. do 11. na okoliški deški šoli. Starši in odgovorni varuhi privedite otroke točno!

e— **Spustaj očeta in mater!** V nedeljo se je 59letni posestnik Franc Jesenek iz Bovš pri škofji vasi spril s svojim sinom Francetom. Sin, ki je bil vinjen, je sunil očeta s čevljem med noge in ga hudo poškodoval. V sredo je posestnikov sin Anton Brecl z Zg. Hudinje pri Celju v vinjenosti napadel svojo 51-letno mater Ivano Breclovo, jo udaril z roko in ji razbil nos. Zrtvi lastnih otrok se zdravita v celjski bolnišnici.

e— **Dve nesreči pri delu.** Ko je 30-letni, železarni in štorah uslužbenec delavec Karol Križnik iz stor delal v terek na žagi, ga je stroj zgrabil za desnico in mu razmesaril dlan. V sredo se je pri delu ponesrečila 22-letna delavka Marija Šimenkova iz Celja. Stroj jo je zgrabil za desnico in ji odrezal prst. Ponesrečenca sta v bolnišnici.

e— **Kino Union.** Danes ob 16.30 in 20.30 komedija »Veselo srce« in zvočni tednik.

Iz Litije

i— **V znamenju kegijaškega sporta.** Za nedeljo 21. t. m. nam pripravljata znana litijska gostilničarja g. Maks in ga, Anči Lajovic, lastnika staro znane gostilne pri Fortuni, prijetno presenečenje. Po strokovnjakih sta dala preurediti in modernizirati kegijaške, ki odgovarja zdaj vsem zahtevam kegijaške tehnike. Po izjavah kegijaških mojstrov je kegijašce pri Fortuni med najboljšimi v Litiji. V nedeljo bo tudi ustanovni občni zbor kegijašce pri Fortuni, ki si bodo ustanovili kegijaški klub »Cankar«. To bo zdanj v Litiji že tretji kegijaški klub. Prvega imajo pri Sportnem klubu Litija na kegijaški restavraciji g. Stribarja »Na pošti«, drugega pa so si ustanovili kegijašce v gostilni g. Pleničarja »Pri Urški« in mu dali naziv »Kegijaški klub Litija«. Zdanj se jim pridružuje še »Cankar« pri g. Lajovicu. Vse prijatelje kegijašce opozarjamo na oglas v današnjem »Jutru«.

Danes ob 16., 19. in 21.15.
Clark Gable Constance Bennett
PREMIERA
Škandal dneva
(NACH BÜROSCHLUSS.)
Film je v nemškem jeziku!
»ELITNI KINO MATICA«
Pride: »G A N G S T E R J I«

Iz Novega mesta
n— **Izletniki na Dolenskem.** V nedeljo je obiskalo našo Dolensko okrog 200 izletnikov, ki so dospeli delno z avtobusi, delno z izletniškim vlakom. Izlet je organiziralo Uduženje železniških uradnikov v Ljubljani. Izletniki, ki jih je vodila pot vzdolž Krke, so bili delniški povod prirskega sprejemov. V tem pogledu sta se predvsem odlikovala naše mesto in Kostanjevica, ki sta imeli v počastitev gostov izvešene tudi trobojnice. Velike gostoljubnosti so bili deležni v gradu Klevežu, kjer jih je lastnik pogostil z dolensko kapljo. Na povratku so se izletniki ustavili do odhoda izletniškega vlaka v našem mestu na restavracijskem vrtu Količevega hotela. Tu je gostom v razvedrilo igral šrnel železničarske »Slogce«. Potni maršal g. Parma, ki je bil obenem predsednik prireditvenega odbora za ta propagandni izlet, je svojo nalogo dobro rešil in je bil za svoj trud deležen vse pohvale udeležencev, ki so bili vsi očarani od lepot naše Dolenske.

Iz Ptujja
j— **Zborovanje učiteljskega JUJ.** Sresko društvo je imelo v soboto zborovanje, ki je bilo posvečeno Čehoslovaški. Predaval je g. Jerančič o vtihih potovanja po Čehoslovaški. V predavanju je očrtal velik gospodarski, socialni in kulturni napredek te bratske nam države. Nato je g. Debenak poročal o čehoslovaški šolski reformi in o vtihih iz poizkusnih šol. Ob koncu je z izbranimi diaprozimi ponazoril svoja izvajanja in pokazal velike slike različnih šol, ki so tehnično in higienično nekaj čisto posebnega. Učiteljsko je z velikim interesom sledilo obema predavanjema. Predsednik Šestan pa je poudaril željo po čim tesnejšem učiteljskem zblizanju s Čehoslovaki. Z zbora v Ptujju se je odpeljal g. Debenak v Ormož, kjer je istega dne predaval na učiteljskem zboru v Ormožu o isti snovi.

j— **Predavanje.** Društvo primorskih in koroskih rojakov »Gorice« v Ptujju bo 20. t. m. ob 20. priredilo v Mladiki predavanje o zgodovinskem razvoju slovenskih narodnih mej. Predaval bo profesor dr. Milko Kos. Vabljeni vsi. Vstop prost.

j— **Osebnost v. G. Ivan Marinček.** geometer tujakšnje katastrske uprave, ki je služboval skozi osem let v Ptujju, je bil premeščen za šefa katastrske uprave v Novem mestu. Bil je pri nas splošno priljubljen.

j— **Silna vročina.** Po deževni dobi je nastopilo sončno vreme in vročina je začela prihitati. V mestnem kopališču in v drugih krajih izven mesta, posebno na Vičavi, se zbirajo ob Dravi meščani in se hladijo v vodi. V sredo smo imeli na soncu 40 in v senci 35 stopinj C.

j— **Nesreča s konji.** V ponedeljek proti večeru je gal 33-letni hlapec Bujan Pavel po cesti iz Čakovca proti Ptujju več konj na sejem. Pri Sv. Marjeti pa so se konji nekaj splašali in je hlapec pri tem prišel med konje, ki so ga nevarno poškodovali. Ponesrečenca so prepeljali v ptujsko bolnišnico.

j— **Sum tatvine kolesa.** Orožniki pri Sv. Urbanu so te dni v Ločkem vrhu zaplenili neki osebi kolo, ki je bilo brez evidenčne tablice in ker se oseba tudi ni mogla izkazati z evidenčno knjižico. Pri zasliševanju je prizadel izpovedal, da je kolo kupil lani novembra na sejmu v Ptujju od neznanca, kar pa je malo verjetno. Sumi se zato, da je bilo kolo ukradeno. Kolo je črno pleškano z zelenimi programi. Na kolesu se je dognala tvorniška številka 4085. Znak tvornice pa je odstranjen.

Iz življenja na deželi

BLEJ. Kino Bled predvaja danes in jutri ob 20.30 krasen film po romanu Charlesa Dickensa »David Copperfield«. Dodatek nov tednik in šala, Pride »Savoy-Hotel 217«.

KOROSKA BELA—JAVORNIK. Na Javorniku se je v sredo popoldne vršil pogreb prerano umrlega Franc

Gospodarstvo

Okrepitev dinarja

V zadnjem času se je na naših borzih v privatnem kliringu kakor tudi na svobodnem trgu pojavila velika ponudba tujih deviz, kar je imelo za posledico, da so tečaj deviz precej popustili. Angleški funt, ki ga je Narodna banka nekaj mesecev držala na višini 250, a je že v maju prekorčilo to mejo, tako da se je trgval v zadnjem času na svobodnem trgu po 252 do 254, je v poslednjem času naglo popustil in se sedaj ponuja že po 247. Medtem ko prej Narodna banka z intervencijami ni mogla pokriti vse potrebe po funtih v privatnem kliringu, je sedaj intervencijo doela opustila, ker je privatnega blaga preveč na trgu in ponudba znatno presega povpraševanje. Tudi tečaj ostalih deviz so na svobodnem trgu popustili, zlasti francoski frank, ki je nazadovl na 3-10 švicarski frank pa na 15.60 dočim se je ob koncu maja držal na višini 15.50.

Ta čvrsta tendenca dinarja ima več vzrokov. Na eni strani prihaja na trg precej deviz in valut od inozemskih turistov, ker se je tujskoprometna sezona že zelo razvila. Važen moment pa je tudi uvedba kontrolne uvoza, ki se bo pričela izvajati 25. t. m. Ker je pričakovati, da Narodna banka znatno bo dajala deviznih dovoljenj za uvoz blaga iz neklerinskih držav, je računati s tem, da se bo povpraševanje po devizah od strani uvoznikov precej zmanjšalo. Končno ni brez vpliva okolnost, da danes, ko se od vseh strani napoveduje devalvacija zlatih valut, ni priporočljivo držati zlate devize, zato jih imetniki raje prodajajo.

Okrepitev dinarja znaekrat se ni znatno, vendar je lahko vpliva na našo znanjano trgovino. Bati pa se je, da bo nadaljnje popuščanje deviz kmalu precej v škodo našemu izvozu. Mnenja smo, da bi morala Narodna banka držati vsaj tečaj angleškega fun-

ta na stari bazi 250 Din za funt in odkupiti po tem tečaju vse odvišno blago na trgu, kajti po dolgoletnih izkušnjah je verjetno, da bo kmalu prišla zopet doba, ko lo ponudba na trgu popustila in se bodo tečaj deviz pričeli zopet dvigati. Če bo sedaj Narodna banka prevzela vso odvišno ponudbo, si bo ustvarila rezerve v funtih, ki jih bo potem, ko bo povpraševanje zopet večje, lahko oddajala, da prepreči prekomeren dvig tečaja. Tako tudi ne bo prišla v položaj, kakor prejšnji mesec, da bi morala opustiti intervencije ali reducirati njih obseg. Zavedati se moramo, da nobena valuta, ki je prepuščena svoji usodi, ne more biti stabilna. Zato je dolžnost novične banke, da v času velike ponudbe deviz, odkupi te devize, ki jih lahko potem oddaja, ko je ponudba na trgu slaba. Relativna stabilnost angleškega funta, ki jo opažamo že nekaj let, ni morda posledica stabilnosti angleških gospodarskih razmer, temveč je le posledica delovanja angleškega intervencijskega fonda, ki danes namesto novične banke vrši intervencijske funkcije in kupuje devize, kadar se je lati okrepitve funta, na drugi strani pa devize oddaja, ko preli nevarnost oslabilitve funta.

Naši izvozniki kakor tudi uvozniki so živo zainteresirani na tem, da dinar ne fluktuirana ne navzgor in ne navzdol in da so tečaj tujih deviz čimbolj stabilni, kajti le v takih razmerah je možna solidna kalkulacija pri izvozu in uvozu. Zato bi morala naša Narodna banka intervenirati na trgu na enak način kakor to delajo v drugih državah, zlasti pa v Angliji. Zlasti pa ne sme opustiti intervencij, ko pričeno tečaj padati, saj vendar ne more biti naš interes, da se dinar dvigne, posebno ne v času, ko v državah zlatoga bloka napovedujejo devalvacijo.

Vrednost zlate in devizne podlage skupaj s premijo je znašala 15, t. m. 1974,8 milijona Din, kar predstavlja 30,68% kritja obkta bankovcev in obveznosti na pokaz (prejšnji 30,64), kritje v samem zlatu pa znaša 29,33%.

Gospodarske vesti
= Izvozni preseček v pšenici — 30.000 do 40.000 vagonov. Kakor smo že kratko poročali, je bila te dni v Beogradu konferenca vseh naših borz, ki je trajala dva dneva. Namen konference je bil, da se doseže čim večja enotnost v poslovanju borz in čim večje sodelovanje med borzami. Ljubljansko borzo sta zastopala predsednik dr. Ivan Slokar in tajnik g. Jože Kovač. Da bi se trgovina z žitom čim bolj koncentrirala na borzah, je bilo sklenjeno, da bodo v bodoče kmetijski gospodarji, ki obdelujejo najmanj 20 hektarov zemlje, lahko sami kot izredni člani ponujali svoje blago na borznih sestankih. Vsaka borza naj ustanovi glavni tedenski borzni dan za kmetijske proizvode. Za te borzne dneve naj bi veljala ugodnost brezplačnega povratka po železnici. Tudi vojno ministarstvo naj kupuje kmetijske proizvode za potrebo vojske na borzah. Sprejeti so bili še nadaljnji sklepi glede preciziranja določb za posamezne borzne posle. O izgledih za letošnje letino so delegati posameznih borz podali svoja poročila, iz katerih sledi, da bo znašal letošnji pridelek 23 do 24 milijonov meterskih stotov in da bomo imeli okrog 30.000 do 40.000 vagonov izvoznega presečka. Delegati so tudi razpravljali o potrebi zagotovitve kontingentov za izvoz žita in o potrebi zgraditve silosov za vskladitvenje žita. — V zvezi s posetom predsednika nemške državne banke dr. Schachta v Beogradu se v strokovnih krogih mnogo razpravlja o možnosti izvoza pšenice v Nemčijo. Baje bi bila Nemčija pripravljena prevzeti naš izvozni preseček, če bi mi kupili v Nemčiji za ustrežajočo vrednost industrijskih izdelkov. Temu nasproti pa se čuje, da Nemčija nima interesa kupiti od nas žito za svojo potrebo, temveč ga hoče prodati naprej v Nizozemsko za devize, medtem ko bi nam protivrednost plačala le na klirinški račun. Tudi za naše vino se Nemci zelo interesirajo. Nemški strokovnjaki bodo baje v kratkem prišli v našo državo zaradi nakupa 2000 vagonov vina.

= Povečano likvidnost izkazuje Državna hipotekarna banka v svoji mesečni bilanci za 31. maj t. l. Gotovinska sredstva so namreč v primeri s prejšnjim mesecem narasla za 64,6 na 614,8 milijona Din (lani 593,5, predl. 282,0). Hipotekarna posojila so ponovno nekoliko nazadovala za 4,5 na 2097,8 milijona Din (lani 2153,1), komunalna posojila pa so se za malenkost dvignila za 0,4 na 780,1 milijona Din, (lani 623,1). Lombardna posojila so se prav tako dvignila za 3,7 na 140,6 milijona Din (lani 60,9). Dolg finančnega ministarstva pa se je nekoliko skrčil za 7,1 na 546,4 milijona Din. — Na pasivni strani zaznamujemo povečanje hranilnih vlog na knjižice za 5,7 na 1174,1 milijona Din (lani 1106,9). Naraščanje vlog je sedaj nekoliko počasnejše. Vloge po tekočih računih so le nebitveno nazadovale za 0,5 na 318,7 milijona Din. Znatno povečanje pa vidimo pri fondih in kapitalnih javnih ustanov, ki so narasli za 43,1 na 1857,0 milijona Din (lani 1646,9).

= Rastoča produkcija zlata v Jugoslaviji. Produkcija zlata v naši državi se zadnja leta stalno dviga. Pred leti so pričeli pridobivati zlato v rudniku v Peku, lani pa se v Neresnici in Fojnici. Interes za zlato ležišča pa je vedno večji. Zlasti v bosanskih rekah so ugotovili, da vsebuje tamošnji pesek precej zlatih zrn, pa tudi drugod so preiskave rud dale odlične rezultate. Po informacijah iz ministarstva za šume in rudnike ni izključeno, da bomo imeli v nekaj letih 10 do 15 zlatih rudnikov in obratov za pridobivanje zlata iz peska. Relativna visoka cena zlata omogoča danes pridobivanje zlata tudi iz manj rentabilnih rudnikov in ležišč. Lani je Narodna banka odkupila od domačih rudnikov že 2444 kg čistega zlata nasproti 1175 kg v letu 1934; vrednost tega odkupljenega zlata pa je lani znašala 127 milijonov nasproti 61 milijonem v prejšnjem letu. Letos je pričakovati, da bo produkcija še znatno večja. Rudnik v Peku, ki je lani dal okrog 240 kg čistega zlata, bo letos pridelal okrog 500 kg.

= Nova ležišča soli pri Tuzli. Lani so pričeli v okolici Tuzle poskusna vrtanja, da bi ugotovili ali obstajajo na tem terenu nadaljnja ležišča kamene soli. Vrtali so na petih mestih in so rezultati pravi zadovoljivi. Pri prvem poskusnem vrtanju so v globini 345 m naleteeli na 10 m debelo plast soli, na drugem mestu v globini 245 m na plast v debelini 14 m, na tretjem mestu pa so naleteeli v globini 340 m na izredno debelo plast soli. Računajo, da je na tem terenu okrog 5 milijonov ton soli.

Borze
18. junija
Na ljubljanski borzi so oficialni tečaj deviz ostali skoro nespremenjeni. V privatnem kliringu so se avstrijski šilingi po večdnevnom popuščanju nekoliko popravili in so bili zaključeni po 8,85. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8,8500, v angleških funtih po 247,09 in v grških bonih po 29. Nemški klirinški čeki so se v Ljubljani trgovali po 13,93 v Beogradu po 13,90 in v Zagrebu po 13,91. Odnosno za 15. julij po 13,60 in za konec julija po 13,65.

Na zagrebškem efektinem tržišču je bila danes tendenca mirnejša. Vojna škoda notra 363 — 365 (v Beogradu je bil promet po 363,50 — 364). Zaključki so bili zabeleženi samo v 7% Blairvorn posojilu po 75 (v Beogradu po 76).

Devize
Ljubljana. Amsterdamski 2978,15—2992,75, Berlin 1756,08—1769,95, Bruselj 744,18—749,24, Curih 1424,22—1431,29, London 221,05—223,11, Newyork 4370,70—4407,02, Pariz 290,07—291,51, Praga 182,04—183,15. Curih. Beograd 7,00, Pariz 20,3575, London 15,54, Newyork 309,25, Bruselj 52,2750, Milan 24,35, Madrid 42,20, Amsterdam 209,10, Berlin 124,45, Dunaj 58,25, Stockholm 80,1250, Oslo 78,10, Kobenhavn 69,4250, Praga 12,79, Varšava 58,10, Budimpešta 60,50, Atene 2,90, Bukarešta 2,50.

Blagovna tržišča
ZITO
+ Chicago, 18. junija. Začetni tečaj: pšenica: za julij 87,875, za sept. 88,875, za dec. 90,75; koruza: za julij 62,50, za sept. 60,125, za dec. 55,625.
Winnipeg, 18. junija. Začetni tečaj: pšenica: za julij 79,125, za okt. 79,625, za dec. 80.

Težkoče pri prevozu lesa iz Prevalj

Poslanec za prevaljski srez g. Karel Dobrščak je dne 14. maja t. l. vložil na prometnega ministra interpelacijo z vprašanjem, zakaj se je za prevaljsko postajo ukinila značajna tarifa za prevoz lesa, z zahtevno, naj se ta tarifa zopet uvede, da se tako vsaj malo poživijo lesno gospodarstvo v meziški dolini. Prometni minister dr. Spahoj je te dni na interpelacijo pismeno odgovoril. Iz njegovega odgovora posnemamo:

Dne 24. septembra 1935 je generalna direkcija železnice odobrila 25% popusta za prevoz rezanega in tesanega lesa ter 35% za prevoz okroglega lesa. Popust je veljal od vseh postaj dravske, mislinjske, meziške in savinjske doline do vseh postaj onstran železnice črte Nova Kapela—Batinra, Osljck, Beli Manastir, Baranjsko, Petrovo selo. Ta popust je veljal torej tudi za postajo Prevalje, smisel popusta pa je bil ta, da bi železnice lahko tekmovala s spravljanim lesa po splovih.

Z uvedbo sankcij proti Italiji so bile hudo prizadete vse žage v naši državi, zlasti tudi one v Bosni, ki so v normalnih razmerah delale izključno za izvoz. Sedaj so navezane na domači trg, a niso mogle konkurirati z lesom iz gori navedenih dolin, ker niso uživale železniške nikakega popusta. Zato so zahtevale, da se ta popust ali razširi na vse žage, ne glede na to, kje leže, ali pa naj se omeji samo na postaje, ki neposredno leže ob rekah, tako da bo veljal le za oni del železniških prog, ki more konkurirati s splavirji.

Generalna direkcija se je odločila za drugo alternativo in je dne 16. februarja določila o popustu sprememila tako, da se popust poviša na 45%, da pa velja samo od postaj, ki neposredno leže ob splavnih rekah, do postaj, ki neposredno leže ob Dunavu, Tisi, Dravi in Savi ali ob prekopih med temi rekami. V dravski banovini velja popust le za postaje v dravski in savinjski dolini. Za postajo Prevalje popust ne velja, ker leži okrog 13 km oddaljena od Drave. V smislu postavljenega načela prevaljska postaja ni mogla priti v poštev za to ugodnost. Prevalje in okolica pa lahko izkoristita te ugodnosti, če se les s cestnimi vozovi prepelje na postajo Dravograd—Meža, ki je od prevaljske postaje enako oddaljena kakor Prevalje od Drave. Islo velja za druge kraje meziške doline. Nemogoče pa je Prevalje uvrstiti med postaje s prevoznimi ugodnostmi, ker bi to ne bilo v skladu z gori navedenim načelom in s državi še mnogi drugi kraji, ki so zaradi lesne križe v enako težkem položaju kakor meziška dolina.

Priporočilo generalne direkcije, da naj bi les z vozovi prevažali do postaje Dravograd—Meža, se nam ne zdi umestno, ni v interesu železniške uprave. Ali se ne bi stvar dala urediti tako, da bi se vozna do postaje Dravograd—Meža računala po normalni tarifi, od dravograjske postaje pa po nižini tarifi.

Stanje Narodne banke

Poslednji izkaz Narodne banke od 15. t. m. zaznamuje malenkostno povečanje zlate in devizne podlage, in sicer za 0,9 na 1536,8 milijona Din. Predvsem so narasle devize v podlagi za 0,9 na 10,6 milijona Din, medtem ko je zlato v tresorjih ostalo na nespremenjeni višini 1468,7 milijona Din in zlato v imozemstvu na višini 57,1 milijona Din. Znatno pa je narasla postavka deviz izven podlage, in sicer za 39,9 na 374,1 milijona Din, Zaloga kovane denarja v niklju in srebru je v drugi četrtini junija narasla za 8,6 na 424,0 milijona Din, tako da je bilo v obtoku za 776 milijonov kovanih novcev (lani za 920). Posojila, ki so že v prejšnjem izkazu nazadovala za 22,5 milijona Din, so se ponovno skrčila za 9,8 na 1591,1 milijona Din (lani 1774); nazadovala so menična posojila za 11,1 na 1339,5 milijona Din, lombardna pa so se povečala za 1,1 na 251,6 milijona Din.

Obtok bankovcev se je zmanjšal za 32,3 na 4750,1 milijona Din in je bil pri tem za 368 milijonov večji nego lani. Obveznosti na pokaz pa so se povečale za 27,0 na 1684,6 mil. Din; predvsem so narasli privatni žirovni računi za 31,3 na 785,4 milijona Din, dočim so se obveznosti na pokaz po raznih računih zmanjšale za 2,0 na 890,6 milijona Din.

V nedeljo, 21. t. m.

Začetek novega romana BETTY ZANE
Izpod peresa slavnega ameriškega pisatelja Zana Greya

Opozarjamo bralce, da bomo že jutri, 19. t. m., objavili prolog k romanu, v nedeljski številki pa bo začetek romana samega.

593,5, predl. 282,0). Hipotekarna posojila so ponovno nekoliko nazadovala za 4,5 na 2097,8 milijona Din (lani 2153,1), komunalna posojila pa so se za malenkost dvignila za 0,4 na 780,1 milijona Din, (lani 623,1). Lombardna posojila so se prav tako dvignila za 3,7 na 140,6 milijona Din (lani 60,9). Dolg finančnega ministarstva pa se je nekoliko skrčil za 7,1 na 546,4 milijona Din. — Na pasivni strani zaznamujemo povečanje hranilnih vlog na knjižice za 5,7 na 1174,1 milijona Din (lani 1106,9). Naraščanje vlog je sedaj nekoliko počasnejše. Vloge po tekočih računih so le nebitveno nazadovale za 0,5 na 318,7 milijona Din. Znatno povečanje pa vidimo pri fondih in kapitalnih javnih ustanov, ki so narasli za 43,1 na 1857,0 milijona Din (lani 1646,9).

= Rastoča produkcija zlata v Jugoslaviji. Produkcija zlata v naši državi se zadnja leta stalno dviga. Pred leti so pričeli pridobivati zlato v rudniku v Peku, lani pa se v Neresnici in Fojnici. Interes za zlato ležišča pa je vedno večji. Zlasti v bosanskih rekah so ugotovili, da vsebuje tamošnji pesek precej zlatih zrn, pa tudi drugod so preiskave rud dale odlične rezultate. Po informacijah iz ministarstva za šume in rudnike ni izključeno, da bomo imeli v nekaj letih 10 do 15 zlatih rudnikov in obratov za pridobivanje zlata iz peska. Relativna visoka cena zlata omogoča danes pridobivanje zlata tudi iz manj rentabilnih rudnikov in ležišč. Lani je Narodna banka odkupila od domačih rudnikov že 2444 kg čistega zlata nasproti 1175 kg v letu 1934; vrednost tega odkupljenega zlata pa je lani znašala 127 milijonov nasproti 61 milijonem v prejšnjem letu. Letos je pričakovati, da bo produkcija še znatno večja. Rudnik v Peku, ki je lani dal okrog 240 kg čistega zlata, bo letos pridelal okrog 500 kg.

= Nova ležišča soli pri Tuzli. Lani so pričeli v okolici Tuzle poskusna vrtanja, da bi ugotovili ali obstajajo na tem terenu nadaljnja ležišča kamene soli. Vrtali so na petih mestih in so rezultati pravi zadovoljivi. Pri prvem poskusnem vrtanju so v globini 345 m naleteeli na 10 m debelo plast soli, na drugem mestu v globini 245 m na plast v debelini 14 m, na tretjem mestu pa so naleteeli v globini 340 m na izredno debelo plast soli. Računajo, da je na tem terenu okrog 5 milijonov ton soli.

Borze
18. junija
Na ljubljanski borzi so oficialni tečaj deviz ostali skoro nespremenjeni. V privatnem kliringu so se avstrijski šilingi po večdnevnom popuščanju nekoliko popravili in so bili zaključeni po 8,85. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8,8500, v angleških funtih po 247,09 in v grških bonih po 29. Nemški klirinški čeki so se v Ljubljani trgovali po 13,93 v Beogradu po 13,90 in v Zagrebu po 13,91. Odnosno za 15. julij po 13,60 in za konec julija po 13,65.

Na zagrebškem efektinem tržišču je bila danes tendenca mirnejša. Vojna škoda notra 363 — 365 (v Beogradu je bil promet po 363,50 — 364). Zaključki so bili zabeleženi samo v 7% Blairvorn posojilu po 75 (v Beogradu po 76).

Devize
Ljubljana. Amsterdamski 2978,15—2992,75, Berlin 1756,08—1769,95, Bruselj 744,18—749,24, Curih 1424,22—1431,29, London 221,05—223,11, Newyork 4370,70—4407,02, Pariz 290,07—291,51, Praga 182,04—183,15. Curih. Beograd 7,00, Pariz 20,3575, London 15,54, Newyork 309,25, Bruselj 52,2750, Milan 24,35, Madrid 42,20, Amsterdam 209,10, Berlin 124,45, Dunaj 58,25, Stockholm 80,1250, Oslo 78,10, Kobenhavn 69,4250, Praga 12,79, Varšava 58,10, Budimpešta 60,50, Atene 2,90, Bukarešta 2,50.

Blagovna tržišča
ZITO
+ Chicago, 18. junija. Začetni tečaj: pšenica: za julij 87,875, za sept. 88,875, za dec. 90,75; koruza: za julij 62,50, za sept. 60,125, za dec. 55,625.
Winnipeg, 18. junija. Začetni tečaj: pšenica: za julij 79,125, za okt. 79,625, za dec. 80.

Rada se peni, še bolj osvežuje, izdatna pri uporabi.

Din. 6.-

NIVEA PASTA ZA ZOBE

Normalna tuba 6.— Din, velika dvojna tuba 10.— Din.

+ Novosadska blagovna borza (18. t. m.) Tendenca stalna. — Pšenica: baška in sremska 122—124; okolica Sombor in banatska 121—124; baška ladja Tisa 128—130, ladja Begej 127—129; slavonska 123—125. Oves: baški sremski in slavonski 104—106. Koruza: baška, sremska in banatska 99—101. Moka: baška in banatska »0gg« 197,50—207,50; »2« 177,50—187,50, »5« 157,50—167,50, »6« 137,50—147,50, »7« 117,50—127,50, »8« 105—107,50. Otrubi: baški, sremski in banatski 102—106.

+ Budimpeštanska termiska borza (18. t. m.). Tendenca slaba. Koruza: za julij 11,47—11,49, za avg. 11,56—11,58.

BOMBAZ

+ Liverpool, 17. junija. Tendenca dobro vztrajajoča. Zaključni tečaj: za julij 6,43 (prejšnji dan 6,35), za dec. 6,01 (5,93).

+ Newyork, 17. junija. Tendenca dobro vztrajajoča. Zaključni tečaj: za junij 11,88 (11,75), za dec. 11,35 (11,25).

Kredit za šolsko polikliniko v Ljubljani

Beograd, 18. junija. p. Minister za socialno politiko in narodno zdravje je odobrili milijon dinarjev za zgraditev državne šolske poliklinike v Ljubljani, ki ima biti po dosedanjih načrtih še letos pod streho.

Krediti za pobijanje živinskih kužnih bolezn

Beograd, 18. junija. AA. Kmetijsko ministarstvo je dovolilo za pobijanje kužnih živinskih bolezn posameznim bankim upravam naslednje kredite: v Ljubljani 92.500, v Zagrebu 155.000, v Banjaluki 175.000, v Splitu 95.500, v Sarajevu 92.500, v Novem Sadu 407.500, v Nišu 195.000, v Skopiju 147.500 Din.

Smrt bivšega predsednika JUJ

Beograd, 18. junija. p. V Beogradu je umrl upokojeni učitelj Vlada Petrović, dolgoletni predsednik JUJ.

Iz prosvetne službe

Beograd, 18. junija. p. Geometer Grabrov pri katastrskem oddelku v finančnem ministarstvu je imenovan za strokovnega učitelja na tehniški srednji šoli v Ljubljani.

PRI LJUDEH, KI ČESTO TRPE NA ZAPEKI, ZARADI ČESAR NASTAJAJU VREJNA V ZELOCU IN CREVESJU, pospešuje se temeljito čiščenje celotnih prebavnih organov s čašico naravne

FRANZ - JOSEFOVE
grenčice zaužite zjutraj za tešč želoce. Z uporabo
FRANZ - JOSEFOVE
grenčice se naglo odpravi plast z jezika, ki je nastala zaradi zapeke, ravnotako pa se tudi doseže boljši apetit.

Ogl. reg. S. br. 3074/36.

Sokol

— Nastop Ljubljanskega Sokola na kresni večer. Naše matično društvo Ljubljanski Sokol priredi na kresni večer, v torek 23. t. m. svojevrsten telovadni nastop, kakršnega Ljubljana še ni videla. V večernem hladu in ob krasni bengalični razsvetljavi bodo telovadci in telovadke ter naraščaj pokazali svoj izurjenost, sposobnost in sokolsko moč. Sam telovadni nastop bo prav za prav nekakšna telovadna akademija, saj bodo tvorile spored izbrane točke, med njimi skladbe našega ata Murnikar. Člani bodo nastopili na orodju, z gorčimi kiji in rajalnimi vajami z baklami. Članice bodo zaplesale dr. Murnikovo telovadno skladbo Chopinov valček in Po jezuru. Svojo spretnost bo pokazal možni naraščaj v vajah na tleh in najrazličnejših preskokih. Med izvajanjem izbranega sporeda bomo uživali nad krasno iluminacijo telovadišča. V mavričnih barvah bodo goreli ognjemeti in bengalični ognji v krasnih slikah, vmes pa to do švigale visoko v nebo rakete, pok in tresk granat pa bo odmeval od tivolskega gozda. Podrobnosti te svojevrstne prireditve bomo še objavili, cenjeno občinstvo in sokolsko članstvo pa vabimo na to prireditev ter ga opozarjamo, da se bodo dobile vstopnice v predprodaji od sobote 20. t. m. v društveni pisarni v Narodnem domu. Zdravo!

Sokol na Bledu pokaže pred prehodom v letno sezono uspeh večmesečnega urjenja vseh društvenih oddelkov. Tiho in nesebično je delo za telesno in moralno vzgojo mladine. Nedelja naj pokaže tudi staršem in prijateljem sokolske mladine uspeh plemenitega dela in prostovoljnega požrtvovalja sokolskih vadiateljev. Pred dvema letoma so zbudili največ zanimanja gorenski stari narodni plesi, letos nas bodo vzradostila spet narodna kola (šest različnih narodnih kol), ki jih pleše naš narod na vzhodu in ki naj postanejo tudi naš narodni ples. Bratje in sestre, v nedeljo popoldne vsi v kolo na sokolskem telovadišču!

Razvite naraščajskega prapora v nedeljo 21. t. m. bo velika in pomembna slovesnost za Tržič. Ob 11. dopoldne bo razvite prapora na trgu pred pošto, popoldne ob pol 4. pa na nastop, po nastopu domača veselica. Priprave so v teku, lepo vreme zagotovljeno. Vabimo vse Sokole in prijatelje, da pohite ta dan v Tržič. Vaš prihod nam bo v bodrilo za nadaljnje sokolsko delo, vi pa se boste navžili našega gorskega zraka ter preživeli par lepih uric veselja in navdušenja. V nedeljo torej: Vsi v Tržič!

Okrožni nastop murskega sokolskega okrožja v Ljutomeru. Okrožje je razposlalo vsem bratskim edincem okrožja velike letake za svoj okrožni nastop, ki bo letos v Ljutomeru v nedeljo 21. t. m. Skrbite, da ne bodo plakati namenoma prepreljeni z drugimi reklamnimi plakati, kakor se to v zadnjem času šestokrat dogaja. Vadiateljski zbori se naprošajo, da se ravnojo točno po okrožnicah, ki so bile dostavljene vsem edincem.

Vestnik ZKD

Samo društveno ali tudi izvendruštveno delo

Naša Zveza je zveza kulturnih društev in temu kulturnemu oboležju primerno mora biti tudi vse naše društveno delo. O tem ni nobenega dvoma. Pošamezna društva združena v Zvezi, so kulturne ali prosvetne celice, ki se razraščajo po vsem našem področju. Njih delokrog je lahko sicer krajjevno omejen, ne more pa biti omejeno njih delo, ki je, kakor smo naglasili izrazilo kulturno. Temu delu ni mogoče postaviti meja — niti v okviru poedinega društva, niti v okviru enega samega kraja. Če je pravo in če hoče biti zares uspešno, mora zjeti vse naše podedelje, vsako našo vas, tudi tam, kjer trenutno še ni nobene naše organizacije. Le v tem primeru lahko služi interesom vsega našega naroda ki smatra, da mu je tako delo potrebno. In le v tej smeri lahko vsaka naša celica v polni meri lahko vrši svojo visoko kulturno misljo, ki je osnova vsega našega prosvetnega dela med narodom.

O tem, smo rekli, ni in ne more biti nobenega dvoma, ker je to naš program. Ali pa društva to svojo visoko misljo zares, tako tudi v praksi pojmujejo? Na žalost, je malo takih društev, ki svojo visoko misljo v okviru naše Zveze zares tako razumejo in se temu razumevanju odgovarjajoče trudijo, da bi postala prava kulturna in prosvetna žarišča našega podedelja. So društva, ki mislijo, da so svojim namenom že zadostila in izvršila vse svoje naloge, kakor hitro se jim je posrežilo spravili v pravi trti interno delo v društvo...

Razume se, da je to delo predpogoj in osnova vsakega drugega uspešnega dela posamezne organizacije. Zato moramo povsod samo pozdraviti težnje po čim intenzivnejšem notranjem delu. Toda to še ni vse! Izgubili bi pravico do naziva prosvetnih in kulturnih organizacij v okviru naše Zveze, če bi se zadovoljili samo s tem, kajti tako delo, pa naj to še tako popolno, bo v glavnem vendarle ostalo omejeno samo na — člane društva. Mi pa moramo stremeti po tem, da s svojim delom oplajamo tudi vse naše okolice, torej tudi vse tiste, ki stoji formalno izven našega društva, ki jim je pa naše prosvetno delo namenjeno prav tako kakor našim članom.

Tej zunanji funkciji primerno se mora seveda tudi naše delo čim bolj raztegniti. Koliko nepotrebne navlake, ki mnogim našim društvom ovira vsak polet, bi s takim poglobljenjem in razširjenjem dela odpadlo samo od sebe! Kjer je društveno delo postavljeno na tako široko podlago, tam ni mesta za razne organizacijske malenkosti, ki čisto v krali zaduše vsako voljo do pravega prosvetnega dela.

Zato smo mnenja, da bi moralo vsako naše društvo razen notranjega, upoštevati tudi potrebo zunanje delo in v ta namen od leta do leta — ali tudi za daljša obdobja, kakor bi pač to zahtevalo vsako delo zase — določiti točen program svojih nalog izven ozkih meja organizacije, svoje člane pa čim bolj zaposliti s tem, da vsakemu — ali skoro vsakemu — pripade del skupne naloge. Le tako bo lahko po svoje in v svojem delokrogu pripomoglo k izpolnitvi skupnih nalog ter s tem k uspešnemu izpolnjevanju svojega poslanstva v okviru naše Zveze. To pa bi moral biti končni smoter vsake naše organizacije!

Danes sioni društveno delo velike večine naših organizacij le na dobri volji marljivih in vestnih funkcionarjev. Članstvo je preveč pasivno, da bi moglo odločno pripomoci k izpolnjevanju širših društvenih nalog. Zakaj? Enostavno zato, ker teh nalog večina naših društev ne pozna in se omejuje samo na interno izživljanje, ki ni v skladu z našim končnim namenom. Ne samo funkcionarji, tudi člani bodo postali pravi pionirji naše prosvete na deželi le tedaj, ko jim bodo naša prosvetna društva pokazala one širše naloge, ki presegajo okvir društva in ki edine lahko povzdignejo člana od pasivnega gledalca ali poslušalca na stopnjo aktivnega delavca. In to moramo doseči!

Veščemu društvu moramo funkcionarju takih širših nalog ne bo težko najti. Zadoštuje majhen pregled na okolico in potrebe, ki narekujejo posebne n

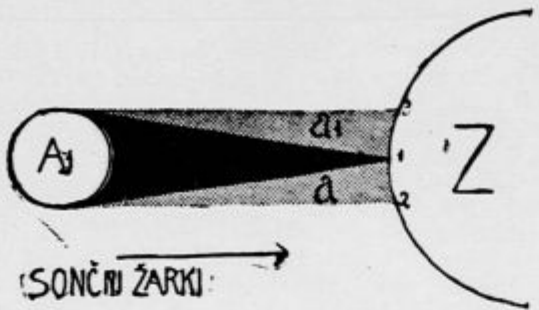
Ameriške najade

Amerika bo poslala na olimpijado v Berlin k ženskim plavalnim tekmam Elizabeto Kompa (na levi) in Eleonoro Holm

Popolni sončni mrk

Redkokdaj se primeri, da bi mogli zvezdoslovci na široki evrazijski celini opazovati povoljen sončni mrk

Ponazorjena skica popolnega sončnega mrka: Temna senca lune M v poziciji med soncem in zemljo Z bo zajela pri točki 1 le ozek pas preko Sibirije, svetlejši pas 2 in 3, delno vidnega mrka pa širše pokrajine ob obeh straneh

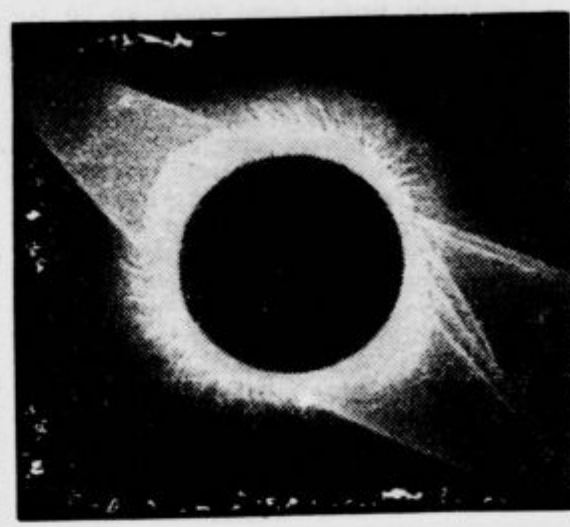
Po večletnih pripravah je danes armada znanstvenikov-astronomov zasedla 36 postaj za opazovanje popolnega sončnega mrka

ob Amurju. Vsi znaki, kakor vremenske povoljnosti za to ozemlje in njegova prično lahka dostopnost, obetajo dober znanstveni uspeh. Seveda se lahko zgodi, da bo vreme nagajalo in da bodo oblaki baš za tistih nekoliko sekund, ko se bo sončna plošča v njih skrila v senco meseca, zastrili ves pojav, toda učenjaki so z obsežnimi pripravami in s potrošnjo mnogo sto tisoč rubljev, dolarjev in funtov izbrali in si razdelili svoja opazovališča na omenjeni velikanski progji tako, da bodo po vsem človeškem premisleku vsaj nekatere izmed 36 ekspedicijskih-25 sovjetskih in 11 izozemskih-imela ugodne opazovalne pogoje.

Senca meseca se bo dotaknila zemlje prvič ob obali Sredozemskega morja, potem bo preko Grčije in Male Azije prestopila na sovjetsko ozemlje ob Črnem morju. Tu se bo začel mrk ob 7. zjutraj in bo trajal 69 sekund. Sonce bo ostalo ta čas 26 stopinj nad obzorjem, kar je za opazovanje izredno ugodno-seveda če ne bo notnega oblaka pred soncem. Dalje proti vzhodu bodo opazovalni pogoji še boljše, najugodnejši pa v Kanaku, vzhodno od Jeniseja, kjer bo popolnost mrka s 151 sekundami dosegla svoj višek in bo sonce stalo 57 stopinj nad obzorjem. Z brzino 60 km na minuto se bo senca pomikala preko severnega Kavkaza, ujeta Volge ob robu Kaspijskega morja v Sibirijo, skozi gubernije Orenburg, Omsk, Tomsk, Krasnojarsk, preko Bajkalskega jezera do najvzhodnejšega dela Sibirije, odkoder se bo po kratkem potovanju zavlekla čez japonski otok Hokaido na Tih ocean in izgnila v morju. Izven pasu popolnega sončnega mrka bo seveda še širok pas, v katerem bo mrk viden le delno.

Ker obeta popolni sončni mrk 19. junija eno najlepših priložnosti za opazovanje, ni čudno, da se je toliko znanstvenih ekspedicijskih odpravilo na pot. Te odprave so vse dobro opremljene z dragocenimi teleskopi, fotografskimi kamerami in drugimi pripomočki raziskovalcev neba. Imajo deloma tudi posvem novovrstne pripomočke in vsaka zase si je zastavila posebno nalogo.

Ena izmed obeh ameriških ekspedicijskih zasedla svoje opazovališče n. pr. v Ak-Bulaku, 360 km severovzhodno od Kaspijskega morja, in si je zastavila nalogo, da preišče sestavino plinov, ki tvorijo sončno korono. Ti plini izžarevajo neke žarke, ki jih doslej še niso mogli identificirati z nobeno svojstvenostjo na zemlji znanih plinov. Med mrkom bo ta ekspedicijska fotografirala sončno korono in bo študirala spremembe, ki nastajajo med mrkom v jonosferi ter v spektru kromosfere. Druga ameriška ekspedicijska ima s seboj posebno kamere za barvno snemanje na filmski trak, ki dopušča vse svetlobne odtenke od infrardečega do ultravioletolega. Pri tem snemanju bodo uporabljali tudi specialna sirta, ki dopuščajo snemanje samo z določeno valovno dolžino. Angleški učenjaki so se utat-orili v Omsku in so si v svojem taborišču omislili

Sončni mrk, kakršnega bodo opazovali znanstveniki v ozkem pasu od Črnega morja preko Sibirije do Tihga oceana

laboratorij, v katerem temperaturne spremembe med sončnim mrkom ne bodo mogle vplivati na silno občutljive instrumente in tako povzročati pogrešne meritve. Angleži hočejo preiskati novo teorijo o nastanku sončne korone in pripravili nov material za proučitev kromosfere.

Samo po sebi se razume, da bodo ob tej priliki tudi ponovno preiskali točnost Einsteinove relativnostne teorije, za kar dajejo baš popolni sončni mrki najugodnejšo priliko, kakor nam je znano po nekaterih prejšnjih popolnih mrkih. To nalogo je prevzela posebna ekspedicijska moskovske akademije znanosti, ki bo vršila opazovanja v Hat-arovsku, kjer bo sonce med popolnim mrkom ob 3. pop. 46 stop. visoko ter bo trajal 132 sekund, skoraj 2 in četrt minute. Prof. A. A. Mihajlov je v ta namen zgradil poseben instrument, ki bo meril upoginje zvezdnih žarkov, o katerih govori Einsteinova teorija. Razen tega bodo sovjetski astronomi tokrat prvič vsaj v večjem in dobro premišljenem obsegu, opazovali sončni mrk na več krajih s pomočjo letal in sub-stratosfernimi baloni. Dvigniti se hočejo v višine 6 do 9 km, kjer je ozračje prosto prahu in drugih stvari, ki utegnejo motiti občutljive aparature na zemlji. V severnem Kavkazu bo balon v višini 9 km s filmsko kamero snemal poedine faze mrka, razen tega še potovanje lune sence po zemeljskih tleh.

Popolni sončni mrk bo viden, kakor smo omenili že zgoraj, tudi izven ozemlja Sovjetske unije, tako na Grškem in na Japonskem. Zato bodo znanstvene ekspedicijske vršile opazovalno delo tudi tu, pa čeprav položaj sonca ne bo tako ugoden kakor v Rusiji in bo popolni mrk trajal dosti manj, na Grškem, ob rtu Suionu, n. pr. komaj 69 sekund.

ZANIMIVOSTI

Najlažji les, kar ga poznamo, je balsov les, ki izvira od neke vrste mangrove. Ta les je nekoliko gobast in kmalu segnje, po drugi strani pa ga je mogoče z impregnacijo napraviti prav tako trpežnega kakor druge vrste lesa.

Iz hlena pridelujejo skopolamin, ki spravi človeka v neko vrsto nezavesti. V Ameriki uporabljajo to mamilo za to, da izsilijo trdovratnim zločincem priznanje.

Eno izmed najbolj čudnih dreves na svetu je tako zvano električno drevo iz srednje Indije. Kdor se njegovim listom preveč približa, občuti precej krepak električni sunk. Ptice in žuželke se drže daleč od tega drevesa.

V vojnem muzeju v Londonu imajo omarmo, ki jo imenujejo »Le Cateaujevo jedilno shrambo.« Med svetovno vojno se je neki francoski vojak cela leta skrival v tej omari, da ni prišel Nemcem, ki so bili zasedli hišo, v roke. Vojaku je nosila vsak dan hrano hčerka francoskega hišnega lastnika.

V reki James v Virginiji živi riba, ki nima mehurja. Čim preneha plavati, se potopi na dno.

Japonske žene so imele v literaturi svoje domovine vedno vodilno ulogo in še danes je stvar tako, da napišejo japonski možje le malo pomembnih del.

Vse ladje ameriške obalne plobe so dolžne voziti s seboj določeno količino »olja za viharje«, ki rabi za to, da se valovi pomirijo, če bi ladja v slabem vremenu prišla v nevarnem položaju.

Remilitarizacija Dardanel

Turški zunanji minister Ruđi Aras je odpotoval v Montreux, kjer se bo 22. t. m. začela konferenca, ki bo obravnavala vprašanje zopetne utrditve Dardanel. Anglijo bo na tem važnem sestanku zastopal novi minister za javna dela Stanhope

Utopljenici

Kako ravnati z rešenimi žrtvami vode

Posebne previdnosti je treba, da obudiš navidezno mrtvega, ki se je ponesrečil v vodi, zopet v življenje. Smrt v utopitvijo

nastopi tako, da vdere v pljuča voda namesto zraka. Utopljenec ima nabuhel, modrikast obraz, peno pred usti in vodo v ustih ter v dihalih. Le v redkih primerih, če je v vodi takoj izgubil zavest, mu je obraz zelo bled.

Pri utopljenicah moramo poskusiti kakor pri tistih, ki so se zadušili, da jim spravimo čim prej zraka v pljuča. Tu pa ne zadostujejo poskusi z navadnim umetnim dihanjem, kajti z zrakom bi spravili v pljuča obenem tudi vodo, in ne samo vodo, temveč tudi blato, ki bi bilo pomešano z njo. In tudi če bi ponesrečenca obnovili dihanje, obstoji nevarnost, da bi pozneje podlegel težkemu pljučnemu obolenju. Zato moramo najprvo spraviti vodo iz dihal. Ko smo ponesrečenca slekli goraj, ga položimo najprvo s trebuhom na kakšno podlago ali na kolena, da mu glava visi navzdol. Nato ga stisnemo od hrbta proti spodnjim rebrom dvakrat, trikrat, da mu izteče voda, ki je vdrla v pljuča in grlo. Potem mu odpremo usta in mu jih očistimo z robcem, mu potegnemo jezik iz ust in če utopljenec ne začne dihati sam od sebe po zunanjih dražljajih (ščetganje nosa, duhanje salmiaka itd.), začnemo z umetnim dihanjem kakor pri zadušencih, med tem ko mu telo pokrijemo s toplimi, suhimi odejami.

BELEŽIMO:

da so imeli v Avstriji te dni prvič po vojni nabore. Komisije za pregledovanje rekrutov so sprejele v vojaško službo 80% kandidatov;

da so se v Madridu spopadli španski in mehiški bikoborci, ki so usmrtili španskega torera Parrita z bodalom.

Zaščita za gasilce

Čemel so iznašli novo zaščitno napravo za gasilce. Od čelade navzdol prši po gasilcu voda in ga hladi, da se more približati tudi najbolj vročemu ognjišču požara

Smrt zaslužnega pisatelja

Iz Moskve poročajo, da je tam umrl pisatelj Maksim Gorkij-Pješkov, eden največjih stebrov sodobne ruske književnosti. Podlegel je pljučnici

Ribe se vračajo v morje

Zaradi stavke v Franciji ima industrija z živili ogromno škodo. Te dni so morali v Boulogneu zaradi stavke pristaniških delavcev vrniti morju 120.000 kg rib, ki so jih bili ribiči vlovili, a jih niso mogli transportirati naprej za prodajo

Poročno potovanje

Če nosač ne pride o pravem času, žena pa stopi iz vlaka

Z ovirami

Na postajo angleškega mesta Tauntona sta prišla dva novoporočena z veliko priljago, mnogimi kovečji, škattami za klobuke in podobnim. Namenjena sta bila na poročno potovanje. Za vlak, ki pelje ob taki uri proti Londonu se je skoraj že mudilo. Mladi mož je torej hitro poskrbel za vozne listke. Na peronu pa nosača, ki mu je bil zaupal priljago, ni mogel najti.

Hitro je spravil svojo ženo v neki kupé in začel nosača iskati. Končno ga je odkril in ga zmagoslavno povedel do svojega vagona. Toda kupé, kamor je bil spravil svojo ženo, je bil prazen. Dolga odsotnost moža je bila mlado ženo vznemirila, izstopila je, da ga poišče. V tem trenutku pa je vlak že potegnil. Mož še ni verjel, da je njegova žena izstopila. Menil je, da je morda v kakšnem drugem kupéju, pa jo je začel iskati od voza do voza. Postajal je čedalje bolj zmeden in obupan. Ko je kon-

čno spoznal, da je ni v vlaku, je popolnoma izgubil svojo zbranost in je nenadoma potegnil za zasilno zavoro.

Vlak se je ustavil, obžalovanja vredni potnik je dal uradniku, ki ga je postavil na odgovor, precej zmešan pojasnilo. Izstopil je sredi proge, skozi okno so mu podali vse kovečke, škatte in zavjčke, težko dihač pod njihovo težo se je vlekel ob tiru proti postaji nazaj. Uro pozneje je bil tam. Njegova žena, ki že ni več upala, da se bosta videla, ga je sprejela s polokom solz. In potem je sledil happy end, mlada dvojica je v postajni restavraciji ob steklenici vina praznovala zopetno združenje po toliko strašnih dogodljajih. In odpeljala se je z naslednjim vlakom v London, od koder je nekoliko dni pozneje nadaljevala s toliko ovirami započeto poročno potovanje skozi Francijo, Švico in dalje, kamor jo je gnalo srce.

Veletok gosonic v Kanadi

Na milijarde škodljivcev uničuje drevje in travo

Severni del države Ontario v Kanadi je obiskala nenavadna katastrofa. Nihče ne ve povedati od kod, toda nenadoma se je pojavila armada milijard in milijard gosonic, napadla v fronti skoraj 370 km to ozemlje in začela divjati na površini mnogo sto kvadratnih kilometrov.

Škoda, ki jo povzročajo te gosonice, je strašna. Koder koli je šel te veletok škodljivcev, ni ostal za njim niti en zelen listič. Na mnogih mestih so tla več centimetrov na debelejo pokrita z gosoničjimi telesci in

trupli. Kjer so živali potovale preko železniških tirov, so se vlaki ustavili, kajti kolešci niso mogli prejeti kase zmečkanih gosoničnih trupel. Golazen vdira tudi v stanovanja. Tu pa tam skušajo ustaviti to nadlogo s tem, da jo pokličejo s petrolejem in zažigajo, toda tolikšnih petrolejskih veletokov, da bi uničili ves mrčes, ni na razpolago. Tako se vali gosoničja armada dalje in uničuje vse zelenje, ki ji je na poti.

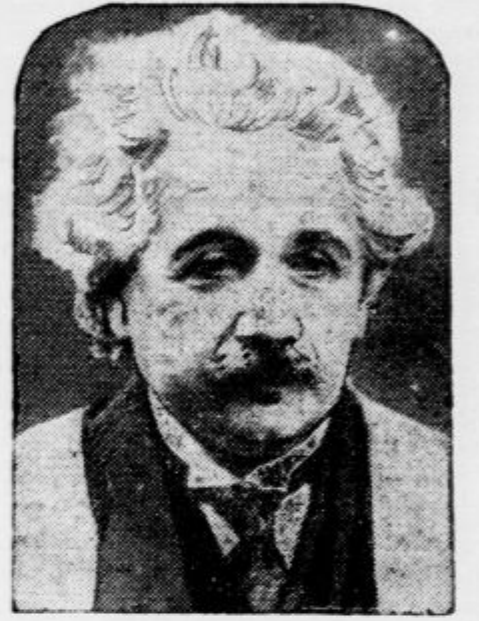
Kupujte domače blago!

Einsteinova teorija relativnosti

Obča teorija relativnosti temelji na hipotetični teoriji enakosti, ki trdi, da materialna snov sama svojo prisotnost vpliva na navno smer svetlobnega žarka. Naša zemlja je za raziskavanja takšne hipoteze mnogo premajhna, pač pa nudi svetlo, ba silno oddaljenih zvezd dovolj prilik, da zavzame Einsteinova teorija v znanost končno veljavno verjetnost.

Svetloba neskončno oddaljenih zvezd pada na zemljo in doseže naše oko v ravni črti. Čim n. pr. dosepe sonce v bližino svetlobnega snopa žarkov, se po Einsteinovi teoriji zapogne njih ravna premica v lahno krivuljo. Zvezde ne vidimo tedaj dejansko na prvotnem mestu, temveč odklonjeno za približno 17 sekund, loka v stran. Takšen odklonski kot je seveda prav majhen. Zato se je znanost poslužila modernih fotografskih pripomočkov.

Za ugotovitev Einsteinove matematične napovedi zadostuje fotografirati ponoči določeno število zvezd v času, ko je sonce oddaljeno od tega dela neba. Za primerje je treba fotografirati isti del neba takrat, ko je sonce prav blizu. Jasno je, da se drugi postopek ne more izgotoviti drugače ko v stanju popolnega sončnega mrka. Fotografska plošča bi, izločena prav slabi svetlobi zvezd, zaradi močnih sončnih žarkov potemnela. Razumljivo je te, da, zakaj si učenjaki prizadevajo posneti čim več posnetkov neba v času, ko ležita mesečeva in sončna ploča druga na drugo.

Albert Einstein

Einsteinove trditve so v precejšnji meri ugotovili že pri dosedanjih sončnih mrkih. V l. 1919, 1923 in 1926 so med popolnim mrkom marljivo preiskavali nebo. Posebno uspešna so bila raziskavanja l. 1922 in 1929, ko je ob skoro enakih okoliščinah legla mesečeva senca med sončnim mrkom na ozek pas preko Indijskega oceana, Sumatre, Malajskega polotoka do južnega roba Indokine. Štiri znanstvene odprave: ameriška, britanska, nemška in francoska so tedaj bile na delu in oboga, tile znanost z novimi izsledki. Vendar pa so se naši skeptiki, ki hočejo za vero Einsteinovih domnev točnejših dokazov.

Sedanje ekspedicijske v Sovjetsko Rusijo bodo v prav povoljnih razmerah tokratnega mrka na celini prinesle nove podviške znanstvenemu napredku. Zvezdogledi so že prej posneli vse potankosti neba, preko katerega bo zdaj legla mesečeva senca. Med mrkom bodo fotografirali isti del neba in v tišini laboratorijev potem primerjali obojne posnetke. In če se to pot ugotovi, da izračunana razlika na fotografijah odgovarja kalkulirani diferenci z večje število zvezd, tedaj bo Einsteinova teorija z eksperimentom potrjena.

I V E R I

So pametne strasti, kakor so neumne čednosti.

Čim manj sveta je kakšna ženska, tem bolj jo obujejo.

Če bi obstojala ženska ministrstva, ne bi hoteli biti nobena njih članica minister brez portfelja.

So ljudje, ki vidijo pri vsakem Ahiluvo peto, a pri Herkulu jim je dvanajst del vse premalo.

A NEKDOTA

Saint Saens je prisostvoval skušnjam za neko svojo novo opero. Vsak dan je videl v orkestru nove obraze, ker so imeli godbeniki pravico, da so jih zastopali namestniki. Ves obupan nad tem čudnim menjaranjem, ki delu gotovo ni bilo v prid, je skladatelj na dan generalke pozdravil edinega moža, ki ga je bil videl pri vsaki skušnji, moža ob tokalih, in ga pohvalil za vmemo. »Da, mojster,« je dejal godbenik, »jaz res ne za mudin nobene skušnje. Samo na večer predstave bom zadržan.«

VSAK DAN ENA

»Naročeno mi je, naj vprašam, v kakšni zadevi bi radi govorili z g. šefom?«

»V, zadevi vaše službe.« (Politikenc)

Kulturni pregled

Borba za verizem

Neki dr. Anton Trstenjak je zatrobil alarm iz »Dominsetovega« pieta proti sokolski filozofiji univerzitetnega profesorja dr. Mirosława Tyrša. Tyrševa filozofija spoznavno-kritičnega verizma je tako istinita in preprosta, da si jo vsak otrok zapomni in radostno sprejme že po enkratnem slisanju treh besed: začetek, sreda in konec. Izhaja namreč iz stvari same (radikalni empirizem), nadaljuje po sokolski metodi tekme in napredka (kolektivno-genetična metoda) in stremi za resnico, samo za resnico (verizem). Kateri drug filozof se more meriti s Tyršem po jasnosti, preglednosti in doslednosti metode in sistema? Globokoumni mislec Tyrš je objavil to svojo filozofijo verizma kot zrelo plod večdesetletnega filozofskega dela in premišljanja v poljudni obliki svoje oporoke »Naša naloga, smer in cilj«. Tragična smrt mu ni dovolila, da bi bil razvil in sistematičnem delu vse filozofske in znanstvene osnove, iz katerih je poglavo njegovo drevo spoznanja in obradilo verizem. To nalogo smo zato prevzeli mi, njegovi učenci, da pokažemo in utemeljimo, iz katerih korenin, iz katerega debela, na kateri veji je dozorel zlahka sad njegovega verizma.

Tudi mene je že od nekdaj zanimalo, odkod so vzrasle te sijajne Tyrševe ideje? Začel sem iskati, študirati in primerjati. Zato je bilo treba res ogromnega čitanja. ki mi je v neki kulturni mišnji oponaša g. Trstenjak! Moral sem se na široko ozreti po vseh provincah znanstvenega sveta — zato Svetozor! —, da zasledim prvotne vire in jih preizkusim ob eksaktnih rezultatih modernih ved. In našel sem več, nego sem pričakoval, zbral me je res vrtnice navdušenja za Tyrševu filozofijo in poskusil sem po svojih skromnih močeh, podati uspeh svojega izsledovanja v obliki lahkega, poljudnega in literarnega eseja »Verizem«, a ne v težki opremi filozofskega sistema. Do konca in dosledno sem se zavedal po načelu splošnega terminizma (omejenosti) skromnosti svojih moči, o čemer pričajo ponovne izjave v Svetozoru in drugod. Za priver navaja (in le odstavek na strani 315):

Te nepopolnosti, dedovršenosti in omejenosti znanstvenega razvoja se dosledno zaveda tudi naš svetozor in podaja svoje misli z odkritim pridržkom le splošnih smernic... Navedene misli naj služijo poedincem samo za pobudo, da se samostojno poglobijo v zanimive in v praktičnem življenju vodilne filozofske probleme, naj služijo kot v mnogocem se trdo kresalo resnico in naposled naravnost izsilijo spoznavno sodelovanje nadarjenjših in sposobnejših mislecev in obliki stvarne kritike.

Nikoli se nisem vsiljeval med filozofe, kakor sem se že javno izrazil v »Komentarju o Bogu« (Slovenec, 1. aprila 1936), da nisem niti poklicen, niti poklican filozof, marveč samo ljubitelj filozofije (diletant) in iskatelec resnice, ki premišljuje ob izsledkih znanosti, a tudi ob različnih filozofih. Kakor iz trite izjave in smešno učinkuje zato ugotovitve o filozofiji. Saj poudarja že podnaslov Svetozora zgolj značaj esejista. Tudi jaz ne razumem, zakaj me nekateri literarni zgodovinarji uvrščajo med filozofe, zadnji čas na pr. tudi Leksikon Minerve in globokoumni, vodilni arbski filozof mlajše generacije, univerzitetni profesor dr. Dušan Nedeljković (Aperçu de la philosophie contemporaine en Yougoslavie). Samo Tyrš je filozof, a mi smo njegovi učenci!

Ali ni vsega tega čital tudi g. Trstenjak? Zakaj se potem lovi v praznini med vrsticami ter mi hote ali nehotе podtika grde falzifikate? Zakaj se ni torej logično zagnal naravnost v filozofa Tyrša samega, zakaj si je izbral mene, njegovega skromnega učenca? O nevarni atrofiji logike in etike priča ta zavratni naskok, ker navadno velja bojno geslo: udari pastirja in razkropila se bo čreda! Ali hoče res ad oculos demon-

strirati pravilnost mojega izhodišča, patološke degeneracije? Degeneracija logike in etike pa sega tukaj že na področju okusa. Vzemimo na pr., da bi napisal naš odlični nevrolog prof. dr. A. Serko učeno knjigo o patologiji živčevja, pa bi mu nekdo javno očital, da je njegovo pisanje »patološko«. Ali ne bi bil dr. A. Serko upravičen, da ga žene pred sodišče zaradi kriminalne klevete.

Ob drugi priliki in na drugem mestu hočem, ako bo treba, položiti to nekritično skrpucalo na secirno mizo in s tankim nožem znanstvene analize do kosti razgaliti njegovo nevednost v prirodoslovju, filozofiji in teologiji. V celem Svetozoru mi ni mogel niti ene črke, kamoli besede znanstveno ovredni. Njegova na duhu in v duhu zaostala pozornost je izteknila samo eno tiskovno napako. A jaz sam jih imam, žal, zabeleženih več! Višek je seveda dosegel v zaključnem odstavku po načinu abruškega nevitca, ki svojo žrtve umori, opleni, potem pa prižge svečko, poklekne in pomoli za »plemenito dušo«.

Odkod so znanstveni izrazi Svetozora? Vsi razen enega so vzeti iz sodobne znanosti! In še k temu sem bil prisiljen, ker ni bilo mogoče najti v filozofskih knjigah protipojma agnosticismu in skepticizmu. Ta nova in originalna beseda »konotuzem« je celo vlekritičnemu prof. dr. Fr. Vebur tako ugajala, da mi jo je zapisal v nekem posvetilu. Kje sem jaz govoril o »bistrovinski odločitvi«? O »bistvoslovju« pa na široko. O »občutih nad dejom« (sic!) Vseskozi pobijam »kriterij pesti« individualistične degeneracije. A kar na lepem ga podtakne meni. In da sem si jaz iz previdnosti izmislil srednjeveško, filozofsko borbo dominikancev in frančiškanov glede nadprirodne razodele in prirodne, razumne resnice? Tisto slavno in za vsa moderna kultura izza renesanse odločilo, a še danes neodločeno borbo? Kje je neki ta doktor »ignorantiae doctae« dobil diplomu? Menda ne v Padovi, kjer so svoj čas promovirali celo »Buridanove slavčke«?

Ali ni v nebu vpijoč falzifikat filozofske zgodovine, da noče ločiti med filozofijo »verizma« (resnicoslovja) in »errorizma« (zmotoslovja), ko je vendar vsa ta zgodovina le borba med resnico in zmoto? A ne samo med resnico in zmoto, ampak naravnost med »mendacizmom« (lažljivostjo) in »furtizmom«, tisto zmozviško filozofijo, ki goni na sejem stare pojme pod krinko nove besede, kakor cigan prebarva ukradene konja. Ali res se ni čital o dialektičnih strujah že v stari indijski filozofiji preko grške zofistike do modernega dialektičnega racionalizma in materializma? Ali ni vsa dialektična filozofija preko protislovja verizma? Ob taki naduti nevednosti otrpne vsaka prirodna, nagonka ljubezen in izlična nastopi stroga pravičnost intelektualne ljubezni.

Posebno hudo pa je zbedel oslepljene oči Buridanovega slavčka osebnih in stvarnih seznam na koncu esejev. Osebnih seznam navaja — razen Trstenjakovega — vsa imena. V stvarnem seznamu pa obnavlja vse pisateljev v prvi vrsti tiste pojme, na katere hoče obrniti posebno pažnjo, sicer bi moral v njem ponatisniti celo knjigo.

V borbi proti Tyrševemu verizmu je gospod Trstenjak na široko odprl svoj vizir, za njim pa je zazijala grozotna praznina nevednosti. Ali bodo zdaj še njegovi strahopetni zapletniki stopili iz rezerve in pogumno odkrili »filozofske vizirje«? Le naprej, le trobite alarm! Sokoli in naprednjaki navdušeno sprejemajo napovedano nam borbo. Mi Sokoli se ne bojimo nikogar razen Boga! A Bog je na naši strani, kar očitno dokazuje osramočena brezuspešnost zadnjih intrig in njegova vseživljajna volja, da kmalu razvije Sokol zmagovit prapor Tyrševega verizma tudi v demokratični Rusiji.

Magna est veritas et praevalabit!

Dr. Franc Derganc.

in študij o njem, ter razstavila poleg tega še vzorce njegovega rokopisa. Tudi Hrvatje bi s težavo prekosili to razstavo, če uvažujemo nje obseg.

Češka akademija znanosti in umetnosti je skupaj s Slovanskim inštitutom in Čj. ligo priredila v dvorani krasne Lobkovitzove palače, kjer Slov. inštitut zbira elito praških znanstvenikov, dobro obiskano proslavo VI. Nazora. Predsedoval ji je predsednik Akademije, sloveči skladatelj J. B. Foerster. Najpomembnejša točka je bilo predavanje univ. prof. dr. Jirija Horáka: bleščet govore brez vsakršnega koncepta, krasna razdelba pesniških začetkov VI. Nazora, zlasti romanskih in paganskih — slovanških strukturalnih plasti njegovega dela. Le redkokdaj slišiš predavatelja, pri katerem bi dobila globoka miselna vsebina tako odlično govorniško obliko. Predavanje izide baje v tisku. Uspelo prireditve so zaključile recitacije čeških prevodov lirike in proze V. Nazora. Katerega češkega pesnika so se v naših kulturnih središčih spominjali tako lepo, kot se je Praga V. Nazora.

Zapiski

Primožu Trubarju ob priliki trispeljedesletnice njegove smrti je posvečena številka tedenske revije »Življenje in svate«, ki to izšla kot priloga ponedeljske izdaje »Jutra«. Spominski članek je napisal prof. Stanko Bunc, krasko ga po izvorne slike Trubarjevega rojstnega kraja, njegove rojstne hiše in hiše, kjer je bival v Ljubljani, Lepa naslovna slika je delo akademskega slikarja Ela Justina. Svojevredno je prispevek dr. Antona Debeljaka Gospodi Primozu Trubarju v zlasti inu slavju.

Ksaver Meško v češkem prevodu. V Prerovu je izšla 196 strani obsegoška knjiga: »Fr. X. Meško. Z mého deníku. Crtý.« Antoš Horáček, ki je prevel v češčino že več knjig Ksavera Meška, je tudi tem črticam posvetil svojo prevajalsko vno in veščino. Knjiga vsebuje dvanajst Meškovih kraških in daljših proz in utegne s svojo pestro vsebino (pripovedna proza poleg značilnih primerov Meškove feljtonistike) vzbuditi zani-

manje čitatelja, dasi je v marsičem odtujena sedanjim dobi. Pohvalo zasluži poleg prevajalca tudi založnik, ki je dal Meškovo prozo okusno natisniti. Neprimerna, duhu te knjige docela nasprotna pa je naslovna stran platnic, ki bi nemara ustrezala kakšnemu ljudskemu romanu o lepi Rezi in lovcu Mihi, nikakor pa ne knjigi, v kateri so izšli sestavki kakor pa pr. »Življenja večerna molitve«, Pri trapistih, »Koroška pota« i. dr.

O Bratku Kreflu prinašajo »Književni horizont« in št. 6-7 članek Ladislava Zimbrea in sliko avtorja »Celjskih grofov« (ob priliki njih uprizorive v Zagrebu). Piscec omenja, da je Krefl »danas najistaknutejši književno ime v savremeni slovenski književnosti in belezi pri nas še neomejeno vest, da Krefl sedaj pripravlja dramo o

Matiji Gubeu. Dopržil je že prvo dejanje in osnutek celotne drame. »Književni horizont« prinašajo tudi odlomek iz »Celjskih grofov« v prevodu T. Tanhofera in obetajo daljšo študijo o Kreflu iz peresa Angela Cerkenika.

Francoske literarne nagrade. Nagrada za kritiko (le prix de la Critique) je bilo minule dni podeljena Reneju Dumesnilu in Marcelu Thiébatu. Prvi se bavi predvsem o proučevanju naturalizma. Njegova najnovejša knjiga obravnava Flaubertovo »Education sentimentale«. Marcel Thiébat je znan zlasti kot književni kritik »Revue de Paris«. V zadnjem času je izšla njegova študija o Edmondu Aboutu. — Nagrada populietov je bila podeljena doslej neznanemu pisatelju Tristanu Rémyju za roman »Faubourg Saint-Antoine«.

S P O R T

Pri naših malih in najmanjših

Odkar smo se zadnjič ozrli po dogodkih pri malih in najmanjših, so v ljubljanskem drugem za letos kampanjo zaključili, drobiž pa je medtem zasakal dve kolesi. Drugi razred je dokončno določil vrstni red, kakor se je bil zboljval že v predzadnjem kolu, med drobižem pa je koncem tekmovanja nastalo živahno prerivanje, tako da je komaj eno moštvo ostalo na svojem dotodanem mestu. Sicer pa da vidimo.

Slovan je imel pred zadnjo borbo čisto situacijo. Nedosegljiv na prvem mestu je bil lahko brez treme na Vič, le eno ambicijo si je še lahko privoščil: da bi bil ostal do kraja neporažen. Toda Rečanom je šlo za važno drugo mesto, pa jim je uspelo, čeprav po šibkejši igri, z 2:1 pritisniti Slovanovcem prvi in zadnji poraz ter odnesti dve piki, ki sta jim rešili drugo mesto v tabelici.

Grafika in Jadran sta bila v borbi za tretje mesto. Če bi bil Slovan šel na roko, bi se bil zmagovalce povzpel celo na drugo mesto. Trnovčani so v zadnjih časih zabeležili par dobrih rezultatov, pa se jim je skominalo po uspehu še v zadnjem hipu. Prekržala jim je račun Reka, prekržala pa tudi Grafika, ki je tudi v zadnjem času prebolela zimsko krizo ter ohranila serijo uspehov tudi proti Jadranu. Rezultat je bil 1:0 za Grafikarje.

Svobodaši niso imeli v poslednji bitki nič dobiti in nič izgubiti. Šli so torej s prvim moštvom na deželo, Korotancem so pa zoperstavili svojo juniorsko garnituro. Po tem je tudi rezultat: 9:1 za Korotance. Z njim so si popravili količnik v istem razmerju, v katerem so si ga Svobodaši pokvarili, z zadnjega mesta pa se le niso mogli več premakniti, kakor je bilo tudi Svobodašem že vnaprej določeno, da bodo ostali pred Marsom na petem mestu.

Poljanci so bili v zadnjem kolu prosti ip so se že prej bili dokončno plasirali na predzadnje mesto.

Tekmovanje v ljubljanskem drugem razredu je torej dalo ta rezultat:

Slovan	12	8	3	1	28:10	19
Reka	12	8	0	4	22:17	16
Grafika	12	7	1	4	20:13	15
Jadran	12	6	0	6	26:16	12
Svoboda	12	4	2	6	16:30	10
Mars	12	4	0	8	14:24	8
Korotan	12	3	0	10	16:32	4

Po propozicijah za prvenstvo drugega razreda bo šel Slovan poskušat svojo srečo, da si pribori v borbi s prvaki drugih okrožij in skupin prvo mesto v podsavzemnem drugem razredu in s tem vstop med prorzadnje klube. Ta stvar pa ne bo tako lahka, ker so bodo za isto mesto potego-

vali: Bratstvo, Domžale, Amater ali Hrastnik, Olimp, Ptuj. Na vsak način je še trnjeva pot do prvorzadnosti.

Drobiž je medtem močno zmešal položaj v tabelici. Od zadnjega pregleda na tem mestu so naši najmanjši odigrali osem tekem in imajo samo še eno kompletno kolo pred seboj; poleg tega bodo morali Poljanci odigrati še tekmi s Svobodo in z Ljubljano, s katerima so v zaostanku. Tudi v teh še preostalih šestih tekmah se lahko stanje bistveno spremeni, v glavnem se bo pa vodila le borba za pozicije, ker je sicer končni efekt tekmovanja v grobih obrisih že skoro podan.

Mladina Ljubljane je igrala samo eno tekmo, ker je po turnusu eno nedeljo počivala. Tako je bil Mars v položaju z dvema tekmama spraviti na varno še štiri točke in plasirati se pred svojega najtrdovratnejšega konkurenta. Po vsej priliki bodo mali Poljanci ostali do konca na tem mestu, tudi če tekmo z Ljubljano izgubijo. Igrali so proti Reki 6:1, s Korotanom pa 6:0; Ljubljana je dosegla proti Mladiki 5:1. Reka je sicer izgubila partijo z Marsovc, zato pa je Mladica odpravila s 3:2 in ohranila svoje tretje mesto. Korotanci so v dveh bitkah rešili samo eno piko, s Slavijo so igrali 1:1; z Marsom so pa občutno izgubili. Kljub temu ostanejo na svojem četrtem mestu. Hermes je odzvel z 2:0 obe piki Trnovčanom, kar je zadostovalo, da jih prehitijo, čeprav mu je nato Slavija z 1:0 zavrta pot naprej. Slavija si je s piko proti Korotanu in z obema proti Hermesu pomagala z zadnjega na sedmo mesto. Tako je pustila za seboj Svobodo, ki je sicer zmagala nad Jadranom 2:1, pa je vmes eno nedeljo počivala. Mladika je odigrala vse tekme in je s sedmimi točkami ostala na poslednjem mestu.

Tik pred koncem je položaj v tabelici pomladka ta:

Mars	13	11	2	0	46:8	24
Ljubljana	14	11	1	2	52:5	23
Reka	15	8	2	5	24:23	18
Korotan	15	6	4	5	23:29	16
Hermes	15	4	5	6	14:19	13
Jadran	15	5	1	9	16:25	11
Slavija	15	3	4	8	14:33	10
Svoboda	14	4	2	8	14:38	10
Mladica	16	2	3	11	15:38	7

V zadnjem kolu igrajo pari: Reka—Korotan, Mars—Hermes, Slavija—Svoboda in Jadran—Ljubljana. Potem preostaneta še zamujeni tekmi Mars—Svoboda in Ljubljana—Mars, pa bo tudi tega zelo zanimivega in predvsem za naš nogaletni naraščaj koristnega tekmovanja konec. O. C.

Denckerjem v doublu. V Wimbledonu sta prišla do četrtrfinala. L. 1934 je bil na prvenstveni lestvici drugi za Crammom. V lanskih tekmah za Davisov pokal sta s Crammom dobila proti Švedski vse igre, proti Italiji je premagal Mangolda, izgubil pa proti Stefaniju. V naslednjem kolu proti Avstraliji je pripravil Henkel največje presenečenje z zmagama proti Crawfordu in Mac Grathomu. Henkel je tudi letos drugi na nemški lestvici, niso ga pa postavili v svetovno lestvico.

Službene objave LNP

34 seja p. o. 17. junija 1936.
Sporod prvenstvenih tekem dne 21. tm.: V Ljubljani, Igrišče Jadrana ob 9. Reka jun.—Korotan jun. ob 10.15 Mars jun.—Hermes jun. službujoči Strah, Blagajna Mars. Vsak klub po tri reditelje. — Igrišče Primorja ob 9. Slavija jun.—Svoboda jun. ob 10.15 Jadran jun.—Ljubljana jun. službujoči Šalamon, blagajna Ljubljana.

V Hrastniku ob 16.30 Hrastnik—Trbovlje, službujoči Hvala, rediteljstvo Hrastnik. V Laškem ob 16.30 Laško—Litija, službujoči Kokolj, rediteljstvo Laško. Prijateljske dne 21. t. m.: Brod—Savica, Grafika—Kovinar, Grafika II—Slovan komb. — Naknadno se odobrijo prijateljske tekme Litija—Zagorje, Ljubljana—Zeleznikar, Ljubljana—Slovan.

Verifikacije igralcev: s pravico nastopa 29. t. m.: za Zeleznikar Stenad Zmago; za Krški SK Graber Guido, štabelj Ladišlav; za Domžale Brinovec Franc; za Istro Dušan Anton; za Gradjanski SK Martinec Evgen, Ivkovec Matija, S pravico nastopa 17. IX. in 17. XII. t. l. za Amater Hrovat Ivan, Oprešnik Rudolf. — Čita se s tem da bo sledila verifikacija po nakazih tak. se in dostavi slik za Korotan Kranj Berberović Savo. V roku treh dni ima dostaviti savezno izkaznico z odjavnico Retje za Hrovata Ivana in Oprešnika Rudolfa.

Na podlagi sodniških in odborniških poročil se predajo k. o. s takojšnjim suspenzom Frančes Franjo (zeleznikar) Kirbiš Josip, Titar Boris (Maribor). Dalje se predajo k. o. Stinkovič Ivan (Rapid). U. O. se predajo Rapid, Maribor, Zeleznikar. — Suspensija se do poravnave obveznosti Slaviji—Lj. Gestrin Ferdinand (Grafika).

Protest SK Amaterja se odstopi s. o., da zasluzi s. s. g. Dolinarjem in izvede konfrontacijo s p. es. Božičem, katerega naj pozove v Ljubljano. — Poziva se Sora, da v roku 14 dni povrne Kovinarju stroške v oni višini, katere je prejela od Kovinarja pri prvenstveni tekmi na Jesenicah. — Poziva se Jadran, da v roku 8 dni nakaže p. es. Mandiču sodniško takso Din 25 za prvenstveno tekmo Korotan jun.—Svoboda jun.

SK Vrhnikci se bosta odobrili poskusni tekmi in propagandne tekme s saveznimi klubj čim se prijavi v članstvo JNS in izpolni tozadevne obveze in predpise. Dopolni sledi. — Sora prepušča prvenstveno tekmo s Kovinarjem 3:0 p. f. — Preloži se pokalna tekma Bratstvo—Korotan (Kranj) na poznejši termin. — Pozove se g. Jenko Vladimir k izjavi glede sklenitve tekme SK Kamnik—SK Slavija.

V amišlu točke 7 navodil za verificiranje igralcev po § 8, III spl. prav. se ugotavlja, da je prvenstvo v ljubljanskem tretjem razredu zaključeno, in teče enomesečni rok od dneva objave.

Določijo se termini finalnih tekmovanj za prvenstvo drugega razreda:.

21. VI. Laško—Litija; 28. VI. Litija—Laško; Elan—Javornik, Bratstvo—Domžale; 5. VII. Javornik—Elan, Domžale—Bratstvo, Krški—zmagovalec, Litija—Laško; 12. VII. zmagovalec Litija Laško—Krški SK.

SK Amaterju se rezervira 5. VII. t. l. za odigranje mednarodne tekme. Odobri se mednarodna tekma SK Celje—Grazar SK dne 5. VII. t. l.

Start naših atletov po Češkem. V teorek je del naših atletov, ki so v nedeljo reprezentativno nastopili v dvoboju v Pragi, startal na Masarykovem stadionu še enkrat, pri čemer je Kovačević izboljšal svoj rekord v metu krogla za 1 cm na 15.01. Douda pa je s 15.05 zasedel prvo mesto. V Oumoucu je tekel Krevs na 3000 m s 8:59.9 nov jugoslovski rekord. Razen njega je zmagal na 110 m z zaprekami Hanžeković s 15.5, Bauer na 100 m z 11, dr. Buratović in Vučević pa sta v skoku v višino s 180 m delila prvi dve mesti. Naša ekipa je razen tega zmagala še v stafeti 4X100 s časom 45.1. V Lohobacih je startal na 100 m Dremml, ki se je moral zadovoljiti s tretjim mestim (11.4). Na startu je bil dalje še Novaković, ki je s 6.65 zasedel drugo mesto v skoku v daljino. V Kolínu je dosegel Bručan na 3000 m čas 9:16.5, Martini pa je zmagal v skoku v višino z 171, dočim je Pleterski ostal na 100 m z 11.3 drugi. Naši reprezentativci so predsinotnjim skupno odptovali v Graдец.

Nedeljske medklubske kolesarske dirke bodo z ozirom na velike nagrade gotovo zanimive in bodo dosegle višek te prireditve na cesti v letošnji kolesarski sezoni. Po sijajnem uspehu na slovenjskih mednarodnih dirkah na 100 km med hudo konkurenco bodo naši priznani dirkači storili vse, da tudi tu pokažejo, da so vredni borci tega športa. Brez dvoma je, da bodo dirkači po nedeljski poduški vožnji, ki je hujša od slovenjske, temeljito pripravljani za 1. olimpijsko izbirno dirko, ki bo naslednjo nedeljo pri Zagrebu obnem z juniorskim državnim prvenstvom, in sicer s posameznim startom, kar je za naše slovenske fante posebno ugodno. Začetek poduških krožnih dirk je ob 14. konec okrog 19.

Službeno iz S. O. Delegirajo se k tekmam 21. t. m. Reka jun.—Korotan jun. Škerlj, Mars jun.—Hermes jun. inž. Jesih, Slavija jun.—Svoboda jun. Pečar, Jadran jun.—Ljubljana jun. Šketelj, Hrastnik—Trbovlje Jokiš, Laško—Litija Ochs. — Igrišče Slovana ob 8.30 Grafika—Slovan Kušar, ob 10. Grafika—Kovinar Vidic. Igrišče Broda ob 17. Brod—Savica Jordan. V smislu paragr. 92 pravilnika sodnikov JNS se suspendira s. s. Dolinar ter se vabi na sejo v nedeljo 21. t. m. ob 11. v podsavzemni pisarni. Na to sejo se poziva tudi p. es. Božič iz Trbovelj na stroške LNP.

Službeno iz OOLNP v Celju. V nedeljo 21. t. m. ob 16. bo na igrišču SK Celja nogometni prvi turnir za olimpijski fond. Prvi par SK Jugoslavija: SK Olimp, drugi par SK Celje: SK Atletik, tretji par premaganca, četrti par zmagovalca. Vsak klub mora določiti štiri starejše reditelje, ki se morajo javiti pol ure pred pričetkom brzega turnirja službujočemu odborniku g. Jegrišniku.

SK Ljubljana. Moštvo, ki potuje v Banjaluko, naj pride danes ob 20. v klubsko tajništvo. Juniorji igrajo prvenstveno tekmo v nedeljo dopoldne, ostali dve garnituri pa popoldne. Postave vseh štirih garnitur so na oknu v tajništvu.

ZSK Hermes. Seja nogometne sekcije danes ob pol 19. na Masarykovi cesti 17. Polnoštevilo!

Idilična lega tenis igrišče TKD Atene ustroza v vsakem pogledu obiskovalcem lepega športa. Dejstvo, da leže igrišče v bližini tiroleškega gozda, proč od cestnega prahu, lo gotovo privablja mnogo ljubiteljev belega športa. Vabimo vse tiste igralce, da nas posetijo. Prijave se sprejemajo na igrišču.

SK Istra—Ježica. Danes ob 20. pri Rebu sestaneč, strogo obvezen za vse člane. Prisestite članarino.

6. številka »Olimpijskega športa« obsega 24 strani zelo zanimive vsebine. Med drugimi je v njej izšel članek M. Dobrina »XII. olimpiada mora biti na Finskem«, dr. Dolničar pa nadaljuje svoje razprave o masaži, sedaj z gradivom, ki najbolj zanima praktike. Dalje objavljiva številka zanimive članke o metu krogla, olimpijskem dnevu, za grebskih klubih in prvenstvu za moštva in desetorici najboljših atletov na svetu v primeri z našimi. Samo po sebi umljivo je v zvezi podrobno obdelan »Domači pregled« o lahkoatletskih dogodkih doma in posebej na tujem. Posamezne številke »Olimpijskega športa« stanajo Din 4.—in se dobivajo v vseh trafikah. Letna naročnina je Din 36.— in se plačuje na ček. rač. 38716.

Naše gledališče

OPERA

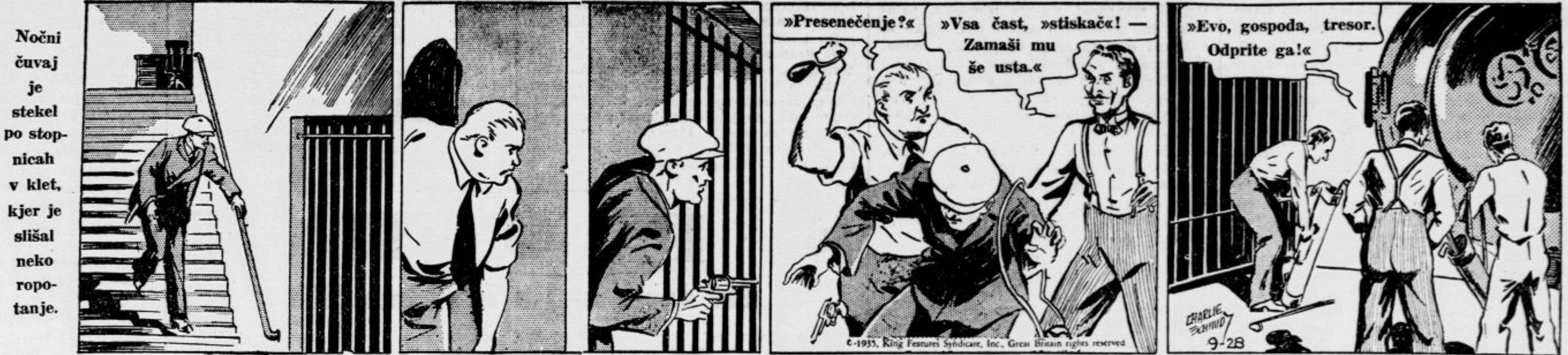
Petek, 19. junija: zaprto. Sobota, 20. junija: Vesela vdova. Red B. Nedelja, 21. junija: Apropos, kaj dela Anđula? Izven. Cene od 24 Din navzdol.

Radjska patrolja - Roman v slikah.

Copyright »Pantheon & »Jutro«

Nočni čuvaj je stekel po stopnicah v klet, kjer je slišal neko ropotanje.

V nočni tišini je bilo slišati enakomerne udarce jaklenega droga ob betonsko steno nekje v kleti.

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo orzi, ki iščejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.— Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.— Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.-** v znamkah

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pisnu obnemem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana št. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—

Vsa naročila in vprašanja, tičoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelk »Jutra«, Ljubljana.

Kampa, kam?

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Otvoritev

modernega kegljišča
Cenjenemu občinstvu vjudno naznanjamo, da sva preuredila gostilno, vrt in kegljišče, ki bo v nedeljo 21. t. m. otvorjeno. Začetek ob pol 16. uri. Pekli bomo janka, točili pa prvovrstno kapijico; evišek in riling po 10 Din, belo vino iz Slovenskih goric po 7.50 Din liter. Ta dan se bo sestal pri nas zbor kegljačev, ki bodo ustanovili kegljski klub »Čankar«. — Za obilni obisk se priporočata Maska in Anel Lajovic, LETIJA. 14214-38

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dobro šiviljo

Na dom, liceem na takoj. Cesta v Rošeno dolino 14/85-1

Briv. vajenca

in pomočnika
sprejemam za izpopolnjevanje. Borštnar Gosposvetska cesta 18. 14199-1

Dve služkinji

za kuhinjo in eno za pranje perila, išče solidna gos. st. Bepul, Zagreb, Savska cesta 306. 14190-1

Mlinarja

s dobrimi spridevali, sprejemam takoj. Valjčni mlin Cerklje pri Kranju. 14179-1

Učiteljska

abiturijentinja
želi k otrokom inteligentne družine v Ljubljani kot guvernanta. Ne za plinčo, ampak le za stanovanje, hrano in malenkostno nagrado. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14104-1

Brivski pomočnik

in pomočnik
in pomočnik v znanjem frizerske, sobi takoj mesto. Frizerski salon Lesnik, Dravograd. 14304-1

Brivskega

pomočnika
in pomočnika v znanjem frizerske, sobi takoj mesto. Frizerski salon Lesnik, Dravograd. 14304-1

G. Th. Rotman:

Miha Klapout
in njegovi prijatelji

Stanovanje

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Enosob. stanovanje

s kuhinjo, prtilnico, takoj oddam. Prapravo tudi za pisarno. Kolodvorska ulica št. 33/V. 14188-21

Stanovanja

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dvosob. stanovanje

najmodernejše, v novi hiši, visoki parter, 1. avgusta, središče mesta. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14190-31a

Sobo odda

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Opremljeno sobo

isto, oddam celovito go. spodu 1. julija. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14193-33

Ločenece

z enim otrokom, na deteli, rabi gospodinj. ki bi bila za vsa dela, kuhinjo in varčna, v starosti od 24 do 32 let. Slika zaščitena. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Gospodinja 297«. 14307-1

Dajenci (ke)

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Tapetniškega

vajenca
sprejme R. Sever. Marjini trg 2. 14167-44

Auto, moto

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dvoje koles

iz Brega telesa, za avto mobilna, bo prodanih na javni dražbi, dne 23. t. m. ob 10. uri v Kamniku. — Suta 87. 14060-10

Kolesa

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kolesa

prvovrstnih znamk 900, za vožnjo od 180 naprej, do bite edino pri »PROMETE« (nasproti križanske cerkve). Bepul, Zagreb, Savska cesta 306. 14200-11

Stroj

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Šivalni stroj

popreznij, s okroglim šolnikom, kateri tudi šika, poceni napredaj. Nova trgovina, Tyrševa 36. 14216-20

Les

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Smrekove cepanice

in okroglice, — kupujemo stalno večje količine. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Br. 14307«. 14307-15

INSERIRAJ

V »JUTRU«!

Kapital

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hranilno knjižico

Mariborsko ali Celjsko posojilnico d. d. Narodni dom — takoj izplačati po najvišji ceni v gotovini. Ponudbe na: Poštni predaj »60 Malčkova«. 14110-16

Hranilne knjižice

vseh denarnih zavodov, vnovčuje in prodaja najbolje za takojšnjo gotovino. ALOJZIJ PLANINSEK, ag. bančni poslov. Ljubljana, Beethova al. 18 I. nad. Telefon 33-10. — Znamke z odgovor. 14080-16

Naslove

kupcev in prodajalcev hranilnih knjižic dobite na iz biro Agencija Ljubljana, Wolfova 3/L. nad. Odgovor znamka Din 3. 14155-16

Obrt

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Plise, entel, ažur

gumbe, gumbice, mono grame, izvrši »koj Matek & Mikek. Ljubljana poteg hotela Strukelj. — Žepni robel, plenic. ročna dela. 14200-31

Za kresni večer

si preskrbite rakete, bengalski ogenj, topiče in ostale potrebščine za ognjemet pri FR. STUPICA, izdelnica, Ljubljana, Gosposvetska cesta 1. 14189-30

V najem

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trafiko

že vpeljano, v večjem kraju, event. s špecijlo, vsa. m. v. najem. Obširna ponudba pod »Dobro oromete na ogl. odd. Jutra. 14306-17

Posest

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Gračinski

gozdni posestvi
91 ali 250 orolov, v Dravski dolini, pred Posredovalnica Maribor, Slovenska ulica 36. 14182-30

Stanovanje

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Enosob. stanovanje

s kuhinjo, prtilnico, takoj oddam. Prapravo tudi za pisarno. Kolodvorska ulica št. 33/V. 14188-21

Stanovanja

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dvosob. stanovanje

najmodernejše, v novi hiši, visoki parter, 1. avgusta, središče mesta. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14190-31a

Sobo odda

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Opremljeno sobo

isto, oddam celovito go. spodu 1. julija. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14193-33

Prazno sobico

»štedinikom, oddam. Nad. v vseh poslovalnicah Jutra. 14195-23

Veliko sobo

prazno ali opremljeno, s posebnim vzhodom, solnčno, oddam solidni osebi. Novi trg 5. 14192-23

Tri gospodične

»prejmem na stanovanje in dobro domoto hrano, pe. zelo nizki cen. Ponudbe po »Zadovoljna« na ogl. odd. Jutra. 13939-23

Dopisi

Vsaka beseda 3 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Gospod L.

oglašite se srestaniki, važ. n. Tomanova gimnazija. M. K. 14109-31

Izgubljeno

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Papagajček

svetlo modre barve, je ušel. Ker je pitček veliko veselje stare gospe, se najdi. delj lepo pros. da ga odda: Rimska cesta 18, pritrilje, desno. 14210-38

Dražbe

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Oglas

Zapuščenska stvar po dne 6. 7. 1935 v Ljubljani umrle Koster Josipu, posestnika.

Na prednje tednje vdo ve Koster Filipine, rojene Petrin, bivajoče v Ljubljani, Selenburgova 3 in izvrševala oporoke notarja Pleweiss Karla v Ljubljani v zmlisu št. 270 tak. o nepr. post. se dovolj prostovoljno javna dražba zemljišta vl. št. 71 k. o. Kapucniško predmestje in sicer pare št. 60/1 — stanovanjska hiša št. 3 v Selenburgovi ulici s gospodarskim posojem in dvo. rišcem in pare št. 100/1 — zelenjadni vrt. (Izključna cena je 3.000.000 Din (tri milijone dinarjev). Prodaja se izvrši na kraju samem v Selenburgovi ulici št. 3 po Dr. Kuhar Andreju, notarju v Ljubljani dne 24. junija t. l. ob 10. uri. Ponudbe pod tkiljeno ce no se ne bodo sprejemale. Dražbeni pogoji so internetom na na vpogled pri notarju Dr. Kuharju in o. tarju, Pleweiss Karlu v Ljubljani. Sreško sodišče v Ljubljani, odd. I., dne 19. maja 1936. 13606-32

Razno

Lahka LETNA OBLAČILA buret, kaša lister i. t. d. v odlični izdelavi; si nabavite najceneje pri PRESKERJU, SV. PETRA C. 14.

Informacije

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Za novo sredstvo

za rjavenje kože (za kopalce in smučarje), rabim kratko ime proti nagrad. od Din 100. Lahko je tudi eksotično. Pisemne ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Novost 311«. 14211-31

V oglasnem oddelku »Jutra« naj dvignemo:

Avto, Buffet, Bonboniera, Čista, Čevljo, Dobri striček, Dobra okraha, Dobra plača, Dravnj, Dober postopek, Deloma knjižice, Dober kape, Deljeni račun, Diskretna, Dobra sadova, Družina, Družno 356, Zanesljiva in čista, Zaupna moč, Zanesljiva 600, Zenit 1936, Štev. 501, 5000, 300.000 400—500 kv. m., 350, 15.000, 282, 1000.

Iz Julijske Krajine

Abesinske pravice

Rimski uradni list je pred dnevi objavil dekret o političnem in upravnem ustroju anektiranih abesinskih dežel. V dekretu so določene tudi pravice, ki jih namerava novi režim v Abesiniji priznati njenemu avtohtonemu prebivalstvu. Abesincem se priznajo v splošnem neke pravice centralnem sodstvu, v sodstvu, v šolskem in jezikovnem pogledu. Predvsem določa dekret, da se imajo očuvati tradicije posameznih plemen, njihovi običaji in navade.

V sodstvu ki bo imel funkcije posvetovalnega organa, bodo imeli Abesinci šest svojih zastopnikov, ki bodo sicer imenovani, a vendar iz vrst plemenskih poglavarjev. Sosvet se bo bavil predvsem z gospodarskimi in kulturnimi problemi, pa tudi z zadevami, ki se tičejo specialno abesinskih podanikov. V nižjem sodstvu bodo Abesincem še nadalje sodili razni kadiji in drugi ločeni sodniki. Javni akti in odredbe se bodo objavljale razen v italijanskih tudi v arabščini, v amharščini ter tigreskem, galskem, hararskem, kafschem in somalskem narečju. S posebnimi podkraljevimi dekreti bo uveden tudi šolski pouk v omenjenih jezikih in narečjih.

V primeru z angleškimi in drugimi kolonijami so te pravice minimalne. Tem večji pomen pa imajo glede na znane totalitarne teorije in doktrine fašizma ki so se z vsobrezobirno doslednostjo uveljavile v drugih področjih Italije, ne da bi pri tem niti za las vpoštevale njihove tisoletne tradicije, njihova kulturna stopnja, gospodarska struktura, in njihove politične, socialne in sploh etnične posebnosti, ki jih ni niti od daleč mogoče vzporediti z abesinskimi.

Drobne novice

Demografski podatki. V tržaški pokrajini se je meseca aprila rodilo 455 umrlo je 399 ljudi, meseca maja pa 421 odtodno 374. Naravni prirastek je znašal v teh 2 mesecih 103 ljudi. Zanimivo je, da je bilo v obeh mesecih v Trstu 20 smrtnih primerov več nego rojstev.

Spomini zmage

Kranjcev nad Turki

Turjak, 18. junija.

Na Turjaku praznujejo vsako leto na nedeljo po sv. Ahaciju cerkveno žegnanje v spomin bitke in zmage nad Turki pri Sisku leta 1593. Bil je 22. junija na dan sv. Ahacija, ko so kranjski fantje pod vodstvom Andreja Turjaškega pognali Turke v beg, ali kakor je to Prešeren lepše povedal v pesmi: ... »pri Kolpi zmage so pijani, omagali pred Kranjci Otomani«. V spomin na slavno odrešilno zmago so turjaški grofje s pomočjo ujetih Turkov zgradili današnje cerkev sv. Ahacija na prijaznem razgledniku. Cerkev hrani lepo vrsto zgodovinskih zanimivosti. Na levi strani je turški grb, v zidu je kamenita plošča z latinskimi napiski, ki jih je pokojni turjaški župnik Anton Medved raztolmačil v slovensščino.

Na Turjaškem gradu sta umrla l. 1615, dva turška viteza in sta pokopana pri Sv. Ahaciju. Zgodovinsko bandero ima sliko zmage

Drobne novice

Demografski podatki. V tržaški pokrajini se je meseca aprila rodilo 455 umrlo je 399 ljudi, meseca maja pa 421 odtodno 374. Naravni prirastek je znašal v teh 2 mesecih 103 ljudi. Zanimivo je, da je bilo v obeh mesecih v Trstu 20 smrtnih primerov več nego rojstev.

Spomini zmage

Kranjcev nad Turki

Turjak, 18. junija.

Na Turjaku praznujejo vsako leto na nedeljo po sv. Ahaciju cerkveno žegnanje v spomin bitke in zmage nad Turki pri Sisku leta 1593. Bil je 22. junija na dan sv. Ahacija, ko so kranjski fantje pod vodstvom Andreja Turjaškega pognali Turke v beg, ali kakor je to Prešeren lepše povedal v pesmi: ... »pri Kolpi zmage so pijani, omagali pred Kranjci Otomani«. V spomin na slavno odrešilno zmago so turjaški grofje s pomočjo ujetih Turkov zgradili današnje cerkev sv. Ahacija na prijaznem razgledniku. Cerkev hrani lepo vrsto zgodovinskih zanimivosti. Na levi strani je turški grb, v zidu je kamenita plošča z latinskimi napiski, ki jih je pokojni turjaški župnik Anton Medved raztolmačil v slovensščino.

Na Turjaškem gradu sta umrla l. 1615, dva turška viteza in sta pokopana pri Sv. Ahaciju. Zgodovinsko bandero ima sliko zmage

Drobne novice

Demografski podatki. V tržaški pokrajini se je meseca aprila rodilo 455 umrlo je 399 ljudi, meseca maja pa 421 odtodno 374. Naravni prirastek je znašal v teh 2 mesecih 103 ljudi. Zanimivo je, da je bilo v obeh mesecih v Trstu 20 smrtnih primerov več nego rojstev.

Spomini zmage

Kranjcev nad Turki

Turjak, 18. junija.

Na Turjaku praznujejo vsako leto na nedeljo po sv. Ahaciju cerkveno žegnanje v spomin bitke in zmage nad Turki pri Sisku leta 1593. Bil je 22. junija na dan sv. Ahacija, ko so kranjski fantje pod vodstvom Andreja Turjaškega pognali Turke v beg, ali kakor je to Prešeren lepše povedal v pesmi: ... »pri Kolpi zmage so pijani, omagali pred Kranjci Otomani«. V spomin na slavno odrešilno zmago so turjaški grofje s pomočjo ujetih Turkov zgradili današnje cerkev sv. Ahacija na prijaznem razgledniku. Cerkev hrani lepo vrsto zgodovinskih zanimivosti. Na levi strani je turški grb, v zidu je kamenita plošča z latinskimi napiski, ki jih je pokojni turjaški župnik Anton Medved raztolmačil v slovensščino.

Drobne novice

Demografski podatki. V tržaški pokrajini se je meseca aprila rodilo 455 umrlo je 399 ljudi, meseca maja pa 421 odtodno 374. Naravni prirastek je znašal v teh 2 mesecih 103 ljudi. Zanimivo je, da je bilo v obeh mesecih v Trstu 20 smrtnih primerov več nego rojstev.

Spomini zmage

Kranjcev nad Turki

Turjak, 18. junija.

Na Turjaku praznujejo vsako leto na nedeljo po sv. Ahaciju cerkveno žegnanje v spomin bitke in zmage nad Turki pri Sisku leta 1593. Bil je 22. junija na dan sv. Ahacija, ko so kranjski fantje pod vodstvom Andreja Turjaškega pognali Turke v beg, ali kakor je to Prešeren lepše povedal v pesmi: ... »pri Kolpi zmage so pijani, omagali pred Kranjci Otomani«. V spomin na slavno odrešilno zmago so turjaški grofje s pomočjo ujetih Turkov zgradili današnje cerkev sv. Ahacija na prijaznem razgledniku. Cerkev hrani lepo vrsto zgodovinskih zanimivosti. Na levi strani je turški grb, v zidu je kamenita plošča z latinskimi napiski, ki jih je pokojni turjaški župnik Anton Medved raztolmačil v slovensščino.

Drobne novice

Demografski podatki. V tržaški pokrajini se je meseca aprila rodilo 455 umrlo je 399 ljudi, meseca maja pa 421 odtodno 374. Naravni prirastek je znašal v teh 2 mesecih 103 ljudi.